

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Addiko Banka a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja Addiko Banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoji od:

- bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine:

- bilansa uspeha;
- izveštaja o ostalom rezultatu;
- izveštaja o promenama na kapitalu;
- izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled materijalnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Banci i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 27. mart 2024. godine

ADDIKO BANK A.D. BEOGRAD

**Finansijski izveštaji
31. decembar 2023. godine**

S A D R Ź A J

Strana

Finansijski izveštaji:

Bilans stanja	3
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7

Napomene uz finansijske izveštaje	8 – 116
-----------------------------------	---------

Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	
--	--

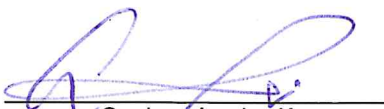
BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

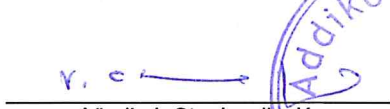
	Napomena	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.6, 16	16,267,366	15,246,913
Potraživanja po osnovu derivata	3.6, 17	25,264	946
Hartije od vrednosti	3.6, 18	15,831,990	13,418,512
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.6, 19	8,172,727	5,738,623
Kredit i potraživanja od komitenata	3.6, 20	67,787,883	65,703,395
Nematerijalna imovina	3.7, 21	588,163	652,263
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.7, 22	791,107	881,479
Tekuća poreska sredstva	-	6,304	-
Odložena poreska sredstva	3.14, 15	112,362	204,909
Ostala sredstva	23	654,275	713,421
UKUPNO AKTIVA		110,237,441	102,560,461
PASIVA			
Obaveze po osnovu derivata	3.6, 17	1,136	2,126
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.6, 24	10,786,854	7,824,026
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.6, 25	73,031,935	69,723,245
Rezervisanja	3.10, 3.12, 26	692,450	765,644
Tekuće poreske obaveze	3.14, 15	-	6,090
Ostale obaveze	27	1,667,548	1,366,329
Ukupno obaveze		86,179,923	79,687,460
Akcijski kapital	3.13, 28	20,545,294	20,545,294
Dobitak	28	1,529,612	1,383,952
Rezerve	3.13, 28	1,982,612	943,755
Ukupno kapital		24,057,518	22,873,001
UKUPNO PASIVA		110,237,441	102,560,461

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 26. marta 2024. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

 Gordana Ivanković
 Direktor odeljenja računovodstva i
 izveštavanja

 Vladimir Stanisljević
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

 Vojislav Lazarević
 Predsednik Izvršnog odbora

BILANS USPEHA

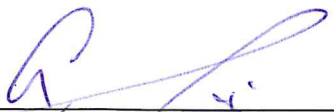
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od kamata	3.2, 5	6,617,249	4,899,769
Rashodi od kamata	3.2, 5	(1,743,388)	(913,692)
Neto prihod po osnovu kamata		4,873,861	3,986,077
Prihodi od naknada i provizija	3.3, 6	1,869,435	1,884,294
Rashodi naknada i provizija	3.3, 6	(251,900)	(215,150)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1,617,535	1,669,144
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.6, 7	56,664	(154,048)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.6, 7	(15)	(66,927)
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.5, 8	(61,573)	(9,077)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.6, 11	(1,563,835)	(1,061,839)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		22,321	-
Ostali poslovni prihodi	9	285,956	261,928
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		5,230,914	4,625,258
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(1,486,454)	(1,279,892)
Troškovi amortizacije	13	(457,388)	(457,531)
Ostali prihodi	10	95,054	63,609
Ostali rashodi	14	(2,722,040)	(2,322,927)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		660,086	628,517
Porez na dobitak	3.14, 15	-	(6,090)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3.14, 15	-	(39,743)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		660,086	582,684

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 26. marta 2024. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i
izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Zamenik predsednika Izvršnog
odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

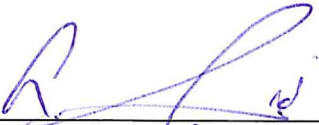
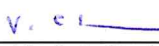
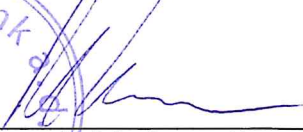
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	2023.	2022.
Dobitak perioda	660,086	582,684
Ostali rezultat perioda	-	-
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-
Negativni /pozitivni efekti promene vrednosti vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	616,978	(1,230,380)
Dobitak / gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(92,547)	184,557
Ukupan pozitivan ostali rezultat	524,431	184,557
Ukupan negativan ostali rezultat	-	(1,045,823)
Ukupan pozitivan/(negativan) rezultat perioda	1,184,517	(463,139)

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 26. marta 2024. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

 Gordana Ivanković Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja	 Vladimir Stanislavljević Zamenik Predsednika Izvršnog odbora	 Vojislav Lazarević Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

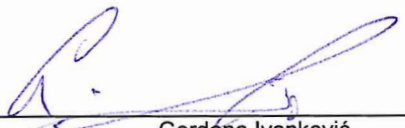
(U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve	Dobitak/ (Gubitak)	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	17,517,484	3,027,810	2,104,903	(115,325)	801,268	23,336,140
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	582,684	582,684
Ostali ukupan rezultat, posle poreza	-	-	-	(1,045,823)	-	(1,045,823)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	17,517,484	3,027,810	2,104,903	(1,161,148)	1,383,952	22,873,001
Početno stanje na dan 1. januara 2023. godine	17,517,484	3,027,810	2,104,903	(1,161,148)	1,383,952	22,873,001
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	660,086	660,086
Ostali ukupan rezultat, posle poreza	-	-	-	524,431	-	524,431
Raspodela dobiti	-	-	514,426	-	(514,426)	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	17,517,484	3,027,810	2,619,329	(636,717)	1,529,612	24,057,518

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 26. marta 2024. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja

Vladimir Stanisljević
Zamenik Predsednika Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

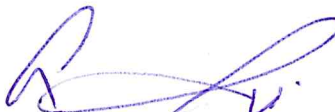

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	2023.	2022.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8,848,014	7,098,403
Prilivi od kamata	6,700,065	5,011,434
Prilivi od naknada	1,846,859	1,880,121
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	301,090	206,848
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5,470,333)	(4,937,762)
Odlivi po osnovu kamata	(1,411,123)	(807,240)
Odlivi po osnovu naknada	(252,251)	(215,585)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1,480,707)	(1,249,470)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(129,996)	(388,933)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(2,196,256)	(2,276,534)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	3,377,681	2,160,641
Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita i ostalih obaveza	3,797,604	1,019,060
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija centralne banke i komitenata	-	420,498
Smanjenje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	16,976	-
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	3,780,628	598,562
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(6,951,489)	(968,396)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(4,893,503)	-
Povećanje finansijskih sredstava koji se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(2,057,986)	(968,106)
Povećanje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	(290)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	223,796	2,211,305
Placeni porez na dobit	(6,304)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	217,492	2,211,305
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	201	9,045
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(368,209)	(315,949)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(368,008)	(306,904)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu uzetih kredita	7,951,407	5,680,694
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(5,598,173)	(6,494,380)
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	2,353,234	(813,686)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	20,597,226	13,807,202
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(18,394,508)	(12,716,487)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	2,202,718	1,090,715
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	9,938,768	8,627,436
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	100,083	381,459
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(116,833)	(160,842)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU GODINE (napomena 16)	12,124,736	9,938,768

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 26. marta 2024. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

		
Gordana Ivanković Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja	Vladimir Stanislavljević Zamenik Predsednika Izvršnog odбора	Vojislav Lazarević Predsednik Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

1. OPŠTE INFORMACIJE O BANCIMA

Depozitno-kreditna banka a.d. Beograd, Novi Beograd, Goce Delčeva 44, na osnovu dozvole Narodne banke Jugoslavije O.br.38 od 27. februara 1991. godine i Odluke o osnivanju Depozitno-kreditne banke d.d. Beograd br. 1/5 od 14. maja 1991. godine, Rešenje Fi-5709/91 od 22. maja 1991. godine, upisana je u registarski uložak br.1-18332-00 Okružnog privrednog suda u Beogradu.

Osnivači Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd, radi usaglašavanja akata Banke sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Sl.list SRJ",br.32/93), zaključili su Ugovor o osnivanju Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd br. 563 od 20. aprila 1995. godine.

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu XII-Fi br. 10865/02 od 27. septembra 2002. godine, na osnovu izvršene kupoprodaje akcija od postojećih akcionara Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd, upisano je većinsko vlasništvo Hypo Alpe-Adria-Bank AG Klagenfurt, a rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu IX Fi br.12210/02 od 28. oktobra 2002. godine upisana je promena naziva banke u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd.

Po sprovedenom postupku preuzimanja akcija Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd od strane Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt odobrenom rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 4/0-32-3303/4-10 od 14. jula 2010. godine i sprovedenom postupku prinudne prodaje akcija u svemu u skladu sa Zakonom, Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd imala je dva akcionara i to: Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt i Industrija kotrljajućih ležaja a.d. Beograd (kasnije: Industrija kotrljajućih ležaja a.d. Beograd – u stečaju).

Skupština Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd na sednici održanoj dana 24. marta 2011. godine donela je Odluku o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Hypo Alpe-Adria-Bank ad Beograd br. 08461/11 kojom je Banka promenila način organizovanja i postala zatvoreno akcionarsko društvo, a Rešenjem Agencije za privredne registre BD 39396/11 od 05. aprila 2011. godine usvojen je zahtev Banke pa je Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd promenila pravnu formu i upisana u APR-u kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije G.br.10407 od 22. novembra 2013. godine o davanju prethodne saglasnosti sticaocu Hypo SEE Holding AG za sticanje direktnog vlasništva, koje mu omogućava 99.999% glasačkih prava u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd, dana 27. marta 2014. godine u Centralnom registru depoa i kliringa hartija od vrednosti izvršen je prenos akcija izdavaoca Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd sa računa društva Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt na račun sticaoca Hypo SEE Holding AG Klagenfurt, matični broj FN 350921, Alpen-Adria-Platz 1, Klagenfurt.

Dana 30. oktobra 2014. godine Hypo SEE Holding AG promenio je naziv u Hypo Group Alpe Adria AG. Vlasnik Hypo Group Alpe Adria AG Klagenfurt (100%) je postao "Al Lake" Luksemburg S.A.R.L. registrovan u Privrednom registru u Luksemburgu pod registarskim brojem B191802, na adresi 47 Grand Rue, L-1661 Luksemburg.

"Al Lake" Luksemburg S.A.R.L je u momentu sticanja u vlasništvu društva "Al Lake" Management S.A.R.L., Luksemburg. Vlasništvo nad "Al Lake" Management S.A.R.L., Luksemburg imali su fondovi kojima upravlja društvo Advent International Corporation sa sedištem u Sjedinjenim Američkim Državama-Boston i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Dana 08. jula 2016. godine rešenjem Trgovinskog suda u Beču br FN 350921k izvršena je promena poslovnog imena Hypo Group Alpe Adria AG (HGAA) u Addiko Bank AG (ABH), sa sedištem u Wipplingerstrasse 34/4 Beč, Austrija.

Dana 08. jula 2016. godine Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 55080/2016 izvršena je promena poslovnog imena Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Beograd u Addiko Bank a.d., Beograd (Banka).

Od dana 12. jula 2019. godine Addiko Bank AG se kotira na Bečkoj berzi (Vienna Stock Exchange). Vlasnička struktura se nalazi na linku <https://www.addiko.com/shareholder-structure/>.

Addiko Bank AG objavljuje svoje konsolidovane izveštaje na internet stranici www.addiko.com.

Tokom 2023. godine Banka je svoje poslovanje obavljala u centrali Banke i 34 ekspoziture Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

1. OPŠTE INFORMACIJE O BANCI (nastavak)

Banka obavlja sledeće poslove:

1. Depozitni poslovi,
2. Kreditni poslovi,
3. Pružanje platnih usluga,
4. Izdavanje platnih kartica,
5. Poslovanje sa HOV u skladu sa zakonskim propisima,
6. Izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski poslovi),
7. Kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring i forfeiting),
8. Poslove zastupanja u osiguranju uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije,
9. Tehničko i finansijsko praćenje i kontrola izgradnje i rekonstrukcije građevinskih objekata vezano za projektno finansiranje,
10. Procena vrednosti nekretnina od strane ovlašćenih procenjivača za potrebe Banke, kao i njenih klijenata, vezano za njihovo kreditiranje od strane Banke,
11. Pružanje usluga drugim članicama Grupe i drugim pravnim licima iz oblasti koje su u vezi sa poslovanjem Banke.

Organizacioni delovi Banke nemaju svojstvo pravnog lica, nemaju samostalni račun već posluju preko računa Banke, imaju pravo da zaključuju ugovore u okviru svog predmeta poslovanja i u okviru ovlašćenja koja su im data aktima Banke.

Sedište Banke je na adresi Milutina Milankovića 7v, Novi Beograd.

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala 581 zaposlenih (31. decembra 2022. godine: 533 zaposlenih).

Šifra delatnosti banke je 6419 – ostalo monetarno posredovanje.

Matični broj Banke je 07726716.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100228215.

Odbori i uprava Banke

Upravni odbor

Ganeshkumar Krishnamoorthi, Predsednik Upravnog odbora
Sanela Pašić, Zamenik predsednika Upravnog odbora
Marija Desivojević Cvetković, Član Upravnog odbora
Jozefina Trnavska, Član Upravnog odbora
Velimir Lukić, Član Upravnog odbora

Izvršni odbor

Vojislav Lazarević, Predsednik Izvršnog odbora
Vladimir Stanislavljević Zamenik predsednika Izvršnog odbora
Miloš Nedeljković, Član Izvršnog odbora

Odbor za reviziju

Ganeshkumar Krishnamoorthi, predsednik Odbora za reviziju
Sanela Pašić, zamenik predsednika Odbora za reviziju
Marlene Schellander, član Odbora za reviziju
Velimir Lukić, član Odbora za reviziju
Jozefina Trnavska, član Odbora za reviziju

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) Banke za 2023. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI).

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013, 30/2018, 73/2019 i 44/2021). Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnog međunarodnog tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 101/2017, 38/2018, 103/2018 i 93/2020).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- Finansijskih sredstava vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat - dužničke hartije od vrednosti,
- Finansijskih sredstava vrednovanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha - dužničke hartije od vrednosti i derivativni finansijski instrumenti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade inicijalno plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije lizinga.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

U 2023. godini Banka je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2023. godine:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - obelodanjivanje računovodstvenih politika.
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promena računovodstvenih procena i greške“ - definicija računovodstvenih procena.
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ - odloženi porezi koji se odnose na sredstva i obaveze iz iste transakcije.
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ - inicijalna primena.
- MSFI 17 i MSFI 9 - komparativne informacije MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući i izmene.
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ - međunarodna poreska reforma.

2.3 Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna - odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2024. godine.
- Izmene MSFI 16 "Lizing" - lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2024. godine.
- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 „Finansijski instrumenti“ - obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača.
- Izmene MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ - nedostatak zamenljivosti.

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2.4. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2022. godinu koji su bili predmet revizije. Radi adekvatnije prezentacije, sprovedene su određene reklasifikacije uporednih podataka.

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu.

2.5. Korišćenje procenivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Banka vrši procenu poslovnog modela na osnovu kojih se klasifikuju finansijska sredstva kao i procenu da li ugovoreni novčani tokovi po osnovu finansijskih sredstava sadrže samo plaćanja kamate i glavnice. Elementi određivanja poslovnog modela i katarakteristika ugovorenih novčanih tokova obelodanjeni su u napomeni 3.6.1.1.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti i za finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat kao i za očekivane kreditne gubitke po osnovu datih garancija. Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Korišćenje procenijavanja (nastavak)

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao inpute u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka obelodanjene su u napomeni 4.1.1.

Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na očekivanom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili ranije, ukoliko postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Korisni vek trajanja i stope amortizacije po grupama nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme obelodanjene su u napomeni 3.7.

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo iskazano, knjigovodstvena vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti. Razmatranje naznaka obezvređenja kao i procena nadoknativnog iznosa zahteva od rukovodstva značajno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz svakodnevnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda sporova i prema tome iznose očekivanih i potencijalnih gubitaka.

Procena ishoda sudskih sporova i iznosa gubitaka zahteva značajna prosuđivanja. Imajući u vidu značajne neizvesnosti kao i sudsku praksu, stvarni ishodi mogu značajno odstupati od procenjenih.

Pretpostavke i procene korišćene prilikom obračuna rezervisanja obelodanjene su u napomeni 26.

Beneficije zaposlenih - otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Imajući u vidu dugoročnu prirodu ovih naknada, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

Pretpostavke i procene korišćene prilikom obračuna rezervisanja obelodanjene su u napomeni 26.

Lizing

Kao diskontna stopa za vrednovanje sadašnje vrednosti lizing plaćanja koristi se inkrementalna stopa zaduživanja. Za potrebe određivanja ove stope, Banka koristi informacije o kamatnim stopama izvora finansiranja, koje usklađuje kako bi stope reflektovale ugovorene uslove lizinga prema tipu sredstava uzetih u lizing.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

Banka priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Banka imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Banke kao što je u daljem tekstu opisano.

3.2. Prihodi i rashodi od kamata

Banka ostvaruje prihode i rashode od kamata iz poslovanja sa Narodnom bankom Srbije, domaćim i stranim bankama i pravnim i fizičkim licima.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova) i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva/obaveze.

Za celokupnu finansijsku imovinu koja se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, kao i finansijsku imovinu kojom se ne trguje i vrednuje se po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi od kamata i troškovi kamata se evidentiraju na osnovu efektivne kamatne stope.

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza meri po početnom priznavanju, umanjen za otplatu glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijsku imovinu, iznos se usklađuje za bilo koji gubitak. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijske imovine je amortizovana vrednost finansijske imovine pre prilagođavanja za bilo koji gubitak. Za kupljenu ili inicijalno obezvređenu finansijsku imovinu, efektivna kamatna stopa je prilagođena kreditnom riziku tako što se smanjuju procenjeni budući novčani tokovi, uključujući očekivane kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prilikom početnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope je stopa obračuna koja se koristi za tačno smanjivanje procenjenih budućih priliva i odliva gotovine tokom očekivanog veka trajanja finansijske imovine, ili kraćeg perioda ako je primenljivo, na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske imovine, osim kupljene ili inicijalno obezvređene finansijske imovine ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Obračun uključuje transakcione troškove i plaćene naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope (osim finansijske imovine koja se meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha), premija i rabata. Očekivani kreditni gubici se zanemaruju.

Za finansijsku imovinu koja je kasnije postala kreditno obezvređena, prihodi od kamata se priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortiziranu vrednost sredstva (neto knjigovodstvena vrednost). Ako se, u narednim izveštajnim periodima, kreditni rizik za obezvređenu finansijsku imovinu poboljša tako da finansijska imovina nije više kreditno obezvređena, prihod od kamata se priznaje primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske imovine (osim za kupljenu ili inicijalno obezvređenu finansijsku imovinu, pri čemu se obračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu, čak i ako se kreditni rizik imovine poboljša).

Prihodi od kamata na imovinu koja se drže radi trgovanja, kao i kamatne komponente derivata iskazuju se u okviru pozicije "Prihodi od kamata". Promene u fer vrednosti koje proizlaze iz imovine i obaveza za trgovanje iskazuju se u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

U skladu sa MSFI 16, troškovi kamata obračunavaju na osnovu metode efektivne kamatne stope i umanjuju tokom perioda trajanja lizinga. Troškovi kamata se iskazuju u okviru pozicije "Rashodi od kamata".

Banka ostvaruje prihode/rashode i od naknada po osnovu održavanja odobrenih (primljenih) kredita.

Prihodi po osnovu ovih naknada se razgraničavaju primenom efektivne kamatne stope u toku perioda trajanja kredita i priznaju se u okviru pozicije "Prihodi od kamata".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija (osim onih koji su sastavni deo efektivne kamatne stope koja se odnosi na finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu) uključeni su u efektivnu kamatnu stopu, te se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 – „Prihodi od ugovora sa kupcem“ i iskazuju se u okviru pozicije „Neto prihod od naknada i provizija“.

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade za garancije, provizije od upravljanja imovinom, custody i druge naknade za upravljanje i konsultacije, kao i naknade od posredovanja u osiguranju i iz deviznih transakcija. Nasuprot tome, prihod od naknada ostvaren od pružanja transakcijskih usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti ili kupovina/prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmetne transakcije.

3.4. Prihodi po osnovu dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

Dividende se priznaju u bilansu uspeha samo u sledećim slučajevima:

- ako je utvrđeno pravo subjekta na isplatu dividende,
- ako je verovatno da će subjekt ostvariti ekonomske koristi povezane s dividendom i
- ako se iznos dividende može pouzdano izmeriti.

3.5. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je obelodanjeno u napomeni 2.1., finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene ili na dan procene vrednosti ako su stavke ponovo vrednovane.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan (napomena 34).

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika (napomena 8).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od efekata valutne klauzule (napomena 8).

3.6. Finansijski instrumenti

3.6.1.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Na osnovu poslovnog modela entiteta i karakteristika novčanih tokova, MSFI 9 definiše tri osnovne kategorije za klasifikaciju finansijskih sredstava na dan inicijalnog priznavanja:

Na dan inicijalnog priznavanja, finansijsko sredstvo se klasifikuje u skladu sa jednim od sledećih načina vrednovanja:

- 1) po amortizovanoj vrednosti,
- 2) fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) ili
- 3) po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

Dužnički instrument se vrednuje kao FVOCI samo ukoliko ispunjava oba sledeća kriterijuma i nije naznačen kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaja i
- ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrumenti koji se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje sastoje se od obveznica Republike Srbije.

Na dan inicijalnog priznavanja instrumenta kapitala koji se ne drži u portfoliju radi trgovanja, Banka može neopozivo da izabere prezentovanje naknadnih promena u fer vrednosti kroz ostali rezultat (*OCI*), na nivou konkretnog instrumenta kapitala.

Finansijski instrumenti se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati tim sredstvima (MSFI 9.5.1.). Krediti i pozajmice priznaju se kada se sredstva prenesu korisniku. Fer vrednost finansijskog instrumenta pri inicijalnom priznavanju je obično cena transakcije, to jest fer vrednost date ili dobijene nadoknade (MSFI 9.B5.1.2A i MSFI 13). Međutim, ukoliko je deo dobijene ili date nadoknade različit od onoga priznatog kao finansijski instrument, Banka će računovodstveno odmeravati taj instrument po fer vrednosti. Na primer, fer vrednost dugoročnog zajma ili potraživanja koje ne nosi kamatu može da se odmeri po sadašnjoj vrednosti svih budućih dobitaka u gotovini diskontovanih korišćenjem preovladavajućih tržišnih kamatnih stopa za slične instrumente sa sličnom kreditnom sposobnošću. Svaki dodatni pozajmljeni iznos je rashod ili smanjenje prihoda osim ukoliko se ne kvalifikuje za priznavanje kao neka druga vrsta sredstva.

Za ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, Banka može pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuje instrumente po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (*eng. FVOCI*), pri čemu se sve naknadne promene u fer vrednosti priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata (*eng. OCI*). Ova klasifikacija se može primeniti na svako pojedinačno ulaganje. Banka u svom portfoliju u toku 2023. godine nije imala ovakve instrumente.

Prilikom klasifikacije i merenja finansijskih instrumenata potrebno je da se utvrdi da li se kupovina i prodaja obračunava na datum trgovanja ili na datum relaizovanja. Banka u bilansu evidentira transakcije na datum realizacije finansijskih sredstava.

Promene fer vrednosti obaveza koje proizilaze iz promena sopstvenog kreditnog rizika obaveze priznaju se kroz ostali ukupni rezultat, dok se preostali iznos promene fer vrednosti prikazuje kroz bilans uspeha.

3.6.1.2 Utvrđivanje poslovnog modela

Sva finansijska sredstva trebaju biti raspoređena u jedan od poslovnih modela opisanih ispod. Takođe, pri inicijalnom priznavanju, za svako sredstvo treba da se utvrdi da li su ugovoreni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate (*eng. SPPI test*). Nakon toga finansijsko sredstvo treba da se svrsta u jednu od kategorija poslovnih modela:

- Držanje imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova,
- Držanje imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje,
- Ostali poslovni modeli – finansijska aktiva koja se drži sa namerom trgovine ili koja ne ispunjava kriterijume kategorija iznad.

U retkom slučaju da entitet promeni svoj model upravljanja određenim finansijskim sredstvima, reklasifikacija svih sredstava na koje utiče promena bi bila potrebna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1.2 Utvrđivanje poslovnog modela (nastavak)

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za potrebe procene da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate, glavnica se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja. Kamata se definiše kao naknada za vremensku vrednost novca, za kreditni rizik povezan sa neotplaćenim iznosom glavnice tokom određenog perioda, kao i za druge osnovne kreditne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi) i profitnu maržu.

Prilikom procene da li su ugovoreni gotovinski tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate (*eng. „SPPI“*), Banka je razmatrala ugovorene uslove instrumenta i analizirala postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterijume isključivog plaćanja glavnice i kamata. To podrazumeva procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovornu odredbu koja može promeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova tako da ne ispunjava ovaj uslov imajući u vidu sledeće: potencijalne događaje koji bi promenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, karakteristike zaduženosti, uslove pre vremena otplate ili produžetka perioda otplate, uslove koji ograničavaju potraživanja Banke za novčanim tokovima navedenih sredstava i karakteristika koje menjaju naknadu za vremensku vrednost novca.

Posebna pažnja pri analizi se odnosila na jednostrane promene marži i kamatnih stopa, klauzule o plaćanju unapred, ostala potencijalna plaćanja, projektno finansiranje i *benchmark* testove. Usklađenost sa SPPI testom se ocenjuje na sledeći način:

- Procenom jednostranih promena marži i kamatnih stopa, Banka je zaključila da prenos troškova vezanih za osnovni ugovor o pozajmici, klauzule napravljene da bi se održala stabilna profitna margina, i promene kamatne stope odražavaju pogoršavanje kreditnog rejtinga, ali nisu štetni sa stanovišta SPPI testa.
- Klauzule o plaćanju unapred, nisu štetni ukoliko iznos plaćen unapred odražava neplaćenu glavnice, kamatu i naknadu povezanom sa prevremenim vraćanjem kredita. Takva naknada mora biti manja od gubitka nastalog od kamatne margine i gubitka nastalog od kamate.
- Ostala potencijalna plaćanja su tipično klauzule o ostalim poslovnim transakcijama. Naknada za neispunjenje predstavlja povećani trošak za praćanje rizika ili nadoknadu za izgubljeni profit koji je povezan sa uzročnim događajem.
- Projektno finansiranje je procenjeno u skladu sa činjenicom da li postoji povezanost sa učinkovitošću predmetnog poslovnog projekta. Ukoliko nema takve povezanosti i zajmoprimac ima dovoljno kapitala za projekat da apsorbuje gubitke pre nego što isti počnu da utiču na sposobnost plaćanja kredita, mogu proći SPPI test.
- Krediti sa varijabilnom kamatnom stopom mogu sadržati karakteristike kamatne neusklađenosti. Da bi se procenilo da li je element vremenske vrednosti novca značajno modifikovan, kvantitativni benchmark test treba da se uradi.

Kada se radi *benchmark* test, pri inicijalnom priznavanju, ugovorni nediskontovani tokovi gotovine finansijskog instrumenta su upoređeni sa tokom gotovine po *benchmarku* koji bi nastali da vremenska vrednost novca nije modifikovana. Efekat modifikovane vremenske vrednosti novca je razmatran u svakom izveštajnom periodu i kumulativno tokom životnog veka finansijskog instrumenta. *Benchmark* test je baziran u rasponu razumnih scenarija. Prihvatljivi uporedni finansijski instrument je onaj sa jednakim kreditnim kvalitetom i sa istim ugovornim uslovima osim za modifikacije.

Ukoliko Banka zaključi da bi ugovorni (nediskontovani) tokovi gotovine mogli biti značajno drugačiji (prag od 10%) od (nediskontovanih) tokova gotovine po *benchmark* testu, finansijsko sredstvo ne ispunjava kriterijume definisane po MSFI 9, član 4.1.2 (b) i 4.1.2A(b) i shodno tome ne može biti odmeravan po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Imovina koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha predstavlja finansijsko sredstvo koje se ne vrednuje po amortizovanom trošku ili dužnički instrument koji nisu klasifikovani kao FVOCI, odnosno tu spadaju:

- ostali poslovni modeli,
- finansijska sredstva za koja ugovoreni uslovi ne zadovoljavaju uslove koji dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume,
- finansijska sredstva koja se pri početnom priznavanju mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- vlasnički instrumenti,
- derivati.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1.2 Utvrđivanje poslovnog modela (nastavak)

Finansijska imovina koja se meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje sledeće podgrupe:

- finansijska imovina koja se drži radi trgovanja,
- finansijska imovina koja se pri početnom priznavanju vrednuje kroz bilans uspeha,
- finansijska imovina koja se obavezno meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja čine sledeće stavke:

- stečena ili nastala uglavnom radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku,
- pri početnom priznavanju, deo je portfelj utvrđenih finansijskih instrumenata kojima se upravlja zajedno i za koje postoji dokaz o nedavnoj stvarnoj kratkoročno ostvarenoj dobiti,
- reč je o derivatnom instrumentu (osim derivatnog instrumenta koji je ugovor o finansijskom jemstvu ili određeni/stvarni instrument zaštite od rizika)

Pri početnom priznavanju može se neopozivo odlučiti da se finansijska imovina meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha (fer vrednost opcija) ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedoslednost pri merenju ili priznavanju (tzv. „računovodstvena neusklađenost“) koja bi u protivnome nastala zbog merenja imovine ili priznavanja dobiti i gubitaka povezanih s tom imovinom na različitim osnovama.

Finansijsku imovinu koja se obavezno meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha čini finansijska imovina koja ne ispunjava uslov da pripadajući novčani tokovi čine samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos.

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini merenoj po fer vrednosti se priznaje u bilansu uspeha, osim u sledećim slučajevima:

- ako je reč o ulaganju u vlasnički instrument i ako je odabrana opcija prezentovanja dobiti i gubitaka od tog ulaganja u ostalom rezultatu,
- ako je finansijska imovina merena po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

U slučaju promene poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom sprovodi se reklasifikacija finansijske imovine u drugu kategoriju. Reklasifikacija se provodi prospektivno, od datuma reklasifikacije, odnosno od prvog dana sledećeg obračunskog perioda, bez korekcije prethodno priznatog dobitka/gubitka ili kamate.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu poslednjih raspoloživih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum vrednovanja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma vrednovanja. Na datum bilansa stanja, rukovodstvo Banke je revidiralo modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način oslikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

3.6.1.3 Prestanak priznavanja i modifikacija ugovora

Finansijsko sredstvo prestaje se priznavati kada su:

Ugovorna prava na primanje novčanih tokova od imovine istekla, kada je Banka prenela svoja prava na primanje novčanih tokova od imovine ili preuzela obavezu plaćanja primljenog novčanog toka u celosti bez značajnog kašnjenja trećoj strani u okviru "pass-through" ugovora; i/ili

- (i) je prenela gotovo sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom,
- (ii) nije prenela niti zadržala gotovo sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenela kontrolu nad imovinom.

Ugovorna usklađivanja koja proizlaze iz pregovora s dužnicima mogu dovesti do dve vrste izmena početnih ugovornih novčanih tokova.

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine ponovno dogovaraju ili znatno menjaju, to ima za posledicu prestanak priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine u skladu s MSFI 9. Priznaje se nova finansijska imovina sa izmenjenim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestala priznavati i fer vrednosti nove finansijske imovine iskazuje se u bilansu uspeha kao modifikacija dobitka/gubitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1.3 Prestanak priznavanja i modifikacija ugovora (nastavak)

Ako modifikacija nije značajna, izmena ugovornih odredbi ne dovodi do prestanka priznavanja te finansijske imovine.

Analizom ugovora i izmena koje su sastavni deo modifikacija utvrđeno je da Banka nije imala značajne finansijske efekte iz modifikacija, kako značajnih tako i neznačajnih modifikacija.

Neznačajne modifikacije koje ne vode do prestanka priznavanja finansijskog sredstva

Ukoliko se ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva modifikuju na način koji ne rezultira prestankom priznavanja tog finansijskog sredstva u skladu s MSFI 9 Finansijski instrumenti, potrebno je ponovo izračunati bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva na osnovu modifikovanih ugovorenih novčanih tokova primenom originalne efektivne kamatne stope za diskontovanje. Dobitak ili gubitak od modifikacije priznaje se u bilansu uspeha.

Značajne modifikacije koje vode do prestanka priznavanja finansijskog sredstva

Ukoliko se ugovorni novčani tokovi finansijskog sredstva značajno modifikuju, to rezultira prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) tog finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9. Novo finansijsko sredstvo s izmenjenim uslovima priznaje se a razlika između amortiziranog troška finansijskog sredstva koji se prestao priznavati i fer vrednosti novog finansijskog sredstva iskazuje se u Bilansu uspeha. Ako dužnik nije u statusu neizvršenja ili ako značajna modifikacija ne dovodi do statusa neizvršenja, tada će novo sredstvo biti klasifikovano u Fazu 1. Ako je dužnik u statusu neizvršenja ili ako značajna modifikacija dovodi do statusa neizvršenja, tada će se novo sredstvo tretirati kao kupljena ili nastala kreditno obezvređena sredstva (*eng. POCI*). Za POCI finansijska sredstva, očekivani kreditni gubici tokom životnog veka trajanja finansijskog instrumenta su uključeni u kreditno usklađenoj efektivnoj kamatnoj stopi pri početnom priznavanju.

Sledeći glavni kriterijumi su prepoznati kao značajne modifikacije:

Kvantitativni - značajna promena ugovornih novčanih tokova kada se sadašnja vrednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontuje koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu i razlikuje se od diskontovane sadašnje vrednosti izvornog finansijskog instrumenta za najmanje 10%.

Kvalitativna, u koje Banka ubraja:

- promena dužnika,
- promena valute
- promena svrhe finansiranja,
- SPPI kritične karakteristike su uklonjene ili uključene u novi ugovor o zajmu.

Nakon toga, iznos promene očekivanih kreditnih gubitaka tokom životnog veka finansijskog instrumenta od početnog priznavanja POCI finansijskog sredstva se treba priznati kao dobit ili gubitak od promene vrednosti u bilansu uspeha.

3.6.1.4 Umanjenje vrednosti finansijskih instrumenata

Aktivu Banke izloženu kreditnom riziku, u smislu Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilanskih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 и 8/2019) čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena kreditnom riziku, kao i vanbilansne pozicije izloženosti: izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Ispravka vrednosti i rezervisanja po osnovu umanjenja vrednosti za očekivane kreditne gubitke se priznaju za sledeće izloženosti:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Banka iskazuje ispravku vrednosti izloženosti po amortizovanoj vrednosti u bilansu uspeha na teret perioda za koji se utvrđuje očekivani gubitak, kao i u bilansu stanja u korist ispravke vrednosti bilansne izloženosti. Iznosi priznati za očekivane kreditne gubitke povezane sa vanbilansnim obavezama se priznaju kao rashod za period u kojem je utvrđen gubitak, i u korist rezervisanja u bilansu stanja. Način obračuna umanjenja finansijske imovine je opisan u MSFI 9 metodologiji obezvređenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.6.1.4 Umanjenje vrednosti finansijskih instrumenata (nastavak)**

Ispravka vrednosti finansijskih sredstava, koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, se sprovodi primenom modela očekivanih kreditnih gubitaka na način kojim se ispravke vrednosti priznaju u bilansu uspeha, kao i u sklopu ostalog rezultata ne umanjujući iznos samog sredstva u okviru bilansa stanja.

Prilikom primene *ECL* modela koji uzima u obzir i informacije o budućim događajima, Banka priznaje očekivani gubitak za svaki izveštajni datum kako bi reflektovala promene u kreditnom riziku datog finansijskog sredstva. Umanjenje vrednosti kroz model očekivanog gubitka bazira se na istorijskim, sadašnjim i prognozama o budućim događajima, samim tim uzima u obzir različita scenarija o događajima koji mogu da prouzrokuju kreditni gubitak u budućnosti.

Prema MSFI 9, očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta, se računaju kao očekivana sadašnja vrednost gubitaka koji nastaju ako dužnici ne ispune svoje obveze u određeno vreme tokom čitavog veka trajanja finansijskog instrumenta uz istovremeno razmatranje verovatnoće neispunavanja obaveza kao i kreditnih gubitaka (gubitak zbog neispunavanja obaveza).

3.6.1.5 Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani gubitak se definiše kao razlika između tokova gotovine koji Banci pripadaju prema ugovornim uslovima finansijskog instrumenta i tokova gotovine koje Banka očekuje da će primiti (uzimajući u obzir verovatnoću nastanka statusa neizvršenja i očekivanu naplatu). Iako MSFI 9 uvodi ovaj zahtev, isti ne propisuje detaljne metode i tehnike koje treba primeniti.

Prilikom određivanja novčanih tokova koje banka očekuje da će primiti, Banka koristi pristup marginalnih gubitaka, pri čemu se ukupan očekivani gubitak računa kao zbir marginalnih gubitaka koji se pojavljuju u svakom trenutku od datuma izveštavanja. Marginalni gubici proizlaze iz pojedinačnih parametara koji procenjuju izloženosti i gubitke u slučaju neispunavanja obaveza i uslovne verovatnoće neispunavanja obaveza za svaki period. Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta (eng. Lifetime ECL) računaju se posebno za različite scenarije, uzimajući u obzir sadašnje i prognozirane informacije o budućnosti. Ukupni očekivani kreditni gubici na kraju se ponderišu verovatnoćom pojedinačnih scenarija. Banka razmatra tri scenarija:

- osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, a povremeno se simuliraju i neki nepovoljniji scenariji kako bi se razumela dinamika i potencijalni portfolio rizici.

U toku 2023. godine Banka je ažurirala Metodologiju za obračun rezervisanja u skladu sa MSFI 9. Uključen je uticaj rizika zemlje na ECL, izvršena je primena novih makroekonomskih predviđanja, proširivanje vremenskih serija, CO (corporate) segment je ove godine razdvojen po zemljama, odnosno, u 2023. godini je razvijen na lokalnim podacima, makroekonomski modeli su kreirani tako da promenljive koje ulaze u model zadovoljavaju uslov stacionarnosti, dodatno je sprovedena i analiza reziduala. Takođe su ažurirani i razvijeni parametri rizika za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke. *PD* (eng. *Probability of Default*) je ažuriran, *LGD* (eng. *Loss Given Default*) je razvijen za fizička lica i standard segment na lokalnim podacima, dok je za CO segment zbog nedovoljne veličine uzorka razvijen na grupnom nivou. Razvijen je novi rejting model za PIOT (PI unsecured) segment (produžena je vremenska serija, dobijene su nove varijable modela), dok je za PISe (PI secured) i CO segment sprovedena rekalkulacija već postojećih modela.

3.6.1.6 Derivati

Ova kategorija uključuje dve podkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju po fer vrednosti u bilansu stanja. Finansijska sredstva kojima se trguje obuhvataju finansijske derivate.

Svi realizovani ili nerealizovani dobitci i gubici po osnovu promena tržišne vrednosti ovih finansijskih sredstava, odnosno svođenja na fer vrednost, priznaju se u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Banka poseduje derivativne finansijske instrumente koji ne ispunjavaju uslov za računovodstvo zaštite. Na kraju godine Banka je imala potraživanja i obaveze po kratkoročnim valutnim svopovima (*FX-swap*).

Derivati, uključujući valutne ugovore, valutne svopove i druge izvedene finansijske instrumente, prvobitno se priznaju po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji na datum potpisivanja ugovora i naknadno se ponovo vrednuju po fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1.6 Derivati (nastavak)

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznos nominalne glavnice (notional amount) na koji se ugovara odnosno derivat evidentira se vanbilansno, a bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna fer vrednost derivata. Inicijalno priznavanje fer vrednosti vrši se samo ukoliko postoji tržišna cena istog ili sličnog derivata na organizovanom tržištu, a koja se razlikuje od cene po kojoj je Banka ugovorila derivat.

Informacije o fer vrednostima se pribavljaju na tržištu i uključuju informacije o skorašnjim transakcijama na tržištu ili se utvrđuju metodom diskontovanih novčanih tokova.

Najbolji izvor procene fer vrednosti derivata prilikom inicijalnog priznavanja je transakciona cena (tj. fer vrednost date ili primljene naknade).

3.6.2 Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6.3 Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod gotovinom i sredstvima kod centralne banke, iskazuju se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali, deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije i sredstva obavezne rezerve u stranoj valuti izdvojena na posebnim računima kod Narodne banke Srbije. Gotovina i sredstva kod centralne banke vode se po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja. Sredstva se drže radi izmirivanja kratkoročnih gotovinskih obaveza, a ne radi investiranja ili u druge svrhe.

Struktura gotovine i sredstava kod centralne banke je prikazana u napomeni 16.

3.6.4 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, navedene finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope.

U okviru navedene pozicije obaveze po primljenim kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove i naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

3.7. Nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

a) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se sastoje od softvera, licenci i nematerijalnih ulaganja u pripremi. Nematerijalna imovina iskazana je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupnu vrednost eventualnih gubitaka po osnovu umanjenja vrednosti.

Zasebno stečene robne marke i licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Robne marke i licence imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se troškovi robnih marki i licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe.

Nematerijalna imovina se otpisuje redovno u toku godine na teret poslovnih rashoda obračunom amortizacije u skladu sa procenjenim korisnim vekom upotrebe koji iznosi 7 godina za core informacioni sistem banke i 5 godina za ostale softvere. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine (nastavak)

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu.

Nematerijalna imovina uključuje i ulaganja u softvere koja se ne amortizuju budući da nisu još uvek u upotrebi.

Vrste troškova koji se mogu kapitalizovati u skladu sa MRS 38:

- troškovi primanja zaposlenih nastalih direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje,
- profesionalne naknade nastale direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje i
- troškovi testiranja pravilnog funkcionisanja imovine.

Navedeni troškovi predstavljaju primer uobičajenih troškova koji se mogu kapitalizovati, a u opseg troškova koji se kapitalizuju mogu se uključiti troškovi koji zadovoljavaju sledeće uslove:

- mogu su direktno pripisati toj imovini
- nastaju vezano uz pripremu imovine za nameravanu upotrebu.

Kapitalizacija troškova koji se uključuju u nabavnu vrednost softvera prestaje onda kada je imovina dovedena u stanje da se može koristiti na nameravani način. To znači da nakon što softver postigne dovoljan i nameravani nivo funkcionalnosti i spreman je za upotrebu - dalja kapitalizacija troškova prestaje.

b) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupnu vrednost eventualnih gubitaka po osnovu umanjenja vrednosti. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primenljivo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog sredstva se isknjižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Prestanak priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme nastaje prilikom njihove prodaje ili kada se buduće ekonomske koristi ne očekuju od njihove upotrebe. Svi gubici i dobiti nastali usled prestanka priznavanja sredstva (izračunati kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti sredstva) se priznaju u bilansu uspeha u godini kada je došlo do prestanka priznavanja.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija sredstava se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna vrednost do njihove rezidualne vrednosti tokom njihovog procenjenog veka trajanja, kao što sledi:

Vrsta sredstva	% amortizacija u 2023. godini	% amortizacija u 2022. godini
Građevinski objekti	1.87% - 2.24%	1.87% - 2.24%
Kompjuterska oprema	25.00%	25.00%
Nameštaj	11.00%	11.00%
Motorna vozila	15.50%	15.50%
Ostala oprema	10% - 33.33%	10% - 33.33%

Kod utvrđivanja osnovice za amortizaciju, nabavna odnosno procenjena vrednost se ne umanjuje za iznos preostale (rezidualne) vrednosti zato što se procenjuje da je ona posle korisnog veka trajanja jednog osnovnog sredstva jednaka nuli.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja. Knjigovodstvena vrednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrednost ukoliko je knjigovodstvena vrednost veća od njegove procenjene nadoknadive vrednosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine (nastavak)

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima (napomena 15).

c) Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koja se drži radi zarade od zakupnine ili radi povećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Investiciona nekretnina se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Obračun amortizacije investicionih nekretnina počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je stavljena u upotrebu. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Investicione nekretnine se amortizuju stopom od 2.5% godišnje linearnom metodom amortizacije. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Banci i da se može pouzdano izmeriti. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu.

d) Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva sa neograničenim korisnim vekom upotrebe ne podležu amortizaciji i testiraju se na umanjenje vrednosti jednom godišnje.

Za sredstva koja podležu amortizaciji testiranje na umanjenje njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti.

Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Za svrhu procene umanjenja vrednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi. Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

Odmeravanje fer vrednosti nefinansijskih sredstava Banke obelodanjeno je u napomeni 21.

3.8. Lizing

Banka od 1. januara 2019. godine primenjuje MSFI 16 kojim je evidentirala sredstva i obaveze u skladu sa standardom, koje se odnose na dugoročne zakupe poslovnog prostora i automobila. U skladu sa MSFI 16, u bilansu uspeha, po ovom osnovu, troškovi se dele na troškova kamate i troškove amortizacije, što je obelodanjeno u napomeni 5 i napomeni 13.

Prema MSFI 16, ugovorom o lizingu prenosi se pravo korištenja određene imovine na primaoca lizinga ako su zadovoljena sledeća dva uslova:

- primalac lizinga će ostvarivati stvarne ekonomske koristi od upotrebe imovine tokom perioda upotrebe (primalac lizinga ima isključivo pravo korištenja imovine);
- primalac lizinga ima pravo donošenja odluka u svezi s načinom upotrebe imovine tokom perioda lizinga.

Banka je u toku 2023. godine uzimala u zakup poslovni prostor za obavljanje delatnosti, automobile, magacinski prostor i prostor za zakup bankomata.

U skladu sa MSFI 16, Banka je u oviru troškova zakupa prikazala kratkoročni lizing i lizing gde je predmet zakupa male vrednosti, kao i prateće troškove lizinga i troškove poreza koji se odnose na lizing, kako je obelodanjeno u napomeni 14.

Banka daje u zakup delove svog poslovnog prostora i po tom osnovu ostvaruje prihode od zakupnina, kao što je navedeno u napomeni 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Stečena aktiva

Prema politici Banke, vrši se procena da li je stečeno sredstvo pogodno za interno poslovanje Banke ili ga treba prodati. Sredstva za koja se utvrdi da se mogu upotrebiti za poslovanje Banke se klasifikuju u okviru relevantne pozicije aktive po nižoj od vrednosti stečenog sredstva (fer vrednosti sredstva) ili knjigovodstvene vrednosti potraživanja.

3.10. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanje se priznaje:

- Kada Banka ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- Kada je u većoj meri verovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- Kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato.

Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke. Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, verovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao celine. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta verovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima i obelodanjuju se u napomenama uz finansijske izveštaje (napomena 30).

Potencijalne obaveze se procenjuju u kontinuitetu da bi se utvrdila mogućnost verovatnoće odliva ekonomskih resursa. Ukoliko će verovatan odliv resursa u budućnosti biti zahtevan za stavke prethodno priznate kao potencijalne obaveze, rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima za period u kome je nastala promena verovatnoće nastanka događaja.

Rezervisanja za preuzete potencijalne obaveze se odvojeno obračunavaju za:

- Neiskorišćene a odobrene kredite,
- Izdate platve i činidbene garancije,
- Nepokrivene akreditive,
- Druge oblike jemstva po kojima može doći do plaćanja.

Vrednost izloženosti kreditnom riziku (*EAD*) za potencijalne obaveze je jednaka onom delu izloženosti riziku za koji se očekuje da će biti iskorišćen u vreme neispunjenja obaveze.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.12. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova.

(b) Rezervisanja po osnovu ostalih naknada - otpremnina prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Zakonom o radu kao i Pravilnikom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremninu prilikom odlaska u penziju u visini od dve prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate s tim da tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Primanja zaposlenih (nastavak)

Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Parametri koji su korišćeni pri obračunu su prikazani u napomeni 26.

(c) Rezervisanja za otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrednost.

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u napomeni 26 uz finansijske izveštaje.

d) Učešće u dobiti i bonusi

Banka priznaje obavezu i trošak za bonuse i učešće u dobiti na osnovu proračuna kojim se uzima u obzir dobit koja pripada akcionarima nakon određenih korekcija. Banka priznaje rezervisanje u slučaju ugovorene obaveze ili ako je ranija praksa stvorila izvedenu obavezu.

3.13. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i akumuliranog rezultata.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma izveštajnog perioda se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

3.13.1 Akcijski kapital

Obične akcije se klasifikuju kao kapital.

Ukoliko Banka otkupi sopstvene akcije, plaćena nadoknada, uključujući sve direktno pripisive dodatne troškove (bez poreza na dobit), odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima kapitala sve dok se akcije ne ponište ili ne reemituju. Ukoliko se takve akcije kasnije reemituju, sve primljene naknade, bez direktno pripisivih dodatnih troškova transakcije i efekata poreza na dobit, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala. Banka nije vršila otkup sopstvenih akcija.

3.13.2 Ostali oblici osnovnog kapitala

Emisiona premija predstavlja razliku između nominalne i prodajne vrednosti akcija. Nominalna vrednost akcije predstavlja proizvod nominalne cene pojedinačne akcije i ukupnog broja. Rezerve formirane iz dobiti nastaju izdvajanjem dela dobitka nakon oporezivanja i reč je o delu ukupne dobiti Banke koju ona nije isplatila vlasnicima akcija u obliku dividendi i zaposlenima po osnovu učešća u dobitku.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Porezi i doprinosi

Odloženi porezi

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja gubitaka ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit, ili gubitak, ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti. Važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je 15%.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost, ili deo vrednosti, odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze, izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih, ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

Tekući porez

Banka je obveznik poreza na dobit u Republici Srbiji. Banka je obavezna da tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% (2022. godine: 15%), utvrđuje se poreskim bilansom Banke. U situaciji kada je finalna poreska obaveza različita od inicijalno priznate poreske obaveze, navedena razlika utiče na poresku obavezu perioda u kome je razlika utvrđena

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto rezultat perioda.

Ostali porezi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja, uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru Ostalih rashoda (napomena 14).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA

4.1. Faktori finansijskog rizika

Sistem upravljanja rizicima u Banci ima za cilj da se putem poštovanja i primene principa i procedura za upravljanje rizicima obezbedi da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju minimiziraju u najvećoj mogućoj meri, da svi aspekti poslovanja Banke budu stabilni i što je moguće manje osetljivi na negativne interne i eksterne faktore i da rizični profil Banke u svakom trenutku bude takav da zadovoljava zahteve opreznog bankarskog poslovanja.

Banka svoj rizični profil zasniva na nivou adekvatnosti kapitala kojim se obezbeđuje pokriće rizika koje zahteva zakonska regulativa.

Osim toga Banka prati i izloženosti drugim rizicima iz poslovanja Banke i njenog okruženja, a koji se ne zahtevaju zakonskim propisima o pokazateljima adekvatnosti kapitala.

Politikama za upravljanje rizicima u Banci je regulisano upravljanje svim relevantnim rizicima (koji su navedeni u daljem tekstu), a kojima je Banka izložena. Banka je svoje politike i procedure upravljanja rizicima zasnovala na zahtevima zakonske regulative Narodne banke Srbije, kao i na politikama, procedurama i drugim relevantnim dokumentima Addiko Grupe.

Pristup u upravljanju pojedinačnim rizicima Banke određen je pozitivnom regulativom Republike Srbije i internim aktima Banke. Ciljani nivo adekvatnosti kapitala zasniva se na principu da pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke treba da bude u skladu sa obimom, vrstom i složenosti poslova koje Banka obavlja i da, pored rizika sadržanih u propisima NBS, obezbedi zonu odstupanja (*buffer*) za druge rizike iz poslovanja Banke i njenog okruženja kojima je Banka izložena, te sveukupno zadovolji zahteve iz supervizorske godišnje procene minimalne adekvatnosti kapitala.

Upravljanje rizicima podrazumeva identifikovanje rizika, merenje/procenu rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika. U upravljanju rizicima učestvuju:

1. Organi Banke i drugi odbori propisani Zakonom – Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Kreditni odbor Banke;
2. Radna tela Izvršnog odbora Banke – Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za upravljanje operativnim rizikom.
3. Organizacioni delovi Banke – Odeljenje kontrole rizika, Sektor za upravljanje kreditnim rizicima, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Upravni odbor Banke utvrđuje strategiju i politike za upravljanje rizicima koje sprovodi Izvršni odbor. Izvršni odbor usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Strategija za rizike Banke proizilazi iz poslovne strategije i opisuje planiranu strukturu poslovanja, strateški razvoj i rast uzimajući u obzir procese, metodologije i organizacionu strukturu relevantnu za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, Strategija za rizike, predstavlja sponu između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Banke. Ista je alat Menadžmenta za upravljanje rizicima na najvišem nivou i definiše okvir za praćenje, kontrolu, i limitiranje rizika kojima se Banka izlaže u svom poslovanju, dok ujedno osigurava adekvatnost internog kapitala, poziciju likvidnosti i ukupnu profitabilnost. Na ovaj način se postiže siguran i održiv rast, uz očuvanje nivoa sopstvenih sredstava dovoljnih da podrže poslovanje Banke uz dati nivo rizika, u skladu sa regulatornim zahtevima.

Primena sveukupne Strategije za rizike Banke je obezbeđena na sledeći način:

- Definisanje sklonosti ka preuzimanju rizika i merenje opšteg nivoa rizika, kao i pojedinačnih vrsta rizika, u skladu sa Poslovnom strategijom Grupe i Banke;
- Adekvatno identifikovanje i kvantifikovanje svakog pojedinačnog rizika, naročito u smislu internog kapitalnog zahteva i likvidnosnih zahteva, definisanja postojećih/ciljanih limita za poslovnu godinu i odgovarajućih mehanizama za upravljanje i koordinaciju;
- Prevođenje strateških ciljeva u detaljnije smernice i pravila za upravljanje rizicima putem sveobuhvatnog internog regulisanja svake pojedinačne vrste rizika čime se postiže efikasnost u ispunjavanju ciljeva na nivou pojedinačnog klijenta/transakcije;
- Uspostavljanje odgovarajućeg organizacionog okvira za upravljanje rizicima sa jasnim nadležnostima za izvršavanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

Banka je uspostavila okvir za sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima kroz Izjavu o sklonosti ka rizicima (*eng. Risk Appetite Statement - RAS*) koji čini deo procesa razvoja i implementacije poslovne i strategije upravljanja rizicima. Ovim okvirom za upravljanje rizicima definiše se nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Mere kojima je definisan RAS su kalibrisane uzimajući u obzir godišnji budžet, Strategiju za rizike i kapital i Plan oporavka koji predstavljaju okvir za pravilno unutrašnje upravljanje i nadzor rizika.

Takođe, Banka u sklopu strateškog upravljanja rizicima sprovodi još jedan jedan od ključnih procesa - proces interne procene adekvatnosti kapitala (*eng. ICAAP*) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. ICAAP služi kao alat za procenu adekvatnosti internog kapitala u odnosu na rizični profil Banke te sprovođenje strategije Banke primerene za očuvanje adekvatnog nivoa internog kapitala.

Ključni rizici kojima je Banka izložena proizilaze iz samog poslovanja Banke kao i tržišnih uslova, a Banka se sa njima suočava u vidu:

- kreditnih rizika,
 - tržišnih rizika,
 - rizika likvidnosti,
 - operativnog rizika (koji uključuje pravni rizik)
- i drugih rizika kao što su
- rizik usklađenosti poslovanja,
 - strateški rizik.

U toku 2023. godine nije bilo značajnih promena cilja, načina, procesa i metoda upravljanja navedenim ključnim rizicima Banke.

U nastavku se daje prikaz osnovnih rizika koje Banka prati i njima upravlja na kontinuiranoj osnovi.

4.1.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja potraživanja Banke.

Kreditno poslovanje Banke segmentisano je po vrstama klijenata na segmente privrede - "Corporate" (koji obuhvata četiri podsegmenta - mali, srednji, veliki i standard (mala privredna društva, preduzetnici i poljoprivrednici)), fizičkih lica - "Private Individuals", javni sektor i finansijske institucije.

Kreditni odbor Banke je, u skladu sa odlukom Upravnog odbora Banke, organ odlučivanja i nosilac kreditnih nadležnosti koji odlučuje u okvirima utvrđenim tom odlukom i aktima Banke i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i drugim propisima.

Izvršni odbor Banke po ovlašćenju Upravnog odbora Banke utvrđuje pravila dodele pojedinačnih kreditnih nadležnosti na konkretne nosioce ispod limita nadležnosti Kreditnog odbora Banke. Izvršni odbor Banke ovlašćuje člana Izvršnog odbora nadležnog za upravljanje rizicima da odlučuje o dodeli konkretnih kreditnih nadležnosti zaposlenima u okvirima ispod limita nadležnosti Kreditnog odbora Banke, uzimajući u obzir njihova znanja, iskustva i rezultate rada.

Proces identifikacije, procene, merenja i upravljanja kreditnim rizikom sprovodi se na kontinuiranoj osnovi i obuhvata ukupan portfolio Banke koji podleže kreditnom riziku.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u principu ima tri ključne komponente:

- usmeravanje i vršenje akcija u cilju merenja, preuzimanja, izbegavanja i disperzije rizika,
- limitiranje rizika i
- kontrola rizika (merenje, praćenje, izveštavanje).

U domenu aktivnosti merenja, usmeravanja i vršenja akcija u cilju preuzimanja, izbegavanja i disprezije kreditnog rizika, Banka sprovodi četiri pristupa:

- Finansijska analiza klijenta, uvid u klijentovu kreditnu istoriju s Bankom i drugim finansijskim institucijama, analiza tekućeg kreditnog zahteva, analiza klijentovog biznis modela, analiza klijentovih poslovnih planova i projekcija i posledično odobrenje (preuzimanje) kreditnog rizika;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

- Redovna prezentacija statusa poslovanja klijenta nadležnom nosiocu preuzetih ovlašćenja za definisani kreditni rizik najmanje jednom godišnje tokom perioda trajanja ugovora između Banke i klijenta;
- Redovan nadzor klijentovih aktivnosti, a naročito u oblasti redovnog plaćanja dospelih obaveza, značajnih promena u finansijskom stanju i internom rejtingu klijenta;
- Eventualno restrukturiranje klijentovih obaveza prema Banci i posledično pristupanje koracima prinudne naplate, u slučaju neuspešnog restrukturiranja.

Odeljenje kontrole rizika sprovodi funkciju strateškog upravljanja rizicima u Banci, te vrši identifikaciju, merenja, procenu, prati i izveštava o kreditnom riziku na nivou portfolija, odnosno Banke kao celine. Služba kontrole finansijskih rizika u okviru ovog Odeljenja prati, meri i izveštava o kreditnom riziku na lokalnom i grupnom nivou definišući izveštaje u skladu sa potrebama krajnjih korisnika izveštaja. Odeljenje kontrole rizika je dužno da na portfolio nivou prati izloženost kreditnom riziku po osnovu utvrđivanje zbira velikih izloženosti, utvrđivanje i praćenje kvaliteta kreditnog portfolija (struktura po kategorijama rizika, po veličini kredita, po privrednim granama), kao i praćenje razvoja/trenda u odnosu na prethodne periode.

Izveštaji o kreditnom riziku za potrebe izveštavanja Izvršnog odbora, Upravnog odbora i Odbora za reviziju sačinjavaju se najmanje kvartalno, dok izveštavanje prema Grupi ima dinamiku koja je usklađena sa potrebama Grupe. Na osnovu ovih izveštaja omogućava se efikasno upravljanje kreditnim rizikom te pravovremeno i efikasno donošenje odluka.

U Odeljenju kontrole rizika sprovodi se i proces utvrđivanja iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, odnosno obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (*eng. ECL*) u skladu sa MSFI 9 po metodologiji utvrđenoj od strane Banke.

Sektor za upravljanje kreditnim rizicima pokriva aktivnosti upravljanja rizikom kreditnog portfolia banke i to pre svega kroz aktivnosti procene kreditnog rizika neproblematičnih klijenata, sprečavanja pojave novih problematičnih plasmana, upravljanja postojećim problematičnim plasmanima za sve segmente u banci kao i praćenjem celokupnog portfolia banke i sprovođenjem korektivnih akcija u cilju očuvanja definisanog risk apetita Banke.

Odeljenje za procenu kreditnog rizika i odobrenje plasmana u okviru Sektora za upravljanje kreditnim rizicima aktivno učestvuje u pripremi kreditnih aplikacija i proceni kreditnog rizika pojedinačnih klijenata koja sadrži stručno mišljenje odnosno „glas“ o konkretnom kreditnom zahtevu, kao i u kontinuiranom praćenju kreditne sposobnosti klijenata u skladu sa zahtevima NBS i Grupe. Takođe Odeljenje se bavi prevencijom, detekcijom, istragom i sanacijom kreditnih prevara. Osnovni cilj je sprečavanje prevarnih radnji u procesu odobravanja kreditnih proizvoda kao i kontinuirano praćenje portfolija u cilju otkrivanja prevarnih radnji.

U okviru Odeljenja za prevenciju i upravljanje problematičnim plasmanima, kao sastavnog dela Sektora obavljaju se sledeće aktivnosti:

- Sprečavanje pojave novih problematičnih plasmana kontinuiranom analizom i praćenjem kretanja promena na portfoliju u nadležnosti sektora. Takođe se obavljaju aktivnosti implementacije i sprovođenja sistema za rano upozorenje na povećanje kreditnog rizika, sprovođenja i unapređenja procesa praćenja kreditnog rizika klijenata.
- Aktivno učestvovanje u procesu restrukturiranja klijenata u cilju njihovog oporavka, procesu prinudne naplate i ostalim merama koje doprinose naplati potencijalno prolematičnih i problematičnih potraživanja kao i minimiziranju dodatnih troškova rizika.

Odeljenja za analitiku i upravljanje kreditnim portfoliom u okviru Sektora za upravljanje kreditnim rizicima prevashodno je odgovorno za upravljanje rizikom kreditnog portfolija banke na osnovu redovnog praćenja kvantitativnih i kvalitativnih indikatora i na osnovu analitičkog razumevanja navedenih trendova predlaže odgovarajuće mere i korektivne akcije u cilju očuvanja definisanog risk apetita banke. Takođe, osnovna uloga Odeljenja je da vrši kontinuirano unapređenje i optimizaciju kreditnog procesa, kreditnih metodologija kao i svih drugih politika i internih akata u nadležnosti sektora koji će doprinosti očuvanju kvaliteta kreditnog portfolija banke. U okviru odeljenja se obavljaju i aktivnosti kontrole sprovođenja interne regulative u oblasti kreditnog poslovanja i kreditnog procesa. Takođe, u okviru odeljenja se obavljaju monitoring aktivnosti pojedinačnih klijenata i delatnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Savetodavno telo za kontrolu rizika prati i analizira izloženosti Banke rizicima za koje predlaže mere za poboljšanje kontrole, ublažavanje pojedinačnih tipova rizika i pravila za primenu tih mera, i to: Kreditnom riziku sa posebnim osvrtom na kvalitet aktive, kreditnog portfolija u celini i po segmentima; Riziku koncentracije (rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica); Riziku koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje); Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i adekvatnost kapitala Banke; Regulatorne pokazatelje poslovanja, indikatore Plana oporavka i pokazatelje Okvira sklonosti ka riziku (RAS); Detaljan prikaz ključnih pokazatelja profila i kvaliteta portfolija fizičkih lica; Pregled strukture i statusa sredstava obezbeđenja Banke.

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja

Sistem rangiranja klijenata

Banka radi procenu kreditnog rizika u skladu sa jedinstvenim standardima Addiko Grupe i usklađena je kako sa domaćom zakonskom i podzakonskom regulativom tako i sa internim politikama i procedurama rejtingovanja klijenata. Kriterijumi za klasifikaciju klijenata Banke su u potpunosti usaglašeni sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

Procena obuhvata kvalitativnu i kvantitativnu procenu rizika, dakle sveobuhvatnu finansijsku analizu, ocenu boniteta i rejtinga klijenta.

Kvantitativna analiza se zasniva na proceni kreditne sposobnosti klijenta što podrazumeva analizu bilansne strukture, pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, efikasnosti, profitabilnosti, novčane tokove, limite zaduživanja, te procenu budućeg poslovanja klijenata u narednom periodu (za vreme trajanja plasmana). Kvalitativni pokazatelji se baziraju na oceni razvoja sektora i grane u kojoj klijent posluje, oceni primenjenih računovodstvenih politika, proceni strateških i ekonomskih faktora koji odlikuju klijenta u okviru relevantne industrije.

Rejting klijenta procenjuje se na kraju izvršene finansijske analize, a na osnovu određenih kriterijuma koji se koriste u analizi. Takođe, redovna mesečna rekalkulacija internog rejtinga vrši se na osnovu informacija o:

- danima kašnjenja klijenta,
- eksternih faktora koji mogu uticati na pogoršanje finansijskog stanja klijenata i
- bilo koje eksterne ili interne informacije koja ukazuje na materijalno uvećanje kreditnog rizika.

Klasifikacija kreditne aktive u kategorije rizika u Banci se vrši na bazi internih rejtinga koji se za potrebe eksternog izveštavanja grupišu i prikazuju kroz sledećih 5 kategorija rizika:

- 1A-1E: klijenti sa veoma niskim rizikom, koji imaju najbolju, odličnu ili vrlo dobru kreditnu sposobnost;
- 2A-2E: klijenti sa dobrom ili umerenom kreditnom sposobnošću;
- 3A-3E: klijenti sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- 4A-4E (*Watch*): klijenti sa veoma visokim kreditnim rizikom ili je izgledno da će biti u statusu neizmirenja obaveze. Ova kategorija uključuje dužnike koji imaju dospela, nenaplaćena potraživanja ili su u proteklom periodu bili u statusu neispunjavanja obaveza ili su u međuvremenu imali poteškoće u otplati duga;
- 5A-5E (*NPL-default*): klijenti kod kojih je ispunjen jedan ili više zadatih kriterijuma, između ostalog – dospeli iznos kamate ili glavnice je materijalno značajan i u kašnjenju više od 90 dana, Banka smatra upitnom kreditnu sposobnost klijenta, primenjene su mere rizično uslovljenog restrukturiranja koje mogu dovesti do restrukturiranih neprihodujućih potraživanja (*eng. "Forborn"*), ostvareni kreditni gubici ili je pokrenut stečajni postupak.

Faze (nivoi) obezvređenja i značajno povećanje kreditnog rizika

Banka utvrđuje kriterijume za razvrstavanje bilansne aktive i vanbilansnih stavki prema nivoima obezvređenja na način definisan MSFI 9 – Finansijski instrumenti, uključujući i kriterijume za prelazak potraživanja iz jednog nivoa obezvređenja u drugi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Kako bi se u skladu sa ovim standardom prepoznalo pogoršanje kreditnog kvaliteta, očekivani kreditni gubitak (*eng. Expected Credit Loss – ECL*), obračunava se u tri različite Faze. Stoga se, za Fazu 1 (*eng. Stage 1*) obračunava jednogodišnji, odnosno 12-mesečni ECL, a za Fazu 2 (*eng. Stage 2*) i Fazu 3 (*eng. Stage 3*) se obračunava ukupan očekivani kreditni gubitak tokom čitavog trajanja instrumenta (*eng. Lifetime ECL*).

Faza 1 započinje u trenutku priznavanja finansijskog sredstva, te se u tom trenutku priznaje i jednogodišnji očekivani kreditni gubitak kao trošak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se obračunava na bruto izloženost. Ukoliko ne dođe do promene kreditnog kvaliteta finansijskog instrumenta, isti tretman se primjenjuje do samog dospeća instrumenta.

Faza 2 - Kada se utvrdi da je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta, odnosno povećanja kreditnog rizika, finansijsko sredstvo se prenosi u Fazu 2, a na bazi već definisanih kriterijuma (kao što je detaljnije opisano u nastavku). U tom trenutku obračunava se životni očekivani kreditni gubitak, što rezultira značajnim povećanjem ispravki vrednosti.

Detaljno utvrđivanje Faze 2 u regularnom procesu, odnosno utvrđivanje značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta vrši se na osnovu sledećih kriterijuma:

- Stepenn povećanja kreditnog rizika meren preko relativne (>300%) promene PD,
- Interni rejting 4D ili 4E,
- Preko 30 dana kašnjenja u materijalno značajnom iznosu,
- Forborn status,
- Watch List 2 (WL_2) za pravna lica i EWS (Early Warning Systems) za fizička lica.

Faza 3 nastaje u trenutku kada se kreditni kvalitet finansijskog sredstva pogorša do tačke u kojoj je prepoznat objektivni dokaz o obezvređenju, odnosno status neispunjenja obaveza. Uslovi za uključivanje u Fazu 3 su:

- Klijent je u materijalno značajnom kašnjenju preko 90 dana;
- Izražena sumnja u kreditnu sposobnost klijenta;
- Restrukturiranje uslovljeno pogoršanjem finansijske sposobnosti dužnika (*eng. Forbearance*);
- Delimičan ili potpuni otpis potraživanja;
- Prodaja dela ili celokupnog potraživanja usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika;
- Nesolventnost / stečaj.

Životni očekivani kreditni gubici se nastavljaju priznavati i u ovoj fazi, dok se prihod od kamata izračunava na bazi neto izloženosti (bruto izloženost umanjena za ispravku vrednosti).

Banka primenjuje pristup procene na nivou klijenta za sve segmente i ima isti pristup i kod segmenta fizičkih lica. Ukoliko su obaveze jedne vrste izloženosti klijenta u status neispunjavanja obaveza onda se i sve ostale izloženosti, odnosno ukupna izloženost klijenta kategorizuju kao *default*.

Informacije o budućim događajima

U skladu sa MSFI 9, Banka će uvrstiti informacije o budućim događajima u svoju procenu o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i isto uzeti u obzir prilikom obračuna očekivanog kreditnog gubitka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio kreditnih instrumenata oslanjajući se na istorijske veze između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači uključuju uz ostale važne faktore sledeće značajne faktore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP, stopu inflacije, cene nekretnina i industrijsku proizvodnju. Sve varijable su uključene na nivou segmenta gde god je to opravdano i moguće.

Prognoze kretanja makroekonomskih varijabli za naredne godine se formiraju na bazi interno i eksterno raspoloživih podataka. Posebna pažnja se posvećuje proveru i prilagođavanju ovih podataka (ako je potrebno) kako bi se osiguralo da ove prognoze reflektuju očekivanja Banke za naredni period. Ovo takođe uključuje definisanje budućih scenarija sa pripadajućim verovatnoćama, a posebno osnovni, optimistični i pesimistični scenario uz odgovarajuće verovatnoće za svaki od njih. Prognozirane vrednosti se konzistentno koriste i za ostale relevantne interne procese.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku su prikazane vrednosti za svaki od scenarija za odabrane informacije o budućim događajima koje su korišćene prilikom procene očekivanog kreditnog gubitka na kraju godine, kao i za uporedni period.

	Osnovni scenario		Optimistični scenario	Pesimistični scenario
	Narednih 12 meseci (2024)*	Preostali 2- godišnji period*	3- godišnji period*	3- godišnji period*
	Realna stopa rasta BDP (%)	2.0	2.5	4.7
Stopa nezaposlenosti (prosečna %)	9.0	8.3	7.1	9.9
Stopa inflacije (prosečna %)	5.5	3.3	3.3	8.4

	Osnovni scenario		Optimistični scenario	Pesimistični scenario
	Narednih 12 meseci (2023)*	Preostali 2- godišnji period*	3- godišnji period*	3- godišnji period*
	Realna stopa rasta BDP (%)	1.9	3.1	4.0
Stopa nezaposlenosti (prosečna %)	9.0	8.3	6.5	10.6
Stopa inflacije (prosečna %)	8.0	3.5	3.6	10.2

* *prosečne vrednosti za navedeni period*

Verovatnoće dodeljene pomenutim scenarijima na 31. decembar 2023. godine su sledeće: osnovni scenario 60%, optimistični scenario 5% i pesimistični scenario 35%, a do 31. decembra 2023. godine su bile korišćene sledeće vrednosti: osnovni scenario 50%, optimistični scenario 5%, pesimistični scenario 45%.

Osnovni scenario podrazumeva očekivanje da će nivo BDP-a u 2024. godini biti niži nego što se ranije očekivalo, zbog nižeg rasta na globalnom nivou. Nivo BDP-a je u prvoj polovini 2023. godine bio i bolji od očekivanog usled smanjene potrošnje u domaćinstvima i smanjene državne potrošnje. U takvoj situaciji glavni pokretač rasta u drugom tromesečju 2023. godine je bio pad uvoza od 6%. Sa proizvodne strane, glavni pokretači rasta bili su građevina, poljoprivreda i komunikacije, dok su proizvodnja i trgovina bili prigušeni. Inflacija pokazuje znake umerenosti, ali je i dalje među najvišima u celoj Evropi. Stopa nezaposlenosti je porasla za 0,7% u odnosu na prethodnu godinu. To je jendako povećanju broja nezaposlenih u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Optimistični i pesimistični scenariji se sastoje iz po dva scenarija: ekonomskog i scenarija vezanog za klimatske promene. Ekonomski scenario se odnosi na pretpostavke o ekonomiji i političkom razvoju u budućnosti. Scenario vezan za klimatske promene opisuje kako će efekti klimatskih promena uticati na ekonomiju u periodu za koji se predviđa razvoj ekonomije.

Optimistični ekonomski scenario predviđa da će se rat između Rusije i Ukrajine završiti u poslednjem kvartalu 2024. godine, što će biti praćeno dugačkim političkim pregovorima, popuštanjem restrikcija i padom cena usled povećane trgovine. Tenzije između USA i Kine se smanjuju, što dovodi do popuštanja na globalnim tržištima proizvodnje, dok globalne cene roba ne rastu u 2023. i značajno su smanjene do Q1 2024. usled pozitivnih vesti iz Kine i Evrope. Pooštravanje monetarne politike donosi svoje plodove sa padom inflacije ispod očekivanja. Novi kreditni rizici se ne ostvaruju, tržišta u razvoju uživaju u povećanim tokovima kapitala i odnosu deviznih kurseva u odnosu na EUR. Optimistični scenario vezan za klimatske promene predviđa da će sve zemlje poštovati NDC (Nationally Determined Contributions) obaveze, kao i da će dostići ciljane količine emisije ugljenika za 2025. i 2030. godinu.

Pesimistični ekonomski scenario podrazumeva da se rat u Ukrajini nastavi uz male šanse za pregovore do kraja 2024. godine. Troškovi trgovine osnovnih dobara rastu zbog fragmentacije trgovine uzrokovane politikama sankcija i blagom ponovnom pojavom protekcionizma, što zajedno doprinosi pritiscima na povećanje cena i nestabilnijim tokovima kapitala. Kreditni rizici se materijalizuju na tržištima nekretnina izvan Evropske Unije, ali bez nesavladivih negativnih uticaja na finansijski sistem EU. Tržišta u razvoju suočavaju se sa odlivom kapitala, što rezultira povećanjem stope RSD/EUR. Pesimistični scenario pretpostavlja da velike zemlje postepeno pooštravaju klimatske politike, dajući 67% šanse da zadrže globalno zagrevanje ispod 2 stepena Celzijusa. Ovaj scenario pretpostavlja da se klimatske politike primenjuju odmah i da postepeno postaju strožije. CDR primena je relativno niska. Posle 2070. godine emisija CO2 biće nula.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Osim opisanih scenarija, Banka primenjuje i druge pesimističnije (negativne) scenarije koji joj omogućavaju da razmotri širi raspon mogućih ishoda za svoj kreditni portfolio.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za procenu obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata primenjuje model očekivanih gubitaka (očekivani kreditni gubitak - *ECL*).

Očekivani gubitak se definiše kao razlika između tokova gotovine koji Banci pripadaju prema ugovornim uslovima finansijskog instrumenta i tokova gotovine koje Banka očekuje da će primiti (uzimajući u obzir verovatnoću nastanka statusa neizvršenja i očekivanu naplatu). Iako MSFI 9 uvodi ovaj zahtev, isti ne propisuje detaljne metode i tehnike koje treba primeniti.

Prilikom određivanja novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti, koristi se pristup marginalnih gubitaka, pri čemu se ukupan očekivani gubitak računa kao zbir marginalnih gubitaka koji se pojavljuju u svakom trenutku od datuma izveštavanja. Marginalni gubici proizlaze iz pojedinačnih parametara koji procenjuju izloženosti i gubitke u slučaju neispunjavanja obaveza i uslovne verovatnoće neispunjavanja obaveza za svaki period. Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta (*eng. Lifetime ECL*) računaju se posebno za različite scenarije, uzimajući u obzir sadašnje i prognoziranje informacije o budućnosti. Ukupni očekivani kreditni gubici na kraju se ponderišu verovatnoćom pojedinačnih scenarija. Banka razmatra tri scenarija: osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, a povremeno se simuliraju i neki nepovoljniji scenariji kako bi se razumela dinamika i potencijalni portfolio rizici.

Procena verovatnoće neizvršenja (*eng. Probability of Default - PD*) su procene na određeni datum, koje će se izračunati na osnovu statističkih modela rejtinga. Primenjena segmentacija u daljim postupcima izvodi se iz primenjenog rejting modela po MSFI 9 Metodologiji obezvređivanja Banke - Fizička lica obezbeđena, Fizička lica neobezbeđena, Privredna društva (Veliko, Srednje i Malo), Standard (segment malih privrednih društava, preduzetnika i agro klijenti), Zemlje, Lokalne samouprave, Projektno finansiranje, Banke i ostalo. Ovi statistički modeli uzimaju u obzir interne raspoložive kvantitativne i kvalitativne podatke. Tamo gde je dostupno, mogu se koristiti i podaci dobijeni sa tržišta/eksterni podaci (kao npr. za finansijske institucije i zemlje).

Banka je odabrala pristup indirektnog modeliranja. Odnosno, iskorišćena je postojeća Basel II metodologija kao polazna tačka i prilagođena na način da bude u potpunosti usaglašena sa MSFI 9 standardom. To uključuje uklanjanje bilo kakvog konzervativizma iz modela, uvrštavanje informacija o budućim događajima, kao i procenu očekivane verovatnoće neizvršenja tokom životnog veka finansijskog instrumenta (*eng. Lifetime PD*).

Izloženost u trenutku neizvršenja obaveza (*eng. Exposure at Default - EAD*) je procena izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamate i očekivana povlačenja za okvire i garancije. EAD je bruto knjigovodstvena vrednost u trenutku diskontovan na sadašnju vrednost na datum izveštavanja koristeći efektivnu kamatnu stopu. U slučajevima u kojima nisu definisana ugovorna dospeća, primenjuju se kvantitativni i / ili kvalitativni kriterijumi za određivanje strukture novčanog toka (npr. okviri). Primenjeni faktor kreditne konverzije (*CCF*) za sve relevantne vanbilansne izloženosti je 100% osim za tekuće račune, gde je vrednost *CCF*-a jednaka 56,64%, za činidbene garancije gde je vrednost između 50% i 100% i za opozive i neopozive okvire za koje se primenjuje faktor između 0% i 50%. Uzeta je u obzir i prevremena otplata kredita (*Prepayment*). Primenjene su različite vrednosti parametra u zavisnosti od segmenta klijenta (fizička lica ili privredna društva), valute i tipa kamatne stope kredita, kao i od intervala dospeća kredita.

Gubitak u trenutku neizvršenja obaveza (*eng. Loss Given Default - LGD*) je procena ekonomskog gubitka pod uslovom neizvršenja obaveza. Za fizička lica, standard klijente i privredna društva parametar *LGD* je utvrđen na osnovu statističkog modela koristeći interne podatke. Te vrednosti su interno usklađene, a vrše se kvalitativne i / ili kvantitativne provere kako bi se osigurala adekvatnost procene.

Za određivanje *PD* i *LGD* parametara, primenjeni su statistički modeli gde god je to moguće i prihvatljivo. Ovi modeli se zasnivaju na istorijskim i/ili eksternim tržišnim dostupnim podacima. Metodologije su zasnovane na internim raspoloživim modelima kreditnog rizika koji su prilagođeni na način da su u potpunosti usklađeni sa zahtevima MFSI 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

ECL-celoživotni (*eng. Lifetime*) se odvojeno izračunava za različite scenarije, uzimajući u obzir trenutne i prognozirane informacije. Agregiranje finalnog ECL iznosa sprovodi se na kraju procesa putem ponderisanog proseka svakog pojedinačnog scenarija. Banka obračunava tri scenarija: Osnovni, Optimistični i Pesimistični scenario.

Utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka i obezvređenja po kreditnim izloženostima zahteva podelu svih kreditno rizičnih izloženosti u faze obezvređenja u skladu sa MSFI 9 kao i razdvajanje pojedinačno značajnih od onih koji nisu pojedinačno značajni u slučaju kreditno obezvređenih izloženosti. Najznačajniji kriterijum za utvrđivanje koji će se metod koristiti za procenu pojedinačnih rezervisanja za rizike jeste da li je ukupni iznos izloženosti individualno značajan ili ne.

Pojedinačno značajna izloženost je bruto izloženost grupe povezanih lica na nivou Banke koja prelazi 150,000 EUR bez umanjenja po osnovu vrednosti kolaterala.

Metod kolektivne procene se koristi kod:

- Izloženosti koja su u Fazi 1 ili Fazi 2;
- Pojedinačno značajnih izloženosti koja su u Fazi 3ii, ali je po pojedinačnom obračunu iznos očekivanog gubitka jednak nuli (npr. očekivani tokovi naplate su veći od potraživanja);
- Za sve izloženosti bez značaja (male vrednosti) koje su u Fazi 3.

Banka za kolektivnu procenu obezvređenja koristi model zasnovan na tome da se ispravka vrednosti računa kao produkt izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza (*eng. Exposure-at-Default - EAD*), verovatnoće neispunjavanja obaveza (*eng. Probability of Default – PD*) i gubitka usled neispunjenja obaveza (*eng. Loss Given Default - LGD*), pri čemu se LGD zasniva na relevantnim karakteristikama kao što su vreme u statusu neispunjenja obaveza, segment rizika i proizvoda.

Individualno utvrđene ispravke vrednosti su one kod kojih se budući očekivani novčani tokovi procenjuju i priznaju za svaku pojedinačnu izloženost/klijenta. U ovom obračunu se uzimaju u obzir otplate:

- iz osnovne delatnosti poslovanja klijenta (primarni novčani tokovi),
- iz realizacije instrumenata obezbeđenja, sporednih sredstava i imovine koja nije povezana sa osnovnom delatnošću dužnika (sekundarni izvori novčanih tokova).

U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija nastanka gubitka, očekivani povraćaj se procenjuje pojedinačno u smislu iznosa i vremena povraćaja. Pretpostavke u pozadini svakog od relevantnih scenarija, zajedno sa odgovarajućim verovatnoćama, su dokumentovane i opravdane na bazi pojedinačnih slučajeva. Kod obračuna iz postupka naplate od prodaje nepokretnosti kao sredstva obezbeđenja, Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrednosti instrumenata obezbeđenja. Faktori umanjenja se mere individualno od slučaja do slučaja i zavise od kvaliteta instrumenata obezbeđenja bazirajući se na različitim faktorima kao što su utrživost, lokacija, vreme potrebno za realizaciju i pravni status nepokretnosti. Pozitivna razlika između izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova predstavlja iznos obezvređenja za pojedinačno značajne izloženosti u *default* statusu.

Prema Politici za otkrivanje statusa neizmirenja obaveza i izlazak iz tog statusa Banke, predviđeni su uslovi koji moraju biti ispunjeni kao i vremenski period kada se klijentu može ukinuti status neizmirenja obaveza. U uobičajenim slučajevima minimalni period u kome klijent ne sme kasniti sa plaćanjima je preko 90 dana. Po isteku ovog roka, ako je ispunio uslove za povratak, klijent dobija inicijalni rejting (rejting po poslednjim finansijskim izveštajima).

Politikom za izdvajanje rezervisanja za kreditni rizik Banka definiše okvir kojim pokriva ovu oblast dok su proces i odgovornosti pri obračunu obezvređenja definisani Procedurom za obračun rezervisanja po MSFI 9.

Makro modeli su prilagođeni na način da su usklađeni sa rezultatima validacije i novim makroekonomskim predviđanjima koji su primenjeni kako bi se reflektovala poslednja dostupna ekonomska stanja kroz sve segmente.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Validacija

Metodologija i pretpostavke u obračunu očekivanog kreditnog gubitka uključene su u proces interne validacije. To znači da se neprestano sprovodi kontrola kvaliteta modela i metodologije i predlažu poboljšanja. Primenjeni standardi validacije unapred su formalizovani kako bi se osigurala konzistentna procena tokom vremena. Validacija se obično vrši jednom godišnje, izuzev validacije rejting modela za segmente malih klijenata ("SCPI"), malih i srednjih privrednih društava ("SCCO"), segmenta lokalnih samouprava ("MUN"), osiguranja ("IN") i projektnog finansiranja ("PJRE"), gde se validacije vrše jednom u tri godine.

Banka razlikuje inicijalnu i kontinuiranu validaciju:

- Inicijalna validacija se vrši u slučaju razvoja novog modela, većih promena u postojećoj metodologiji i / ili značajnih promena u vrednostima;
- Kontinuirane validacije predstavljaju redovni pregled postojeće metodologije.

Osim godišnjeg procesa uspostavljeno je i mesečno praćenje kako bi se osiguralo da se promene u razvoju portfolija i modela blagovremeno identifikuju.

U skladu sa Politikom Banke za validaciju modela za rizik, na usvajanje Izvršnom odboru se najmanje na godišnjem ili trogodišnjem nivou podnose izveštaji o tekućoj validaciji modela za kreditni rizik, u zavisnosti od toga o kom modelu je reč.

Izveštaji o redovnoj tekućoj validaciji modela za kreditni rizik Banke za 2023. godinu koje je usvojio Izvršni odbor Banke pokazuju prihvatljive vrednosti kvantitativnih i kvalitativnih testova validnosti modela u upotrebi, uključujući i standardne preporuke sa planom za dalja unapređenja.

Otpis potraživanja

Otpis potraživanja vrši se na osnovu Odluke nadležnih instanci u skladu sa ovlašćenjima, ukoliko se utvrdi da potraživanje nije naplativo, kao i u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke („Službeni glasnik RS“, br. 77/2017)– u daljem tekstu: Odluka o otpisu. Samim činom prebacivanja potraživanja iz bilansa u vanbilans banke, Banka nije odustala od naplate potraživanja od klijenata.

Kada Banka nema razumna očekivanja da će potraživanje naplatiti u celosti ili delimično, nastaje događaj internog otpisa.

Otpis se može izvršiti samo na račun već priznatog očekivanog kreditnog gubitka. Otpisani iznos može biti puni otpis ili delimični otpis.

Prema Odluci o otpisu, Banka je dužna da sprovede prenos u vanbilansnu evidenciju svih problematičnih kredita kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je Banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka je u toku 2023. godine izvršila prenos nenaplativih potraživanja koja su 100% obezvređena u vanbilans.

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju i prihvata prilikom sklapanja ugovora o plasmanima u cilju zaštite od kreditnog rizika su između ostalog:

- 1) Hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima,
- 2) Jemstva pravnih i fizičkih lica,
- 3) Zaloga nad pokretnom imovinom,
- 4) Zaloga nad hartijama od vrednosti,
- 5) Garancije banaka i korporativne garancije,
- 6) Položeni garantni depoziti.

Faktori koji utiču na procenu vrednosti sredstva obezbeđenja (kolateralna):

- a) Period na koji je sredstvo založeno,
- b) Vrednost poslednje procene kolateralna (interne ili eksterne),
- c) Neto prodajna cena kolateralna (bez poreza, provizija).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Da bi se procenilo obezvređenje za budući priliv od realizacije kolaterala, Banka procenjuje vrednost kolaterala i vreme do naplate. Koeficijent za koji se koriguje vrednost kolaterala predstavlja korekciju vrednosti kolaterala do iznosa koji se može povratiti u procesu naplate iz kolaterala.

Procenjena vrednost kolaterala se uzima kao umanjena za *haircut* (umanjenje koje obuhvata umanjenje procenjene vrednosti do nivoa utržive cene kao i troškove prodaje kolaterala) i do nivoa izloženosti.

Banka nastoji da umani rizik uzimanjem sredstva obezbeđenje, gde god je to moguće. Vrednost kolaterala se obično utvrđuje prilikom uspostavljanja kao i godišnje na bazi statistike, odnosno jednom u tri godine procenom ovlašćenog procenitelja kada su u pitanju nepokretnosti ili pokretnosti, dok se neki tipovi kolaterala, kao što su na primer, depoziti ili hartije od vrednosti vrednuju i na mesečnoj osnovi.

Banka kroz postupke dobrovoljne prodaje, sudskog i vansudskog izvršenja, kao i kroz postupke stečaja vrši prodaju sredstava obezbeđenja koji služe kao obezbeđenje problematičnih plasmana. Način prodaje zavisi od saradnje klijenata, njihovog pravnog statusa kao i pravnog statusa samog sredstva obezbeđenja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku, u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Ukupna potraživanja		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,267,401	15,246,946
Hartije od vrednosti	13,958,706	11,572,827
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,176,608	5,739,020
Kreditni i potraživanja od komitenata	71,823,251	69,362,990
Ostala sredstva	387,621	475,233
	110,613,586	102,397,016
UKUPNO		
Vanbilans	22,457,310	23,550,370
UKUPNA IZLOŽENOST	133,070,896	125,947,385

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava Banke sa stanjem 31.12.2023:

(000 RSD)

31.12.2023.	Neproblematična potraživanja						Problematična potraživanja			Neto izloženost POCI 2	Neto izloženost POCI 3	Ukupna bruto izloženost	Ukupna neto izloženost
	Izloženost - Stage 1	Ispravka vrednosti (Stage1)	Neto izloženost (Stage 1)	Izloženost - Stage 2	Ispravka vrednosti (Stage2)	Neto izloženost (Stage 2)	Izloženost - Stage 3	Ispravka vrednosti (Stage 3)	Neto izloženost (Stage 3)				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,267,401	(35)	16,267,366	-	-	-	-	-	-	-	-	16,267,401	16,267,366
Hartije od vrednosti	13,958,706	(348)	13,958,358	-	-	-	-	-	-	-	-	13,958,706	13,958,358
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,176,574	(3,847)	8,172,727	-	-	-	34	(34)	-	-	-	8,176,608	8,172,727
Kreditni i potraživanja od komitenata	58,640,696	(628,753)	58,011,942	9,502,266	(957,995)	8,544,271	3,335,412	(2,448,620)	886,792	213,283	131,595	71,823,251	67,787,883
Ostala sredstva	347,000	(5,842)	341,158	3,720	(669)	3,052	36,898	(35,666)	1,233	2	-	387,621	345,445
UKUPNO	97,390,376	(638,824)	96,751,554	9,505,986	(958,664)	8,547,322	3,372,343	(2,484,319)	888,025	213,285	131,595	110,613,586	106,531,779
Vanbilans	20,367,706	(78,267)	20,289,440	1,952,244	(82,196)	1,870,048	137,360	(50,978)	86,383	-	-	22,457,310	22,245,870
UKUPNA IZLOŽENOST	117,758,082	(717,091)	117,040,993	11,458,230	(1,040,860)	10,417,370	3,509,704	(2,535,297)	974,407	213,285	131,595	133,070,896	128,777,649

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

(000 RSD)

31.12.2022.	Neproblematična potraživanja						Problematična potraživanja			Neto izloženost POCI 2	Neto izloženost POCI 3	Ukupna bruto izloženost	Ukupna neto izloženost
	Izloženost - Stage 1	Ispravka vrednosti (Stage1)	Neto izloženost (Stage 1)	Izloženost - Stage 2	Ispravka vrednosti (Stage2)	Neto izloženost (Stage 2)	Izloženost (Stage 3)	Ispravka vrednosti (Stage 3)	Neto izloženost (Stage 3)				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15,246,946	(33)	15,246,913	-	-	-	-	-	-	-	-	15,246,946	15,246,913
Hartije od vrednosti	11,572,827	(258)	11,572,569	-	-	-	-	-	-	-	-	11,572,827	11,572,569
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,738,986	(363)	5,738,623	-	-	-	34	(34)	-	-	-	5,739,020	5,738,623
Kreditni i potraživanja od komitenata	56,654,674	(697,262)	55,957,412	9,334,237	(854,123)	8,480,114	2,891,273	(2,108,210)	783,063	266,291	216,515	69,362,990	65,703,395
Ostala sredstva	436,709	(1,561)	435,148	13,694	(2,420)	11,275	24,828	(22,319)	2,509	2	-	475,233	448,934
UKUPNO	89,650,142	(699,477)	88,950,664	9,347,932	(856,543)	8,491,389	2,916,135	(2,130,563)	785,572	266,293	216,515	102,397,016	98,710,433
Vanbilans	20,341,531	(96,845)	20,244,686	3,078,639	(103,550)	2,975,090	130,199	(62,244)	67,956	-	-	23,550,370	23,287,732
UKUPNA IZLOŽENOST	109,991,672	(796,321)	109,195,351	12,426,571	(960,092)	11,466,479	3,046,334	(2,192,807)	853,527	266,293	216,515	125,947,385	121,998,164

Primenom Zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima (u daljem tekstu: Zakon o konverziji) koji je stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“ 031/19 od 29. aprila 2019. godine, te daljim pisanim instrukcijama Narodne banke Srbije upućene bankama, Banka je izvršila konverziju stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima u dug indeksiran u evrima po kursu za konverziju.

Za kredite koji su obuhvaćeni Zakonom o konverziji, Banka nakon inicijalnog priznavanja, nadalje, u kontekstu evidentiranja, klasifikacije i praćenja primenjuje iste kriterijume i sva redovna proceduralna pravila kao i za potraživanja po drugim kreditima. U vezi sa istim, promenom klasifikacije u neproblematična Banka ne menja način vrednovanja ovih potraživanja u smislu da i dalje prati pravila koja propisuju Međunarodni računovodstveni standardi, odnosno Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja, pri čemu se vrednost tokom vremena koriguje za promene vrednosti *lifetime ECL* u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja kao POCI. Obračun *lifetime ECL* radi se u skladu sa metodologijom koja se primenjuje za Faz 2 potraživanja (prikazano u tabeli kao POCI 2).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)
Struktura plasmana po rejtinzima i status

Sledeći pregled daje prikaz bruto finansijskih instrumenata po klasama rejtinga sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine:

Hartije od vrednosti
(000 RSD)
31. decembar 2023. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani državnim institucijama	1,893,289	12,065,416	-	-	-	-	13,958,706
Ukupno	1,893,289	12,065,416	-	-	-	-	13,958,706

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija
(000 RSD)
31. decembar 2023. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	1,335,501	6,834,543	6,530	-	34	-	8,176,608
Ukupno	1,335,501	6,834,543	6,530	-	34	-	8,176,608

Kredit i potraživanja od komitenata
(000 RSD)
31. decembar 2023. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	686,988	18,780,227	10,130,945	4,052,892	1,813,542	-	35,464,594
Plasmani malim i srednjim preduzećima	546,231	12,945,287	16,753,325	2,609,478	1,346,953	-	34,201,274
Plasmani privredi	-	1,051,277	786,512	13,083	306,512	-	2,157,383
Ukupno	1,233,219	32,776,790	27,670,782	6,675,454	3,467,007	-	71,823,251

Ostala sredstva
(000 RSD)
31. decembar 2023. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim Licima	-	9,743	2,102	268	11,369	-	23,482
Plasmani malim i srednjim preduzećima	3,200	17,891	40,065	4,981	24,408	-	90,545
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	23,359	226,068	17,279	21	119	-	266,846
Plasmani privredi	-	3,698	2,029	18	1,003	-	6,748
Ukupno	26,559	257,400	61,475	5,288	36,899	-	387,621

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)
Neiskorišćene kreditne linije i garancije

 (in RSD '000)
 31 December 2023

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch List	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	23,268	871,913	274,896	38,279	11,183	-	1,219,540
Plasmani malim i srednjim preduzećima	1,946,620	10,174,595	6,214,875	204,150	20,715	-	18,560,956
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	70,000	7,987	400	-	-	-	78,387
Plasmani privredi	-	1,698,673	776,309	17,984	105,462	-	2,598,428
Ukupno	2,039,888	12,753,168	7,266,481	260,414	137,360	-	22,457,310

Sledeći pregledi daju prikaz bruto finansijskih instrumenata po klasama rejtinga sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine:

Hartije od vrednosti

 (000 RSD)
 31. decembar 2022. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani državnim institucijama	1,933,999	9,638,828	-	-	-	-	11,572,827
Ukupno	1,933,999	9,638,828	-	-	-	-	11,572,827

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

 (000 RSD)
 31. decembar 2022. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	1,669,703	4,062,601	6,682	-	34	-	5,739,020
Ukupno	1,669,703	4,062,601	6,682	-	34	-	5,739,020

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	1,345,245	15,179,758	10,214,876	6,011,033	2,318,086	-	35,068,997
Plasmani malim i srednjim preduzećima	383,061	10,542,498	17,105,568	2,679,026	789,628	-	31,499,781
Plasmani privredi	-	854,792	1,626,326	313,019	73	-	2,794,211
Ukupno	1,728,306	26,577,048	28,946,770	9,003,078	3,107,788	-	69,362,990

Ostala sredstva

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	12	10,122	1,821	1,520	12,809	-	26,284
Plasmani malim i srednjim preduzećima	899	74,211	44,026	14,270	11,421	-	144,827
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	-	270,377	25,956	-	-	-	296,333
Plasmani privredi	4	5,514	1,642	32	597	-	7,789
Ukupno	915	360,223	73,445	15,822	24,828	-	475,233

Neiskorišćene kreditne linije i garancije

(in RSD '000)

31 December 2022

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch List	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	33,862	745,824	190,056	32,809	8,985	-	1,011,535
Plasmani malim i srednjim preduzećima	847,318	10,678,671	7,521,528	607,717	121,215	-	19,776,448
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	-	7,991	62,181	-	-	-	70,171
Plasmani privredi	-	1,181,121	1,151,769	359,325	-	-	2,692,215
Ukupno	881,180	12,613,607	8,925,533	999,850	130,199	-	23,550,370

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata

Pregled potraživanja i ispravki vrednosti po rejting klasama na dan 31. decembra 2023. godine

Hartije od vrednosti

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	STAGE1 Amortizovana vrednost	Fer vrednost	Ukupno
1A-1E	-	1,893,289	1,893,289
2A-2E	2,509,370	9,556,046	12,065,416
Ukupno	2,509,370	11,449,336	13,958,706

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	STAGE1 Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
1A-1E	1,335,501	(2,711)	1,332,791
2A-2E	6,834,543	(825)	6,833,718
3A-3E	6,530	(311)	6,218
Problematicni plasmani	34	(34)	-
Ukupno	8,176,608	(3,881)	8,172,727

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	Bruto izloženost (STAGE 1- STAGE3)	Ispravka vrednosti					Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	POCI 2	POCI 3	
1A-1E	1,233,219	(2,270)	(132)	-	-	-	1,230,817
2A-2E	32,698,990	(190,306)	(19,479)	-	77,800	-	32,567,005
3A-3E	27,560,728	(384,585)	(107,813)	-	110,054	-	27,178,384
Watch lista	6,650,024	(51,592)	(830,571)	-	25,429	-	5,793,290
Problematicni plasmani	3,335,412	-	-	(2,448,620)	-	131,595	1,018,387
Nerejtingovani klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	71,478,373	(628,753)	(957,995)	(2,448,620)	213,283	131,595	67,787,883

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Ostala sredstva

(000 RSD)
31. decembar 2023. godine

	Bruto izloženost (STAGE 1-STAGE3)	Ispravka vrednosti					Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	POCI 2	POCI 3	
1A-1E	26,559	(88)	-	-	-	-	26,471
2A-2E	257,399	(2,717)	(76)	-	1	-	254,606
3A-3E	61,474	(2,776)	(170)	-	1	-	58,528
Watch lista	5,288	(260)	(423)	-	-	-	4,605
Problematicni plasmani	36,899	-	-	(35,666)	-	-	1,233
Nerejtingovani klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	387,619	(5,841)	(669)	(35,666)	2	-	345,445

Pregled potraživanja i ispravki vrednosti po rejting klasama na dan 31. decembra 2022. godine

Hartije od vrednosti

(000 RSD)
31. decembar 2022. godine

	STAGE1 Fer vrednost
1A-1E	1,933,999
2A-2E	9,638,828
3A-3E	-
Ukupno	11,572,827

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)
31. decembar 2022. godine

	STAGE1 Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
1A-1E	1,669,703	(228)	1,669,475
2A-2E	4,062,601	(78)	4,062,523
3A-3E	6,682	(58)	6,625
Problematicni plasmani	34	(34)	-
Ukupno	5,739,020	(397)	5,738,623

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	Bruto izloženost (STAGE 1- STAGE3)	Ispravka vrednosti					Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	POCI 2	POCI 3	
1A-1E	1,716,194	(1,135)	(8)	-	12,112	-	1,727,163
2A-2E	26,529,780	(182,511)	(4,512)	-	47,268	-	26,390,026
3A-3E	28,797,351	(385,934)	(63,106)	-	149,419	-	28,497,730
Watch lista	8,945,585	(127,683)	(786,497)	-	57,492	-	8,088,898
Problematicni plasmani	2,891,273	-	-	(2,108,210)	-	216,515	999,578
Nerejtingovani klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	68,880,184	(697,262)	(854,123)	(2,108,210)	266,291	216,515	65,703,395

Ostala sredstva

(000 RSD)

31. decembar 2022.
godine

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti				Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	POCI2	
1A-1E	915	(2)	-	-	-	913
2A-2E	360,223	(469)	(7)	-	1	359,748
3A-3E	73,444	(930)	(73)	(10)	1	72,432
Watch lista	15,822	(160)	(2,340)	(152)	-	13,170
Problematicni plasmani	24,828	-	-	(22,157)	-	2,670
Nerejtingovani klijenti	-	-	-	-	-	-
Ukupno	475,231	(1,561)	(2,420)	(22,319)	2	448,934

Izloženost po geografskim područjima, regionima i granama industrije

U sledećem pregledu se daje distribucija iznosa finansijskih instrumenata sa ispravkama vrednosti po geografskim područjima i regionima na dan 31. decembra 2023. godine i na dan 31. decembra 2022. godine:

Hartije od vrednosti – neto iznos

(000 RSD)

	31.12.2023.	31.12.2022.
Srbija	12,065,069	9,638,570
Ostatak sveta	1,893,289	1,933,999
Ukupno	13,958,358	11,572,569

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija – neto iznos

(000 RSD)

	31.12.2023.	31.12.2022.
Srbija	6,855,346	4,051,193
Evropska Unija	822,207	957,907
Ostatak sveta	499,055	729,919
Ispravka vrednosti	(3,881)	(397)
Ukupno	8,172,727	5,738,623

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata – neto iznos

(000 RSD)

	31.12.2023.	31.12.2022.
Beograd	28,819,868	26,738,326
Vojvodina	17,083,657	25,105,428
Centralna i Južna Srbija	25,446,836	17,255,584
Evropska Unija	94,095	94,720
Ostatak sveta	378,795	168,931
Ispravka vrednosti	(4,035,368)	(3,659,595)
Ukupno	67,787,883	65,703,395

Ostala sredstva – neto iznos

(000 RSD)

	31.12.2023.	31.12.2022.
Beograd	309,935	318,332
Vojvodina	12,087	14,453
Centralna i Južna Srbija	11,883	29,306
Evropska Unija	28,937	86,688
Ostatak sveta	24,779	26,454
Ispravka vrednosti	(42,176)	(26,300)
Ukupno	345,445	448,934

U sledećem pregledu se daje distribucija bruto iznosa finansijskih instrumenata po geografskim područjima i granama industrije na dan 31. decembra 2023. godine:

Hartije od vrednosti

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna Izloženost
Finansijske institucije	12,065,416	-	1,893,289	13,958,706
Ukupno	12,065,416	-	1,893,289	13,958,706

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija
(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
Finansijske institucije	6,806,411	822,207	499,055	8,127,673
Usluge	48,934	-	-	48,934
Ukupno	6,855,346	822,207	499,055	8,176,608

Kredit i potraživanja od komitenata
(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
Država	90,069	-	-	90,069
Fizička lica	36,618,134	16,447	18,042	36,652,623
Trgovina	9,732,773	-	-	9,732,773
Građevinarstvo	3,459,578	-	-	3,459,578
Proizvodnja i nafta	13,680,479	-	-	13,680,479
Usluge	7,769,329	77,648	360,753	8,207,730
Ukupno	71,350,361	94,095	378,795	71,823,251

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Ostala sredstva

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine

	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna izloženost
Država	204	-	-	204
Finansijske institucije	180,180	28,049	20,673	228,902
Fizička lica	84,181	728	659	85,569
Građevinarstvo	6,661	-	-	6,661
Proizvodnja i nafta	3,246	-	-	3,246
Trgovina	6,590	-	-	6,590
Usluge	52,843	160	3,446	56,449
Ukupno	333,905	28,937	24,778	387,621

U sledećem pregledu se daje distribucija bruto iznosa kredita i potraživanja po geografskim područjima i granama industrije na dan 31. decembra 2022. godine:

Hartije od vrednosti

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna izloženost
Finansijske institucije	9,638,828	-	1,933,999	11,572,827
Ukupno	9,638,828	-	1,933,999	11,572,827

Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
Finansijske institucije	3,999,957	957,902	729,919	5,687,777
Usluge	51,237	6	-	51,243
Ukupno	4,051,193	957,907	729,919	5,739,020

Kreditni i potraživanja od komitenata

31. decembar 2022. godine

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
Država	119,762	-	-	119,762
Fizička lica	35,436,807	17,459	20,837	35,475,102
Trgovina	9,431,583	-	-	9,431,583
Građevinarstvo	2,662,589	-	-	2,662,589
Proizvodnja i nafta	14,770,123	-	-	14,770,123
Usluge	6,678,475	77,261	148,095	6,903,831
Ukupno	69,099,338	94,720	168,931	69,362,990

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Ostala sredstva

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna izloženost
Drzava	241	-	-	241
Finansijske institucije	179,658	85,999	25,568	291,225
Fizicka lica	64,399	529	497	65,425
Građevinarstvo	3,465	-	-	3,465
Proizvodnja i nafta	3,173	-	-	3,173
Trgovina	51,602	-	-	51,602
Usluge	59,554	160	389	60,102
Ukupno	362,092	86,688	26,454	475,233

Intervali izloženost

U sledećim pregledima prikazana je distribucija bruto iznosa kredita i potraživanja po intervalima izloženosti na dan 31. decembra 2023. godine i na dan 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)

31. decembar 2023.godine

Intervali izloženosti (u 000 RSD)	Hartije od vrednosti	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kredit i potraživanja od komitenata	Ostala sredstva	Gotovina i sredstva kod centralne banke	Ukupno
< 1,000	-	-	17,441,828	76,096	12	17,517,936
1,000- 5,000	-	-	18,784,189	32,379	2,320	18,818,888
5,000 - 10,000	-	7,048	3,796,687	66,075	-	3,869,810
10,000- 25,000	-	138,248	8,968,192	51,876	-	9,158,316
25,000 - 50,000	-	77,283	7,959,010	57,731	-	8,094,024
50,000 - 100,000	946,999	-	7,836,089	14	-	8,783,102
100,000 - 500,000	6,658,482	1,154,029	7,037,256	103,450	427,946	15,381,163
500,000 - 1,000,000	3,936,437	-	-	-	-	3,936,437
>1,000,000	2,416,788	6,800,000	-	-	15,837,122	25,053,911
Ukupno	13,958,706	8,176,608	71,823,251	387,621	16,267,401	110,613,586

(000 RSD)

31. decembar 2022.godine

Intervali izloženosti (u 000 RSD)	Hartije od vrednosti	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Kredit i potraživanja od komitenata	Ostala sredstva	Gotovina i sredstva kod centralne banke	Ukupno
< 1,000	-	4,568	15,029,148	76,716	-	15,110,432
1,000- 5,000	-	18,343	19,937,612	27,745	2,507	19,986,208
5,000 - 10,000	-	25,996	3,853,455	42,269	-	3,921,720
10,000- 25,000	20,599	47,643	7,310,891	62,192	-	7,441,325
25,000 - 50,000	-	76,491	7,528,214	96,726	-	7,701,432
50,000 - 100,000	1,084,618	-	7,573,469	169,586	-	8,827,672
100,000 - 500,000	6,194,045	150,589	8,130,200	-	-	14,474,835
500,000 - 1,000,000	2,941,852	1,415,389	-	-	510,082	4,867,323
>1,000,000	1,331,713	4,000,000	-	-	14,734,357	20,066,070
Ukupno	11,572,827	5,739,020	69,362,990	475,233	15,246,946	102,397,016

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje u bruto iznosu na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine prikazane su u sledećim tabelama:

(000 RSD)
31. decembar 2023. godine

	Neobezvređena potraživanja			Obezvređena potraživanja				preko godinu dana	Ukupno
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31-90 dana	Nije u docnji	do 30 dana	od 31-90 dana	od 91 do 365 dana		
Potraživanja od stanovništva	31,984,580	1,367,984	310,612	250,042	153,434	72,592	853,709	495,133	35,488,087
Potrošački i gotovinski krediti	25,433,673	1,297,483	242,063	176,327	142,298	42,838	729,226	375,110	28,439,018
Stambeni krediti	5,651,904	21,014	55,481	68,662	9,200	28,700	88,470	86,685	6,010,116
Transakcioni krediti i kreditne kartice	899,003	49,487	13,068	5,053	1,936	1,054	36,013	33,338	1,038,953
Potraživanja od privrede	33,818,992	133,412	425,061	307,953	128	169,118	708,516	493,160	36,056,339
Mikro preduzeća i preduzetnici	1,220,286	158	30,029	299	-	15	43,140	3,437	1,297,364
Mala i srednja preduzeća	30,832,427	133,254	395,031	1,136	128	169,103	665,342	489,539	32,685,960
Velika preduzeća	1,470,721	-	-	306,518	-	-	34	162	1,777,436
Javna preduzeća	295,558	-	-	-	-	-	-	22	295,580
Potraživanja od ostalih klijenata	39,060,703	8,304	-	7	-	-	64	82	39,069,160
Ukupno	104,864,274	1,509,700	735,673	558,003	153,562	241,710	1,562,289	988,375	110,613,586

(000 RSD)
31. decembar 2022. godine

	Neobezvređena potraživanja			Obezvređena potraživanja				preko godinu dana	Ukupno
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31-90 dana	Nije u docnji	do 30 dana	od 31-90 dana	od 91 do 365 dana		
Potraživanja od stanovništva	30,978,056	1,425,456	360,874	272,435	117,213	100,370	1,078,641	762,236	35,095,281
Potrošački i gotovinski krediti	23,651,802	1,364,256	297,581	159,330	116,226	53,876	957,727	629,871	27,230,669
Stambeni krediti	6,601,854	20,335	49,918	109,465	208	45,620	81,003	108,845	7,017,248
Transakcioni krediti i kreditne kartice	724,400	40,865	13,375	3,640	779	874	39,911	23,520	847,364
Potraživanja od privrede	32,841,467	101,156	446,575	208,573	372	238,908	340,121	13,747	34,190,919
Mikro preduzeća i preduzetnici	434,343	1,858	287	479	-	-	2,243	1,459	440,669
Mala i srednja preduzeća	29,734,452	86,690	446,278	208,093	372	238,908	337,863	12,022	31,064,678
Velika preduzeća	2,071,675	12,608	10	1	-	-	-	266	2,084,560
Javna preduzeća	600,997	-	-	-	-	-	15	-	601,012
Potraživanja od ostalih klijenata	33,110,783	-	-	-	-	-	-	34	33,110,816
Ukupno	96,930,306	1,526,612	807,449	481,008	117,585	339,278	1,418,762	776,017	102,397,016

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled kretanja ukupne izloženosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2023. godini:

Gotovina

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	15,246,946	15,246,946
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	993,857	993,857
Naplata potraživanja	-	-
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	26,597	26,597
Stanje - 31.12.2023.	16,267,401	16,267,401

Hartije od vrednosti

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	11,572,827	11,572,827
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	3,497,837	3,497,837
Naplata potraživanja	(1,280,868)	(1,280,868)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	168,910	168,910
Stanje - 31.12.2023.	13,958,706	13,958,706

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	5,738,986	-	34	5,739,020
Transfer u stage 1	-	-	-	-
Transfer u stage 2	-	-	-	-
Transfer u stage 3	-	-	-	-
Nova produkcija	7,632,724	-	34	7,632,758
Naplata potraživanja	(5,032,286)	-	(34)	(5,032,320)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Kursne razlike	(162,851)	-	-	(162,851)
Stanje - 31.12.2023.	8,176,574	-	34	8,176,608

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)
Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI 2	POCI 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	56,654,674	9,334,237	2,891,273	266,291	216,515	69,362,990
Transfer u stage 1	(2,664,711)	-	-	-	-	(2,664,711)
Transfer u stage 2	-	2,222,868	-	-	-	2,222,868
Transfer u stage 3	-	-	441,844	-	-	441,844
Transfer u POCI 2	-	-	-	-	-	-
Nova produkcija	33,962,507	-	-	-	-	33,962,507
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	-	-	1,803,789	-	-	1,803,789
Naplata potraživanja	(29,403,880)	(2,054,839)	(168,643)	(53,008)	(84,920)	(31,765,290)
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	(1,610,530)	-	-	(1,610,530)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	(22,321)	-	-	(22,321)
Kursne razlike	92,106	-	-	-	-	92,106
Stanje – 31.12.2023.	58,640,696	9,502,266	3,335,412	213,283	131,595	71,823,251

Ostala sredstva

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI2	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	436,709	13,694	24,828	2	475,232
Transfer u stage 1	-	-	-	-	-
Transfer u stage 2	(12,522)	1,305	11,217	-	-
Transfer u stage 3	-	-	-	-	-
POCI2	-	-	-	-	-
Nova produkcija	74,408	-	-	-	74,408
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	283,979	943	23,088	-	308,010
Naplata potraživanja	(566,652)	(12,223)	(22,234)	-	(601,109)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-	-
Kursne razlike	131,079	-	-	-	131,079
Stanje - 31.12.2023.	347,000	3,720	36,898	2	387,621

Pregled kretanja ukupne izloženosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2022. godini:

Hartije od vrednosti

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	11,473,230	11,473,230
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	3,182,594	3,182,594
Naplata potraživanja	(3,053,262)	(3,053,262)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	(29,735)	(29,735)
Stanje - 31.12.2022.	11,572,827	11,572,827

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	4,836,262	-	-	4,836,262
Transfer u stage 1	-	-	-	-
Transfer u stage 2	-	-	-	-
Transfer u stage 3	-	-	-	-
Nova produkcija	4,822,202	-	34	4,822,236
Naplata potraživanja	(3,919,478)	-	-	(3,919,478)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje - 31.12.2022.	5,738,986	-	34	5,739,020

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI 2	POCI 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	65,143,766	7,090,935	2,911,187	302,014	123,598	75,571,499
Transfer u stage 1	(3,565,361)	-	-	-	-	(3,565,361)
Transfer u stage 2	-	2,326,378	-	-	-	2,326,378
Transfer u stage 3	-	-	1,238,984	-	-	1,238,984
Transfer u POCI 2	-	-	-	(16,596)	16,596	-
Nova produkcija	24,714,136	-	-	-	-	24,714,136
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	30,178,266	3,271,616	917,875	231,509	198,329	34,797,594
Naplata potraživanja	(59,821,084)	(3,354,691)	(883,299)	(250,636)	(122,008)	(64,431,718)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	(1,293,473)	-	-	(1,293,473)
Kursne razlike	4,950	-	-	-	-	4,950
Stanje – 31.12.2022.	56,654,674	9,334,237	2,891,273	266,291	216,515	69,362,990

Ostala sredstva

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI2	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	427,696	6,713	56,319	-	490,727
Transfer u stage 1	(12,911)	-	-	-	(12,911)
Transfer u stage 2	-	9,483	-	-	9,483
Transfer u stage 3	-	-	3,428	-	3,428
POCI2	-	-	-	-	-
Nova produkcija	86,849	-	-	-	86,849
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	348,875	2,003	19,053	2	369,933
Naplata potraživanja	(429,380)	(4,505)	(53,972)	-	(487,857)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-	-
Kursne razlike	15,580	-	-	-	15,580
Stanje - 31.12.2022.	436,709	13,694	24,828	2	475,233

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled kretanja ukupne ispravke vrednosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2023. godini:

Gotovina

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	(33)	(33)
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	(2)	(2)
Umanjenje/Naplata potraživanja	-	-
Kursne razlike	-	-
Stanje - 31.12.2023.	(35)	(35)

Hartije od vrednosti

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	(258)	(258)
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	(89)	(89)
Umanjenje/Naplata potraživanja	-	-
Kursne razlike	(1)	(1)
Stanje - 31.12.2023.	(348)	(348)

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	(363)	-	(34)	(397)
Transfer u stage 1	815	-	-	815
Transfer u stage 2	-	(314)	-	(314)
Transfer u stage 3	-	-	(502)	(502)
Nova produkcija	(4,056)	-	-	(4,056)
Naplata potraživanja	-	627	1,003	1,630
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-
Kursne razlike	(243)	(314)	(502)	(1,058)
Stanje - 31.12.2023.	(3,847)	-	(34)	(3,881)

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	(697,262)	(854,123)	(2,108,210)	(3,659,595)
Transfer u stage 1	469,334	-	-	469,334
Transfer u stage 2	-	(170,863)	-	(170,863)
Transfer u stage 3	-	-	(298,471)	(298,471)
Transfer u POCI2	-	-	-	-
Nova produkcija	(785,269)	-	-	(785,269)
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	-	-	(969,486)	(969,486)
Naplata potraživanja	384,659	67,140	-	451,799
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	1,207,635	1,207,635
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	22,321	22,321
Umanjenje po unwinding efektu	-	-	(302,786)	(302,786)
Kursne razlike	(216)	(148)	378	14
Stanje - 31.12.2023.	(628,753)	(957,995)	(2,448,620)	(4,035,368)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)
Ostala sredstva

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2023.	(1,561)	(2,420)	(22,319)	(26,300)
Transfer u stage 1	10,949	-	-	10,949
Transfer u stage 2	-	(232)	-	(232)
Transfer u stage 3	-	-	(10,717)	(10,717)
Transfer u POCI2	-	-	-	-
Nova produkcija	(11,913)	-	-	(11,913)
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	(3,312)	-	(2,611)	(5,923)
Naplata potraživanja	-	2,048	-	2,048
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Kursne razlike	(5)	(66)	(18)	(88)
Stanje 31.12.2023.	(5,842)	(669)	(35,666)	(42,176)

Pregled kretanja ukupne ispravke vrednosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2022. godini:

Hartije od vrednosti

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	(139)	(139)
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	(121)	(121)
Umanjenje/Naplata potraživanja	-	-
Kursne razlike	2	2
Stanje - 31.12.2022.	(258)	(258)

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	(12,255)	-	-	(12,255)
Transfer u stage 1	-	-	-	-
Transfer u stage 2	-	-	-	-
Transfer u stage 3	-	-	-	-
Nova produkcija	(36)	-	(34)	(70)
Naplata	11,918	-	-	11,918
Kursne razlike	10	-	-	10
Stanje - 31.12.2022.	(363)	-	(34)	(397)

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	(751,957)	(759,573)	(1,941,063)	(3,452,593)
Transfer u stage 1	881,911	-	-	881,911
Transfer u stage 2	-	106,722	-	106,722
Transfer u stage 3	-	-	(988,633)	(988,633)
Transfer u POCI2	-	-	-	-
Nova produkcija	(598,812)	-	-	(598,812)
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	(363,990)	(473,467)	(783,038)	(1,620,495)
Naplata potraživanja	135,586	272,195	587,450	995,231
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	1,244,559	1,244,559
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Umanjenje po unwinding efektu	-	-	(229,194)	(229,194)
Kursne razlike	-	-	1,709	1,709
Stanje - 31.12.2022.	(697,262)	(854,123)	(2,108,210)	(3,659,595)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)
Ostala sredstva

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2022.	(3,575)	(592)	(52,402)	(56,568)
Transfer u stage 1	3,329	-	-	3,329
Transfer u stage 2	-	(1,256)	-	(1,256)
Transfer u stage 3	-	-	(2,073)	(2,073)
Transfer u POCI2	-	-	-	-
Nova produkcija	(328)	-	-	(328)
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	(1,211)	(571)	(18,411)	(20,194)
Naplata potraživanja	225	-	50,466	50,691
Kursne razlike	-	-	100	100
Stanje 31.12.2022.	(1,561)	(2,420)	(22,319)	(26,300)

Izloženost i sredstva obezbeđenja

U sledećim pregledima se daje distribucija interno prihvaćene vrednosti kolaterala (stepen tržišne vrednosti kolaterala koje Banka priznaje po internoj metodologiji do nivoa izloženosti) za potrebe pokrića izloženosti, na dan 31. decembra 2023. godine i na dan 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)	31.12.2023.	31.12.2022.
Iznos kolaterala		
Hipoteka	5,765,080	6,639,157
- stambena nepokretnost	4,008,755	4,466,695
- poslovna nepokretnost	1,721,946	1,987,821
- zemljište i drugo	34,379	184,641
Zaloga na opremi, mašinama i ostaloj pokretnoj imovini	1,681,393	1,319,308
Ostalo	532,155	1,245,238
Ukupno	7,978,628	9,203,703

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos Kolaterala
1A-1E	1,335,501	-	1,669,703	-
2A-2E	6,834,543	-	4,062,601	-
3A-3E	6,530	-	6,682	-
Problematicni plasmani	34	-	34	-
Ukupno	8,176,608	-	5,739,020	-

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos Kolaterala
1A-1E	1,233,219	395,106	1,728,306	792,797
2A-2E	32,776,790	3,282,084	26,577,048	2,872,090
3A-3E	27,670,782	2,552,135	28,946,770	3,065,488
Watch lista	6,675,454	1,212,789	9,003,078	1,998,537
Problematicni plasmani	3,467,007	536,513	3,107,788	474,791
Ukupno	71,823,251	7,978,628	69,362,990	9,203,703

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos Kolaterala
Do 30 dana	8,176,574	-	5,738,986	-
Preko godinu dana	34	-	34	-
Ukupno	8,176,608	-	5,739,020	-

Kredit i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos Kolaterala
Do 30 dana	68,331,958	7,372,634	66,046,547	8,841,666
31 do 60 dana	653,752	171,176	884,182	132,710
61 do 90 dana	323,015	27,293	261,666	35,940
91 do 180 dana	587,295	111,300	621,348	33,924
181 do 365 dana	968,102	163,971	792,960	53,751
Preko godinu dana	959,129	132,253	756,287	105,712
Ukupno	71,823,251	7,978,628	69,362,990	9,203,703

Restrukturiranje (eng. *Forbearance*)

Pod *Forbearance* aktivom se smatra ona aktiva, odnosno oni klijenti koji nisu u mogućnosti da ispoštuju rokove i uslove iz ugovora zbog finansijskih poteškoća. Zbog novonastalih finansijskih poteškoća, Banka može da se odluči na izmenu rokova i uslova iz ugovora, kako bi omogućila klijentu da vraća dug i da refinansira ugovor u celini ili delimično na neki od sledećih načina:

- Izmena dogovorenih uslova i rokova koje klijent nije u mogućnosti da ispoštuje zbog finansijskih poteškoća i koje se odobravaju zbog novonastale situacije klijenta;
- Totalno ili delimično refinansiranje problematičnog ugovora, koje ne bi bilo odobreno da se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama.

Izloženosti se neće smatrati *forborn* aktivom ukoliko se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama.

Forbearance i rizici se redovno prate od strane operativnih jedinica koje su odgovorne za upravljanje rizicima plasmana privredi i fizičkim licima. Pored toga, *Forbearance* predstavlja okidač za sprovođenje testova obezvređenja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Uticaj usled modifikacije *Forbearance* mere nije imao finansijski značajne efekte na ukupan rezultat za 2023. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

U nastavku se daje pregled forbearance potraživanja Banke za 2023. i 2022. godinu:

(000 RSD)

	Početno stanje 1.1.2023.	Potraživanja koja su postala forbearance ili je produžena forbearance mera (+)	Potraživanja koja nisu postala forbearance ili je prestala da važi forbearance mera (-)	Promene zbog MSFI 5 (+/-)	Kreditni i FX (+/-)	Druge promene (+/-)	Završno stanje 31.12.2023.
Plasmani nefinansijskim korporacijama	604,468	170,980	(96,889)	-	-	-	678,559
Plasmani fizičkim licima	386,260	117,963	(170,179)	-	-	-	334,044
Kreditni i potraživanja bilans	990,728	288,943	(267,067)	-	-	-	1,012,604
Vanbilans	31,677	-	(31,677)	-	-	-	-

(000 RSD)

	Stanje 31.12.2023.	Potraživanja koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena	Potraživanja koja su u kašnjenju i nisu obezvređena (> 0 dana)	Obezvređena potraživanja	Prihod od kamate za forborno potraživanja (+)
Plasmani nefinansijskim korporacijama	678,559	499,749	60,136	118,675	2,925
Plasmani fizičkim licima	334,044	176,260	22,820	134,964	2,171
Kreditni i potraživanja bilans	1,012,604	676,009	82,956	253,639	5,096

(000 RSD)

	Početno stanje 1.1.2022.	Potraživanja koja su postala forbearance ili je produžena forbearance mera (+)	Potraživanja koja nisu postala forbearance ili je prestala da važi forbearance mera (-)	Promene zbog MSFI 5 (+/-)	Kreditni i FX (+/-)	Druge promene (+/-)	Završno stanje 31.12.2022.
Plasmani nefinansijskim korporacijama	1,136,505	184,161	(716,198)	-	-	-	604,468
Plasmani fizičkim licima	402,268	92,664	(108,672)	-	-	-	386,260
Kreditni i potraživanja bilans	1,538,773	276,825	(824,870)	-	-	-	990,728
Vanbilans	-	31,677	-	-	-	-	31,677

(000 RSD)

	Stanje 31.12.2022.	Potraživanja koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena	Potraživanja koja su u kašnjenju i nisu obezvređena (> 0 dana)	Obezvređena potraživanja	Prihod od kamate za forborno potraživanja (+)
Plasmani nefinansijskim korporacijama	604,468	412,488	58,109	133,872	52
Plasmani fizičkim licima	386,260	239,459	14,550	132,250	1,863
Kreditni i potraživanja bilans	990,728	651,947	72,659	266,122	1,915

Pregled problematičnih potraživanja u ukupnim potraživanjima

Sledeća tabela prikazuje izloženost u statusu neizmirenja obaveza (Faza 3) i stepen pokrivenosti (Pokrivenost 1 uzima u obzir ispravku vrednosti u Fazi 3, dok Pokrivenost 2 dodatno uzima u obzir i vrednost kolaterala) saglasno internoj segmentaciji, na 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine	Izloženost	Problematicni plasmani (Faza 3)	Ispravka vrednosti problematičnih plasmana	Kolateral (NPE)	Racio problematičnih plasmana	Pokrivenost 1	Pokrivenost 2
Plasmani fizičkim licima	35,464,594	1,813,542	(1,423,690)	319,283	5.11%	78.50%	96.11%
Plasmani malim i srednjim preduzećima	34,201,274	1,346,953	(903,022)	217,230	3.94%	67.04%	83.17%
Plasmani privredi	2,157,383	306,512	(121,908)	-	14.21%	39.77%	39.77%
Ukupno	71,823,251	3,467,007	(2,448,620)	536,513	4.83%	70.63%	86.10%

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine	Izloženost	Problematicni plasmani (Faza 3)	Ispravka vrednosti problematičnih plasmana	Kolateral (NPE)	Racio problematičnih plasmana	Pokrivenost 1	Pokrivenost 2
Plasmani fizičkim licima	35,068,997	2,318,086	(1,713,311)	340,057	6.61%	73.91%	88.58%
Plasmani malim i srednjim preduzećima	31,499,781	789,628	(394,826)	134,734	2.51%	50.00%	67.06%
Plasmani privredi	2,794,211	73	(73)	-	0.00%	100.00%	100.00%
Ukupno	69,362,990	3,107,788	(2,108,210)	474,791	4.48%	67.84%	83.11%

4.1.1.3 Izveštavanje o kreditnom riziku
Izveštavanje za lokalne potrebe

Izveštavanje Izvršnog odbora Banke o kreditnom riziku na nivou portfolija Banke obavlja Odeljenje kontrole rizika najmanje jednom kvartalno dostavljanjem materijala koji se prezentuju na sednici Savetodavnog tela za kontrolu rizika.

Kroz pomenute materijale daje se analiza postojećeg ukupnog kreditnog portfolija i dinamika njegovog razvoja u prethodnim kvartalima po različitim osnovama kao i osvrt na rizičnost pojedinih oblika izloženosti od značaja za tekuće poslovanje i kontrolu ukupnog kreditnog rizika.

Osnovni smisao analiza koje se prezentuju je prikaz izloženosti Banke po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki na poslednji dan u mesecu za koji se izveštava, pripadajućih relevantnih pozicija i pokazatelja (rezervacije, racio rezervacija u odnosu na izloženost, broj klijenata, itd.), kao i njihova dinamika i razvoj u odnosu na prethodne periode izveštavanja.

Upravnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja (u dajem tekstu: Odbor za reviziju) Banke, na kvartalnom nivou, dostavlja se izveštaj o upravljanju rizicima, čiji su format i sadržina standardizovani. Ovaj izveštaj u delu o kreditnom riziku obuhvata različite preglede i aspekte merenja, procene i praćenja kreditnog rizika u kontekstu izloženosti istom, kvalitetu portfolija sa aspekta različitih kriterijuma, kao i uticaju na kapital Banke (imajući u vidu i ICAAP metodologiju).

Izveštavanje prema Addiko Bank AG

Na mesečnom nivou Odeljenje kontrole rizika sačinjava i dostavlja Addiko Bank AG izveštaj „Key Risk Indicators – KR^f“, koji predstavlja i osnovu za pripremu materijala za mesečni sastanak sa Addiko Bank AG CRO i članovima njegovog tima o kretanju portfolija za prethodni mesec.

Isti izveštaj predstavlja i izvor za potrebe praćenja kretanja kreditnog portfolija i izveštavanja u okviru Savetodavnog tela za kontrolu rizika, Upravnog odbora i Odbora za reviziju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici

Banka je u okviru tržišnih rizika izložena deviznom riziku, kamatnom riziku iz Bankarske knjige i cenovnom riziku po osnovu dužničkih hartija (po standardima Grupe ovaj rizik se vodi kao kamatni rizik iz Knjige trgovanja).

Dodatno, u skladu sa standardima Grupe, Banka prepoznaje i rizik kreditne marže (eng. Credit Spread Risk) koji odgovara specifičnom cenovnom riziku iz ugla lokalne regulative.

Tržišni rizici se sastoje od potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz promene tržišnih cena, Banka strukturira tržišne rizike po rizičnim faktorima kamatne stope, kreditnom spredu, valutnom riziku i riziku ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti. Banka poseban naglasak stavlja na identifikaciju, merenje, analizu i upravljanje tržišnim rizicima. Tržišni rizici mogu biti rezultat hartija od vrednosti (i proizvoda sličnih vrednosnim papirima), novca i proizvoda u stranoj valuti, derivata, hedžinga kursa i hedžinga rezultata, imovine slične glavnici ili od upravljanja aktivom i kapitalom/obavezama. Pored tržišnih rizika, tržišni rizici likvidnosti mogu se pojaviti i ako, u slučaju slabe tržišne tražnje, Banka nije u mogućnosti da proda pozicije iz trgovanja u uskim grlima likvidnosti (ili zbog zahteva za kompenzacijom zasnovanih na riziku) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, one se uzimaju u obzir kao deo ograničenja rizika za tržišne rizike.

4.1.2.2 Merenje tržišnih rizika

Pored standarda definicije i merenja propisanog regulativom Narodne banke Srbije, Banka kao deo Addiko Grupe vrši merenje izloženost tržišnim rizicima (devizni), takođe i metodom vrednosti pod rizikom (eng. Value-at-Risk) na osnovu perioda držanja od jednog dana, sa intervalom poverenja od 99%. Glavni instrument koji se koristi u ovom procesu je Monte Carlo simulacija koja uključuje eksponencijalno ponderisane volatilnosti i korelacije u periodu od 250 dana. U cilju određivanja raspoloživog ekonomskog kapitala za tržišne rizike za izračunavanje kapaciteta preuzimanja rizika, vrednosti VaR-a prilagođene su jedinstvenom nivou poverenja od 99.7% i horizontu od 250 dana. Modeli izračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir istorijske tržišne fluktuacije (volatilnosti) i tržišni kontekst (korelacije).

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika

4.1.2.3.1 Devizni rizik

Politikama, procedurama i radnim instrukcijama za upravljanje tržišnim rizicima Odeljenje kontrole rizika definišu se aktivnosti kontrole deviznog rizika.

Generalne aktivnosti koje se odnose na upravljanje deviznim rizikom su:

- Identifikovanje,
- Merenje,
- Kontrola,
- Praćenje i
- Izveštavanje.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u Bankarskoj knjizi i u Knjizi trgovanja.

Pokazatelj deviznog rizika se prati kroz odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke. Obračun pokazatelja deviznog rizika se vrši u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od nivoa propisanog odgovarajućim podzakonskim aktima.

Odeljenje računovodstva i izveštavanja dnevno obračuna ukupnu neto otvorenu poziciju i pokazatelj deviznog rizika Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Na osnovu tako utvrđene neto otvorene devizne pozicije Banke, Odeljenje kontrole rizika u saradnji sa Addiko Grupom i metodologijom i alatima Addiko Grupe dnevno obračunava VaR otvorene devizne pozicije, obračunat metodom J.P. Morgan - Geometric StDev, - Monte-Carlo sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana, koji mora biti u okviru interno propisanih limita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

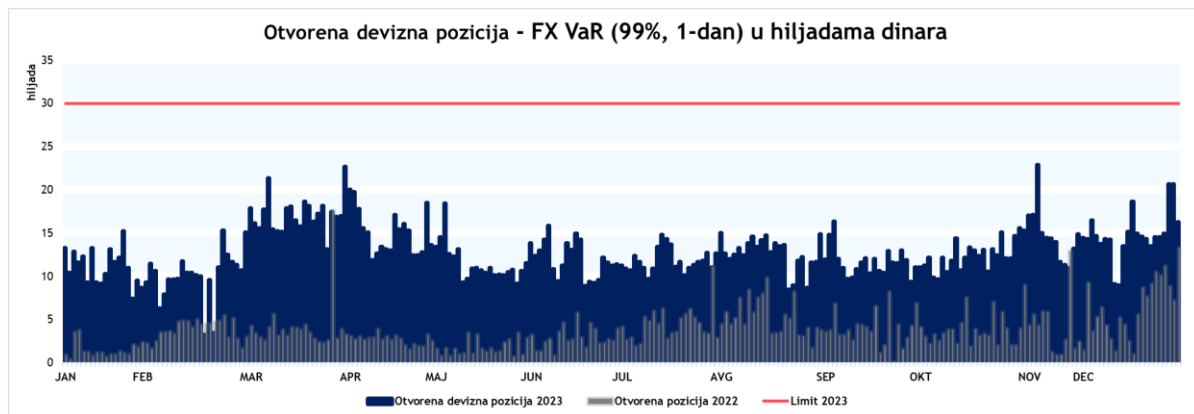
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Na dan 31. decembra 2023. godine VaR (99%, 1 dan) otvorene devizne pozicije iznosio je EUR 16.49 hiljada, odnosno RSD 1.88 miliona i bio je značajno ispod interno definisanog limita od EUR 30 hiljada, odnosno RSD 3.5 miliona.

U nastavku je dat pregled kretanja VaR-a (99%, 1 dan) otvorene devizne pozicije Banke u toku 2023. i 2022. godine:

Pored standardizovanih scenarija Addiko Grupe u odnosu na promenu valute EUR, najmanje jednom mesečno se sprovodi stres scenario kojim se procenjuje potencijalni efekat promene vrednosti lokalne valute od +/- 5% ili +/- 10% na bilans uspeha, finansijski rezultat Banke pre oporezivanja.

U slučaju da je pri postojećoj otvorenoj deviznoj poziciji Banke (sve ostale varijable nepromenjene) na dan 31. decembra 2023. godine bio zabeležen pad/rast lokalne valute (depresijacija/apresijacija RSD) za 5%, odnosno 10% u odnosu na EUR, USD, CHF i ostale valute zbirno, efekat na bilans uspeha pre oporezivanja bio bi negativan/pozitivan za oko RSD 31.76 miliona, odnosno RSD 63.52 miliona, uglavnom zbog obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza denominovanih u stranoj valuti.

Sledeća analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Valuta	Promene u deviznom kursu 2023. Godine (%)	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2023. godine u 000 RSD	Promene u deviznom kursu 2022. godine (%)	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2022. godine u 000 RSD
EUR	+5%	(40,445)	+5%	(11,325)
CHF	+5%	7,221	+5%	3,410
USD	+5%	(120)	+5%	244
Ostale valute	+5%	1,586	+5%	1,273

Valuta	Promene u deviznom kursu 2023. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2023. godine u 000 RSD	Promene u deviznom kursu 2022. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2022. godine u 000 RSD
EUR	-5%	40,445	-5%	11,325
CHF	-5%	(7,221)	-5%	(3,410)
USD	-5%	120	-5%	(244)
Ostale valute	-5%	(1,586)	-5%	(1,273)

Analiza efekata kretanja kurseva valuta:

Valuta	Promene u deviznom kursu 2023. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2023. godine u 000 RSD	Promene u deviznom kursu 2022. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2022. godine u 000 RSD
EUR	+10%	(80,890)	+10%	(22,650)
CHF	+10%	14,442	+10%	6,820
USD	+10%	(241)	+10%	487
Ostale valute	+10%	3,172	+10%	2,545

Valuta	Promene u deviznom kursu 2023. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2023. godine u 000 RSD	Promene u deviznom kursu 2022. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2022. godine u 000 RSD
EUR	-10%	80,890	-10%	22,650
CHF	-10%	(14,442)	-10%	(6,820)
USD	-10%	241	-10%	(487)
Ostale valute	-10%	(3,172)	-10%	(2,545)

* U tabelama je prikazana promena u deviznom kursu od +5/+10% (depresijacija RSD) kao i -5%/-10% (apresijacija RSD) i njihov efekat na Bilans uspeha pre oporezivanja.

Odeljenje kontrole rizika navedenu analizu osetljivosti vrši i obračunava mesečno i o rezultatima izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) u skladu sa dinamikom održavanja sednica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Efekat mogućih kretanja kursa stranih valuta u odnosu na RSD (uz konstantno održavanje ostalih varijabli) na kapital kroz perspektivu pokazatelja deviznog rizika Banke koji se utvrđuje shodno Odluci o adekvatnosti kapitala, dat je u sledećoj tabeli:

Promene u deviznom kursu 2023. godine	Pokazatelj deviznog rizika banke na dan 31. decembar 2023. godine nakon promene deviznog kursa 2023. godine (% kapitala)	Promene u deviznom kursu 2022. godine	Pokazatelj deviznog rizika banke na dan 31. decembar 2022. godine nakon promene deviznog kursa 2022. godine (% kapitala),
+5%	4.12	+5%	1.21
-5%	3.73	-5%	1.09
+10%	4.32	+10%	1.27
-10%	3.53	-10%	1.04

* U tabeli su prikazane promene u deviznom kursu od +5/+10% (depresijacija RSD) kao i -5%/-10% (apresijacija RSD) i njihov efekat na kapital kroz perspektivu pokazatelja deviznog rizika Banke koji se utvrđuje shodno Odluci o adekvatnosti kapitala.

Primenjene pretpostavke za obračun scenarija analize osetljivosti u 2023. godini u odnosu na bilans uspeha pre oporezivanja i kapital su iste kao i pretpostavke primenjene u scenario analizama osetljivosti za 2022. godinu.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kursa, Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

U tabeli niže prikazana je valutna struktura finansijskih instrumenata na dan 31. decembra 2023. godine. Finansijska sredstava sa valutnom klauzulom su uključena u devizne pozicije sa odgovarajućom valutom za koju je potraživanje vezano.

(000 RSD)

AKTIVA	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6,095,860	316,402	105,415	22,932	56,880	9,669,877	16,267,366
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	25,264	25,264
Hartije od vrednosti	2,508,809	3,710,258	-	-	-	9,612,923	15,831,990
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	557,406	500,915	204,037	22,887	54,663	6,832,820	8,172,727
Kredit, potraživanja i založena potraživanja komitenata	36,319,376	130,159	110,866	-	-	31,227,481	67,787,883
Ostala sredstva	93,353	34,685	127	17	19	217,247	345,448
Ukupna bilansna aktiva	45,574,804	4.692.419	420,445	45,835	111,562	57,585,612	108,430,678
Derivativni instrumenti	1,145,959	-	355,148	-	58,593	-	1,559,700
Ukupna aktiva	46,720,763	4.692.419	775,593	45,835	170,155	57,585,612	109,990,378
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	1,136	1,136
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	7,862,195	-	-	-	-	2,924,659	10,786,854
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	38,111,131	3,477,850	746,067	38,893	20,144	30,637,850	73,031,935
Ostale finansijske obaveze	560,364	212,623	2,834	3,629	131	292,852	1,072,433
Ukupna bilansna pasiva	46,533,690	3.690,473	748,901	42,522	20,275	33,856,497	84,892,358
Derivativni instrumenti	995,976	857,524	29,099	-	121,471	-	2,004,070
Ukupna pasiva	47,529,666	4,547,997	778,000	42,522	141,746	33,856,497	86,896,428
Duga devizna pozicija	-	144,422	-	3,313	28,409	23,729,115	23,905,259
Kratka devizna pozicija	808,903	-	2,407	-	-	-	811,310

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

U tabeli niže prikazana je valutna struktura finansijskih instrumenata na dan 31. decembra 2022. godine, Finansijska sredstava sa valutnom klauzulom su uključena u devizne pozicije sa odgovarajućom valutom za koju je potraživanje vezano,

(000 RSD)

AKTIVA	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	7,433,907	171,548	105,434	10,985	45,249	7,479,789	15,246,913
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	-	946	946
Hartije od vrednosti	1,417,186	3,627,533	-	-	-	8,373,793	13,418,512
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	226,291	729,409	686,767	43,340	16,009	4,036,807	5,738,623
Kredit, potraživanja i založena potraživanja komitenata	35,273,121	135,388	125,568	-	-	30,169,318	65,703,395
Ostala sredstva	135,838	22,425	64	3	39,063	251,541	448,934
Ukupna bilansna aktiva	44,486,343	4,686,303	917,833	54,329	100,321	50,312,194	100,557,322
Derivatvni instrumenti	160,732	1,188,550	-	-	-	-	1,349,282
Ukupna aktiva	44,647,075	5,874,853	917,833	54,329	100,321	50,312,194	101,906,604
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	2,126	2,126
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	4,693,003	-	1	-	34	3,130,989	7,824,026
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	36,790,903	5,709,871	912,264	48,655	80,212	26,181,341	69,723,245
Ostale finansijske obaveze	557,502	53,342	697	202	91	442,694	1,054,528
Ukupna bilansna pasiva	42,041,407	5,763,212	912,962	48,857	80,336	29,757,149	78,603,925
Derivatvni instrumenti	2,832,163	43,446	-	-	-	-	2,875,609
Ukupna pasiva	44,873,570	5,806,658	912,962	48,857	80,336	29,757,149	81,479,534
Duga devizna pozicija	-	68,195	4,871	5,471	29,740	20,555,045	20,663,322
Kratka devizna pozicija	226,495	-	-	-	9,755	-	236,250

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. Glasnik RS br. 103/2016-3, 103/2018-91, 88/2019-71, 67/2020-25, 98/2020-72, 137/2020-24, 59/2021-55), Banka je dužna da pokazatelj deviznog rizika tj, odnos između aktive i pasive, održava tako da ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana, ne bude veća od 20% njenog kapitala.

U toku cele 2023. godine Banka je imala usklađen navedeni pokazatelj sa zahtevima Narodne banke Srbije.

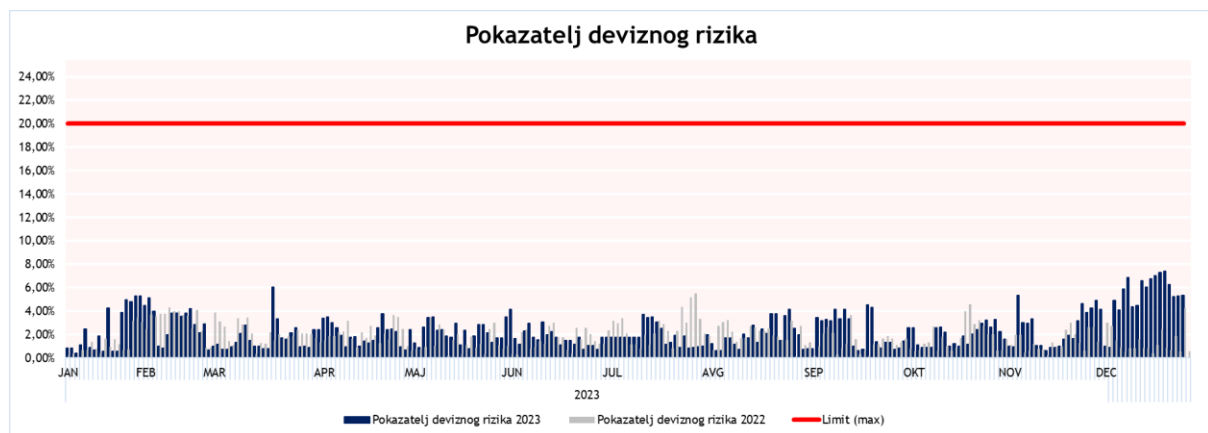
Na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine pokazatelj deviznog rizika Banke bio je kao što sledi:

Pokazatelj deviznog rizika u %	2023.	2022.
na dan 31. decembra *	3.92	1.20
maksimalan za mesec decembar **	5.32	4.22
minimalan za mesec decembar **	0.61	0.06

*Pokazatelj nakon obračuna kapitala i evidentiranja svih poslovnih promena

**Pokazatelj ostvaren za tekuće radne dane u decembru

U nastavku je prikazano kretanje pokazatelja deviznog rizika u 2023. i 2022. godini:

4.1.2.3.2 Kamatni rizik iz Bankarske knjige

Kamatni rizik predstavlja rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka posebno analizira i upravlja izloženosti po osnovu sledećih oblika kamatnog rizika:

- Rizik vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke s fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog određivanja cena (za stavke s promenljivom kamatnom stopom) za pojedinačne stavke aktive i pasive, kao i za vanbilansne stavke banke (*engl, repricing risk*);
- Rizik krive prinosa (*engl, yield curve risk*) kome je izložena usled promene oblika kao i nagiba krive prinosa;
- bazni rizik (*engl, basis risk*) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- Rizik opcija (*engl, optionality risk*) kome je izložena zbog ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja i dr).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke definiše strategiju i ciljeve Banke u skladu sa kriterijumima za rizike i rezultat, dok Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Druge odgovornosti u vezi sa kamatnim rizikom se izvršavaju kroz sledeće odbore koje Banka uspostavlja, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije:

- Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju)
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Odeljenje kontrole rizika je u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom, između ostalog odgovorno za sveobuhvatnu analizu, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku kao i za kreiranje i implementiranje adekvatnog sistema limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa ICAAP procesom (*engl, Internal Capital Adequacy Assessment Process*).

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom Banke, između ostalog nadležno da:

- Upravlja kamatno osetljivim stavkama aktive i pasive Banke ukupno i po svakoj materijalno značajnoj valuti na način da nivo kamatnog rizika bude u okvirima prihvatljivog;
- Daje predloge Odboru za upravljanje aktivom i pasivom za ublažavanje, izbegavanje i zaštitu (*eng, Hedging*) od kamatnog rizika u slučaju povećanih troškova poslovanja i probijanja utvrđenih limita usled promene kamatnih stopa;
- U saradnji sa drugim tržišnim sektorima sprovodi mere koje je Izvršni odbor doneo u vezi sa ublažavanjem kamatnog rizika;
- Obavlja ostale poslove definisane odgovarajućim internim poslovnikom Banke

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima banke i u skladu sa metodologijom Addiko Grupe, Odeljenje kontrole rizika putem GAP analize (*engl, Interest Sensitivity Gap Balance*) primenjene na bilansne pozicije aktive (imovine) i pasive (obaveza) Banke, kao i kamatno osetljive vanbilansne stavke Banke iz Bankarske knjige najmanje na mesečnom nivou meri, odnosno vrši procenu negativnih efekata promene kamatne stope na finansijski rezultat (bilans uspeha), kao i ekonomsku vrednost Banke.

Izloženost riziku kamatne stope u Bankarskoj knjizi i procena efekata promene ove stope na finansijski rezultat Banke (bilans uspeha) utvrđuje se u skladu sa pristupom baziranom na Delta pristupu u smislu da rezultat prikazuje samo deltu (promenu) kamatnog prihoda obračunatu sa predefinisanim pomeranjem/promenom kamatne stope. Prilikom obračuna uzimaju se u obzir samo kamatno osetljive pozicije iz Bankarske knjige dok je bilans kamatnog GAP-a osnov obračuna. Takođe, nema dinamičkog pregleda (planirani novi poslovi nisu obuhvaćeni, aspekt isteka plasmana nije obuhvaćen, nema prelaska između kategorija rizika – fiksni, varijabilni i *UFN*).

EVE (*engl, economic value of equity*) predstavlja meru rizika kamatnih stopa u Bankarskoj knjizi (*IRRBB*) a odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik na kapital Banke koji nastaje usled nepovoljnih kretanja kamatnih stopa, koje utiču na pozicije Bankarske knjige. Promenom kamatnih stopa, menja se i sadašnja vrednost kao i struktura budućih novčanih tokova. To zauzvrat menja osnovnu vrednost aktive, pasive i vanbilansnih stavki banke, a time i njenu ekonomsku vrednost.

EVE meri teorijsku promenu neto sadašnje vrednosti bilansa stanja isključujući kapital. Tržišna vrednost kapitala izračunava se kao sadašnja vrednost novčanih tokova imovine, umanjena za sadašnju vrednost novčanih tokova obaveza.

Promena *NII* (*engl, Net interest income*) kao mera rizika kamatnih stopa u Bankarskoj knjizi odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik koji utiče na rezultat Banke koji nastaje usled nepovoljnih kretanja kamatnih stopa, koje utiču na pozicije Bankarske knjige.

Promene u kamatnim stopama utiču na rezultat banke menjanjem prihoda i rashoda osetljivih na kamatne stope, utičući na njen neto prihod od kamata (*NII*).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

U cilju sagledavanja mogućih posledica promena kamatnih stopa na rezultat Banke koristeći prethodno dva opisana pristupa (*EVE* i *DNII*), sprovede se scenariji sa predefinisanim pretpostavkama pomeranja kamatne stope i to:

- Paralelno pomeranje na gore +200bps
- Paralelno pomeranje na dole -200bps
- Paralelni šok na gore BSBS
- Paralelni šok na dole BSBS
- "Steepener" šok BCBS
- "Flattener" šok BCBS
- Kratkoročne stope šok na gore BCBS
- Kratkoročne stope šok na dole BCBS

Komplementarnost *EVE* i *DNII* pristupa se ogleda kroz:

- Obe mere reflektuju uticaj promena neto novčanih tokova koje su rezultat promena kamatnih stopa;
- Promena u očekivanim dobitcima se reflektuje kroz promenu ekonomske vrednosti;
- Pod uticajem su uobičajenih pretpostavki modeliranja

Na dan 31. decembra 2023. godine efekat na *DNII* bio je kao što sledi:

Scenario	Efekat u milEUR, 2023.	Efekat u milEUR, 2022.
Paralelno pomeranje na gore +200bps	-2.17	1.17
Paralelno pomeranje na dole -200bps	2.19	-1.16
Paralelni šok na gore BSBS	-2.57	1.14
Paralelni šok na dole BSBS	2.64	-1.11
"Steepener" šok BCBS	4.45	0.37
"Flattener" šok BCBS	-5.05	-0.21
Kratkoročne stope šok na gore BCBS	-5.57	0.12
Kratkoročne stope šok na dole BCBS	5.57	-0.11

Radi potpunijeg merenja uticaja kamatnog rizika na kapital Banke, uzimajući u obzir samo kamatno osetljive stavke aktive i pasive Banke vrši se i merenje, odnosno utvrđivanje pokazatelja kamatnog rizika u odnosu na kapital, kao odnos utvrđene ekonomske vrednosti Banke i kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o adekvatnosti kapitala. Pokazatelj kamatnog rizika (*engl. Risk-Equity-Ratio*) pod navedenim pretpostavkama, pokazuje stepen izloženosti kapitala Banke kamatnom riziku.

Pokazatelj kamatnog rizika na dan 31. decembra 2023. godine kao pokazatelj promene ekonomske vrednosti za kamatno osetljive pozicije u odnosu na kapital Banke iznosio je -8,47% za *EVE* scenario "paralelni šok na gore BSBS" (na dan 31. decembar 2022. godine: -6,85%) što je i dalje ispod postavljenog internog limita od 15% kapitala Banke, dok je za efekat druge grupe scenarija, odnosno za scenario Paralelno pomeranje na gore +200bps' iznosio -5,54% što je značajno ispod postavljenog internog limita od 20% kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (*re-pricing date*) ili datuma dospeća na dan 31. decembra 2023. godine:

(u 000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,265,449	596,681	3,189,216	3,691,291	-	2,524,730	16,267,366
Potraživanja po osnovu derivate						25,264	25,264
Hartije od vrednosti	-	-	274,647	10,122,601	3,561,385	-	13,958,633
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,121,539	114	8,108	954	-	42,013	8,172,727
Kreditni i potraživanja od komitenata	5,540,434	18,128,446	18,642,444	21,403,200	2,124,790	1,948,568	67,787,883
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	345,448	345,448
Aktiva ukupno	19,927,422	18,725,241	22,114,415	35,218,045	5,686,175	4,886,023	106,557,321
FINANSIJSKA PASIVA							
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	1,136	1,136
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	919,742	6,621,624	3,098,977	-	-	146,511	10,786,854
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	28,162,914	10,956,984	18,185,924	9,915,489	4,781,250	1,029,374	73,031,935
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	1,072,433	1,072,433
Pasiva ukupno	29,082,656	17,578,608	21,284,901	9,915,489	4,781,250	2,249,454	84,892,358
Kamatni GAP	(9,155,234)	1,146,633	829,514	25,302,556	904,925	2,636,569	21,664,963

*Uključujući samo hartije od vrednosti iz bankarske knjige (Hartija od vrednosti iz knjige trgovanja u iznosu od RSD 1,873,357 nisu uključeni).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (*eng, repricing date*) ili datuma dospeća na dan 31. decembra 2022. godine:

(u 000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,622,188	461,150	2,464,811	2,852,844	-	1,845,920	15,246,913
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	-	946	946
Hartije od vrednosti	312,536	-	1,235,949	5,729,363	4,294,960	-	11,572,808
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,726,082	3,278	5,134	78	-	4,051	5,738,623
Kredit i potraživanja od komitenata	8,178,707	21,609,111	12,096,477	20,365,854	1,584,557	1,868,689	65,703,395
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	448,934	448,934
Aktiva ukupno	21,839,513	22,073,539	15,802,371	28,948,139	5,879,517	4,168,540	98,711,619
FINANSIJSKA PASIVA							
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	2,126	2,126
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,057,557	1,276,020	4,422,575	30,000	-	37,874	7,824,026
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	21,054,957	7,163,635	20,817,053	11,579,228	8,234,610	873,762	69,723,245
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	1,054,528	1,054,528
Pasiva ukupno	23,112,514	8,439,655	25,239,628	11,609,228	8,234,610	1,968,290	78,603,925
Kamatni GAP	(1,273,001)	13,633,884	(9,437,257)	17,338,911	(2,355,093)	2,200,250	20,107,694

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (*re-pricing date*) ili datuma dospeća i po tipu kamatne stope na dan 31. decembra 2023. godine:

(u 000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekama- tonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,265,449	596,681	3,189,216	3,691,290	-	2,524,730	16,267,366
Od toga: sa fiksnom ks	6,265,449	596,681	3,189,216	3,691,290	-	-	13,742,636
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	2,524,730	2,524,730
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	-	25,264	25,264
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	25,264	25,264
Hartije od vrednosti	-	-	274,647	10,122,601	3,561,385	-	13,958,633
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	274,647	10,122,601	3,561,385	-	13,958,633
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,121,539	114	8,108	954	-	42,013	8,172,727
Od toga: sa fiksnom ks	8,121,539	114	8,108	954	-	-	8,130,715
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	42,013	42,013
Kredit i potraživanja od komitenata	5,540,434	18,128,446	18,642,444	21,403,200	2,124,790	1,948,568	67,787,883
Od toga: sa fiksnom ks	2,879,685	4,946,724	18,096,498	21,403,200	2,124,790	-	49,450,897
Od toga: sa varijabilnom ks	2,660,749	13,181,722	545,946	-	-	-	16,388,417
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,948,568	1,948,568
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	345,448	345,448
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	345,448	345,448
Aktiva ukupno	19,927,422	18,725,243	22,114,415	35,218,045	5,686,175	4,886,023	106,557,321
Od toga: sa fiksnom ks	17,266,673	5,543,521	21,568,469	35,218,045	5,686,175	-	85,282,881
Od toga: sa varijabilnom ks	2,660,749	13,181,722	545,946	-	-	-	16,388,417
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	4,886,023	4,886,023

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

(u 000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekama- tonosno	Ukupno
FINANSIJSKA PASIVA							
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	1,136	1,136
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,136	1,136
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	919,742	6,621,624	3,098,977	-	-	146,511	10,786,854
Od toga: sa fiksnom ks	813,114	1,080,736	2,393,118	-	-	-	4,286,968
Od toga: sa varijabilnom ks	106,628	5,540,888	705,859	-	-	-	6,353,375
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	146,511	146,511
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	28,162,914	10,956,984	18,185,927	9,915,489	4,781,250	1,029,374	73,031,935
Od toga: sa fiksnom ks	28,082,914	10,956,984	18,185,927	9,915,489	4,781,250	-	71,922,561
Od toga: sa varijabilnom ks	80,000	-	-	-	-	-	80,000
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,029,374	1,029,374
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	1,072,433	1,072,433
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,072,433	1,072,433
Pasiva ukupno	29,082,656	17,578,608	21,284,901	9,915,489	4,781,250	2,249,454	84,892,358
Od toga: sa fiksnom ks	28,896,028	12,037,720	20,579,042	9,915,489	4,781,250	-	76,209,529
Od toga: sa varijabilnom ks	186,628	5,540,888	705,859	-	-	-	6,433,375
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	2,249,454	2,249,454
Kamatni GAP	(9,155,234)	1,146,633	829,514	25,302,556	904,925	2,636,569	21,664,963
Od toga: sa fiksnom ks	(11,629,355)	(6,494,201)	989,427	25,302,556	904,925	-	9,073,352
Od toga: sa varijabilnom ks	2,474,121	7,640,834	(159,913)	-	-	-	9,955,042
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	2,636,569	2,636,569

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (*re-pricing date*) ili datuma dospeća i po tipu kamatne stope na dan 31. decembra 2022. godine:

(u 000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekama- tonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,622,188	461,150	2,464,811	2,852,844	-	1,845,920	15,246,913
Od toga: sa fiksnom ks	7,622,188	461,150	2,464,811	2,852,844	-	-	13,400,993
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,845,920	1,845,920
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	-	946	946
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	946	946
Hartije od vrednosti	312,536	0	1,235,949	5,729,363	4,294,960	-	11,572,808
Od toga: sa fiksnom ks	312,536	0	1,235,949	5,729,363	4,294,960	-	11,572,808
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacij	5,726,082	3,278	5,134	78	-	4,051	5,738,623
Od toga: sa fiksnom ks	5,726,082	3,278	5,134	78	-	-	5,734,572
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	4,051	4,051
Kredit i potraživanja od komitenata	8,178,707	21,609,111	12,096,477	20,365,854	1,584,557	1,868,689	65,703,395
Od toga: sa fiksnom ks	1,440,315	2,735,008	10,594,243	20,365,854	1,584,557	-	36,719,977
Od toga: sa varijabilnom ks	6,738,392	18,874,103	1,502,234	-	-	-	27,114,729
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,868,689	1,868,689
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	448,934	448,934
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	448,934	448,934
Aktiva ukupno	21,839,513	22,073,539	15,802,371	28,948,139	5,879,517	4,168,540	98,711,619
Od toga: sa fiksnom ks	15,101,121	3,199,436	14,300,137	28,948,139	5,879,517	-	67,428,350
Od toga: sa varijabilnom ks	6,738,392	18,874,103	1,502,234	-	-	-	27,114,729
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	4,168,540	4,168,540

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

(u 000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekama- tonosno	Ukupno
FINANSIJSKA PASIVA							
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	2,126	2,126
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	2,126	2,126
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,057,557	1,276,020	4,422,575	30,000	-	37,874	7,824,026
Od toga: sa fiksnom ks	999,599	699,967	1,736,150	30,000	-	-	3,465,716
Od toga: sa varijabilnom ks	1,057,958	576,053	2,686,425	-	-	-	4,320,436
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	37,874	37,874
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	21,054,957	7,163,635	20,817,053	11,579,228	8,234,610	873,762	69,723,245
Od toga: sa fiksnom ks	20,903,297	7,163,635	20,817,053	11,579,228	8,234,610	-	68,697,823
Od toga: sa varijabilnom ks	151,660	-	-	-	-	-	151,660
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	873,762	873,762
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	1,054,528	1,054,528
Od toga: sa fiksnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: sa varijabilnom ks	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,054,528	1,054,528
Pasiva ukupno	23,112,514	8,439,655	25,239,628	11,609,228	8,234,610	1,968,290	78,603,925
Od toga: sa fiksnom ks	21,902,896	7,863,602	22,553,203	11,609,228	8,234,610	-	72,163,539
Od toga: sa varijabilnom ks	1,209,618	576,053	2,686,425	-	-	-	4,472,096
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	1,968,290	1,968,290
Kamatni GAP	(1,273,001)	13,633,884	(9,437,257)	17,338,911	(2,355,093)	2,200,250	20,107,694
Od toga: sa fiksnom ks	(6,801,775)	(4,664,166)	(8,253,066)	17,338,911	(2,355,093)	-	(4,735,189)
Od toga: sa varijabilnom ks	5,528,774	18,298,050	(1,184,191)	-	-	-	22,642,633
Od toga: nekamatonosno	-	-	-	-	-	2,200,250	2,200,250

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

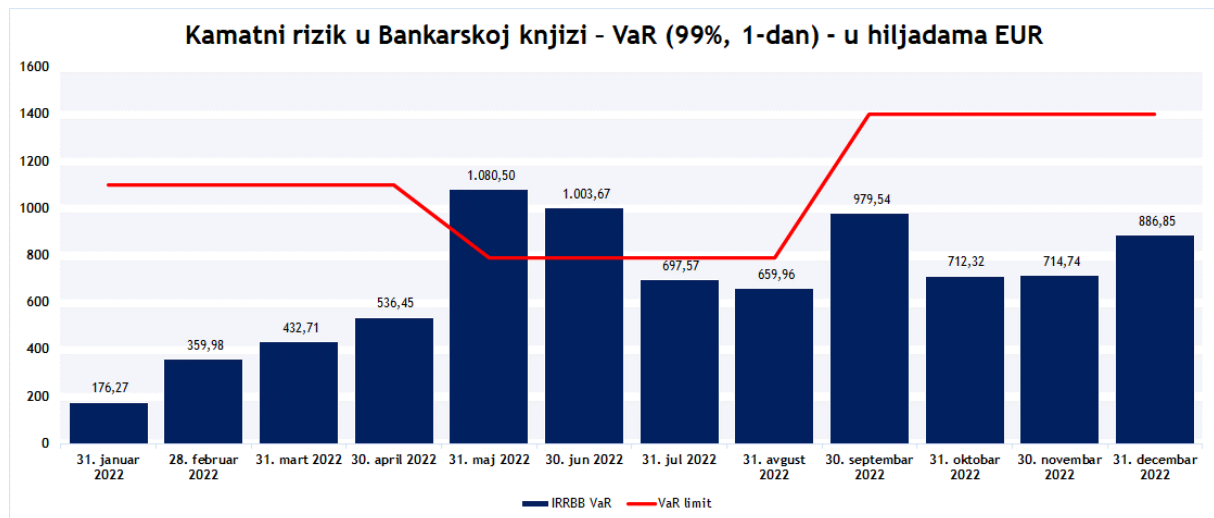
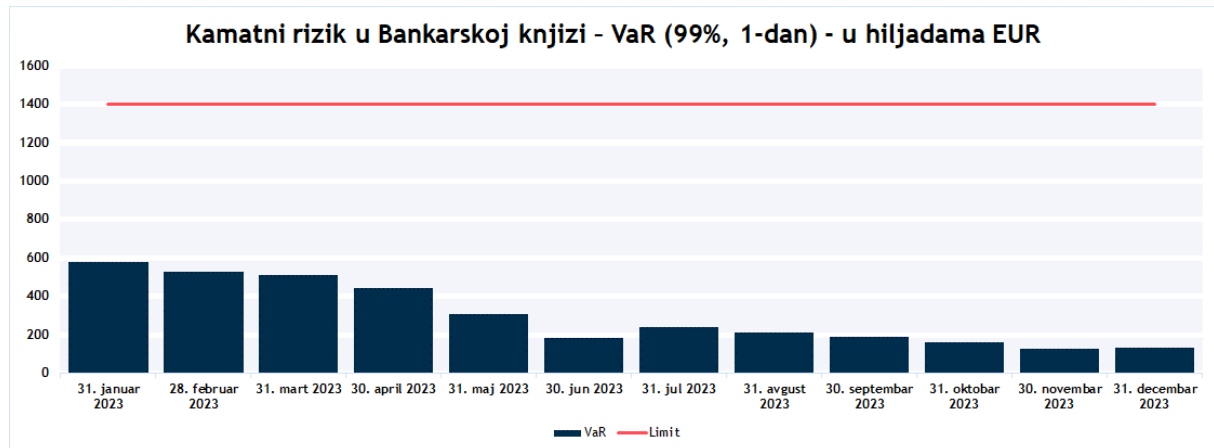
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

U toku 2023. godine pokazatelj kamatnog rizika VaR (99%, 1d) je bio na nivou ispod proseka, tako da nije bilo prekoračenja limita. Na dan 31. decembra 2023. godine VaR (99%, 1 dan) kamatnog rizika u bankarskoj knjizi iznosio je EUR 131,38 hiljada odnosno RSD 15,39 miliona i bio je značajno ispod limita od EUR 1,4 miliona, odnosno RSD 164,04 miliona.

U nastavku je grafički prikaz kretanja ovog pokazatelja u 2023. i 2022. godini:

4.1.2.3 Cenovni rizik

Banka je izložena i cenovnom riziku po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom na to da su ulaganja Banke klasifikovana u bilansu stanja kao po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultati jednim delom kao ulaganja u Knjigu trgovanja. Upravni odbor Banke na predlog Izvršnog odbora Banke usvaja odgovarajuće politike za upravljanje tržišnim rizicima, Izvršni odbor Banke, na predlog Odeljenja kontrole rizika i Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, usvaja i odgovarajuće prateće procedure i priručnike za identifikovanje, merenje/procenu, ublažavanje i praćenje tržišnih rizika. Ove politike, procedure i priručnici zasnivaju se na principima Banke i Addiko Grupe u vezi sa upravljanjem i kontrolom tržišnih rizika i u skladu su sa minimumom standarda i kriterijumima koje propisuje Narodna banka Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

Za upravljanje cenovnim rizikom po dužničkim i vlasničkim HoV, kome je Banka izložena, odgovoran je Izvršni odbor Banke. ALCO predlaže Izvršnom odboru mere koje imaju za cilj efikasno i uspešno upravljanje ostalim tržišnim rizicima. Radi praćenja i kontrole cenovnog i drugih tržišnih rizika koji proizilaze iz Bankarske knjige i Knjige trgovanja, Banka jednom godišnje utvrđuje set limita i to: limit volumena/pozicije (*engl. Volume/Position limit*), gubitka (*engl. Stop-Loss Limit p,a*) i VaR limit (1-dnevni, 99%). Limiti za Knjigu trgovanja i Bankarsku knjigu se utvrđuju najmanje jednom godišnje u saradnji sa Addiko Grupom, po zahtevu/predlogu Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom, koji sadrži i strategiju poslovanja Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom u okviru svake od knjiga poslovanja. Zahtev sadrži i procenu, odnosno komentare Odeljenja kontrole rizika u vezi sa predloženim pozicijama i limitima, polazeći od nivoa kapitala i drugih parametara i pokazatelja poslovanja. Zahtev za limite poslovanja u Bankarskoj i Knjizi trgovanja odobrava Izvršni odbor Banke koji se dalje dostavlja Addiko Grupi. Prema standardu matične Banke, na isti način, definišu se pozicije i limiti tzv. Knjige za upravljanje tržišnim rizicima (*engl. Market Risk Steering Book*) koja u slučaju Banke, sadrži sledeće: VaR limit kamatnog rizika i ukupne FX otvorene pozicije, čije pozicije i limiti služe za strateško poslovanje.

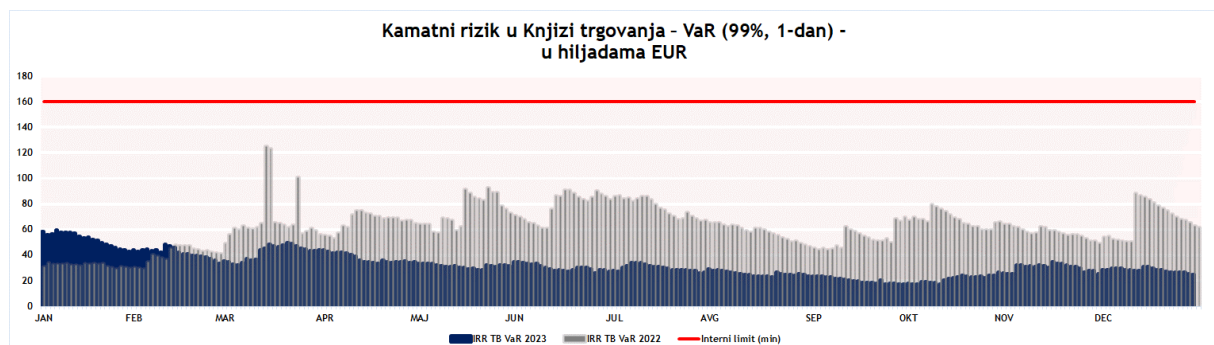
Unutar Knjige za upravljanje tržišnim rizicima Banka je u 2023. godini poslovala i imala utvrđene limite VaR za kamatni rizik iz Bankarske knjige i ukupnu otvorenu FX poziciju.

U 2023. godini, u skladu sa Grupnom i lokalnom strategijom, procedurama i odobrenim limitima, Banka nije imala učešća u drugim pravnim licima po osnovu trgovanja akcijama na Beogradskoj berzi.

Banka je tokom 2023. godine nastavila da ugovara trgovanje finansijskim derivatima sa Addiko Bank dd Zagreb i primenjuje elemente dodatne kreditne zaštite kroz međusobno obezbeđivanje kolaterala između Banaka, a saglasno međusobno zaključenim ugovorima „*Master Agreement for Financial Derivatives Transactions*“ i „*Collateral Addendum to the above-mentioned Master Agreement for Financial Derivatives Transactions*“ koji su usklađeni sa standardima ISDA (*eng. International Swaps and Derivatives Association*).

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti po regulative NBS odgovara kamatnom riziku iz Knjige trgovanja po standardima Addiko Grupe. Najznačajniji faktor koji utiče na ovaj rizik predstavljaju državne hartije od vrednosti koje se vode u Knjizi trgovanja. Tokom 2023. godine primetan je pad kamatnog rizika (VaR) usled smanjene volatilnosti kamatnih stopa na tržištu. Na dan 31. decembra 2023. godine, VaR kamatnog rizika iz Knjige trgovanja iznosio je EUR 24.8 hiljada odnosno RSD 2,9 miliona i bio je ispod limita koji je iznosio EUR 160 hiljada odnosno RSD 18.7 miliona.

U nastavku je dat pregled kretanja vrednosti VaR (99%, 1 dan) kamatnog rizika iz knjige trgovanja u 2023. i 2022. godini:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

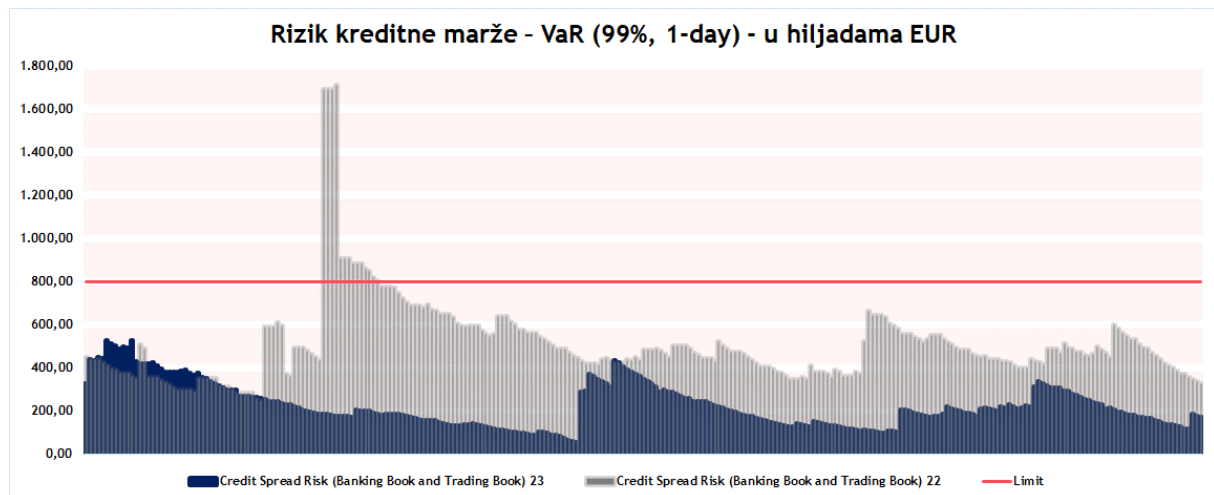
4.1.2.3.4 Rizik ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti

Banka prema standardima Addiko Grupe prepoznaje i rizik ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti, ali Banka nije u 2023. godini imala izloženost po osnovu ovih hartija.

4.1.2.3.5 Rizik kreditne marže

Banka takođe prati i Rizik kreditne marže - likvidni (engl, Credit Spread Risk - Liquid), kao posebnu komponentu tržišnog rizika koji se definiše kao rizik od promene tržišne cene zbog promena kreditnih marži na tržištu. Ključni faktor koji utiče na rizik kreditne marže je držanje rezervi likvidnosti u obliku hartija od vrednosti. Tokom 2023. godine primetan je pad rizika kreditne marže (CS VaR) usled smanjene volatilnosti kamatnih stopa na tržištu. Na dan 31. decembar 2023. godine VaR (99%, 1 dan) rizika kreditne marže iznosio je EUR 171,19 hiljada odnosno RSD 20,1 miliona, i bio je značajno ispod limita koji iznosi EUR 800 hiljada odnosno RSD 93,7 miliona.

U nastavku je dat pregled kretanja vrednosti VaR (99%, 1 dan) rizika kreditne marže u 2023. i 2022. godini:

4.1.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospelje obaveze i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava) ili
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti)

Banka upravlja likvidnošću na način da kroz obezbeđivanje dovoljnih sredstva za izmirenje dospelih obaveza uz minimalne troškove osigura svoje redovno i nesmetano poslovanje. To podrazumeva i obavezu Banke da u redovnom poslovanju obezbedi i održava rezervu likvidnosti za slučaj vanrednih i nepredviđenih okolnosti.

S tim u vezi, Banka je domen kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti uredila setom internih akata (strategija, politika, procedura, itd,) koji su usklađeni sa zakonskim i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije koji regulišu upravljanje likvidnošću, sa drugim politikama i relevantnim aktima Banke, kao i sa standardima Addiko Grupe, čija je Banka članica.

Cilj Strategije za rizik likvidnosti je da uspostavi opšte parametre za promišljeno i stalno upravljanje rizikom likvidnosti inherentnim za poslovni model Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Praćenje i upravljanje likvidnosti na nivou Banke je u odgovornosti Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom (*Balance Sheet Management & Treasury*). Tu se odvija upravljanje situacionom i strukturnom likvidnošću i koordinacija potencijala za finansiranje na nivou Banke. Kontrola rizika likvidnosti je u odgovornosti Odeljenja kontrole rizika koje obavlja poslove merenja i ublažavanja, kao i pravovremeno i konzistentno izveštavanje o izloženosti riziku likvidnosti.

Banka ima uspostavljen plan poslovanja za slučaj nastupanja kriza likvidnosti kojim su definisani procesi i instrumenti kontrole ili zaštite koji su potrebni da bi se otklonile neposredne krize ili kako bi se prevazišle akutne krize. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti Banke su rigorozno održavanje solventnosti i sprečavanje narušavanja ugleda Banke.

Ovom Strategijom se definiše:

- Adekvatna identifikacija, definisanje, analiza, merenje, monitoring, izveštavanje i ograničavanje celokupnog apetita za rizik likvidnosti Banke, kako bi se obezbedio održivi razvoj poslovanja Banke;
- Obezbeđivanje da se struktura rizika likvidnosti kreira u skladu sa raspoloživim kapitalom i likvidnošću, čime se podržava njegova zaštita i očuvanje vrednosti za akcionare Banke;
- Organizacioni okvir za dnevno upravljanje i odlučivanje u vezi sa rizikom likvidnosti;
- Efikasno upravljanje likvidnošću (uključujući kvalitet podataka) i pristup „posmatranja unapred“ (*engl, Forward Looking Approach*) koji poštuje definisane signale ranog upozoravanja čiji je cilj usklađivanje adekvatnosti likvidnosti na dugoročnom horizontu

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke definiše strategiju i ciljeve Banke u skladu sa kriterijumima za rizike i rezultat, dok Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Druge odgovornosti u vezi sa rizikom likvidnosti se izvršavaju kroz sledeće odbore, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije:

- Odbor za praćenje poslovanja Banke;
- Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom (ALCO)

Odeljenje kontrole rizika / Služba kontrole finansijskih rizika je odgovorno za sveobuhvatnu analizu, merenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti, uključujući i rizik marže finansiranja (*engl, Funding Spread Risk*) kao i za kreiranje i implementiranje adekvatnog sistema limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa okvirom ICAAP (*engl, Internal Capital Adequacy Assessment Process*) i okvirom ILAAP (*engl, Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*).

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je odgovorno za upravljanje likvidnošću na lokalnom nivou, te je s tim u vezi unutar ove organizacione jedinice delegiran i zaposleni koji shodno standardima Addiko Grupe obavlja poslove Menadžera za likvidnost Banke.

Osnovni instrumenti i pokazatelji za praćenje i merenje kratkoročne i dugoročne likvidnosti su:

- Priprema i izvršenje plana novčanih tokova u određenom vremenskom razdoblju (najmanje za jedan mesec);
- Pokazatelja likvidnosti koji propisuje Narodna banka Srbije (a obračunava i dostavlja Odeljenje računovodstva i izveštavanja);
- Pokazatelja pokriva likvidnom aktivom - PPLA (*engl, Liquidity Coverage Ratio - LCR*);
- Analiza kretanja i projekcija usklađenosti novčanih tokova u pojedinim vremenskim intervalima (GAP analiza);
- Analiza, praćenje i limitiranje negativnih neto novčanih tokova u odnosu na raspoloživu rezervu likvidnosti u normalnim uslovima poslovanja i uslovima stresa u horizontu od jedne godine;
- Monitoring seta interno definisanih pokazatelja likvidnosti;

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016), Banka je dužna da održava propisane nivoe likvidnosti. Odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane, Banka mora da održava tako da on iznosi:

- a) Najmanje 1,0 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- b) Da ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
- c) Da iznosi najmanje 0,8 kada je obračunat za jedan radni dan;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

U skladu sa istom Odlukom, Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti Banke koji predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti s druge strane, Banka mora da održava nivo užeg pokazatelja likvidnosti tako da:

- a) Iznosi najmanje 0,7 kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- b) Ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
- c) Iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan;

Primenom Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti (Službeni glasnik RS br. 103/2016) počev od 30. juna 2017. godine Banka je u obavezi da na mesečnom nivou obračunava pokazatelj pokrića likvidnom aktivom-PPLA (LCR) koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa, Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Kritično nizak nivo likvidnosti Banke predstavlja nivo likvidnosti čiji je pokazatelj niži od navedenih pokazatelja. Ukoliko Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, u obavezi je da najkasnije narednog dana o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Pored regulatornih pokazatelja likvidnosti (LIK i uži LIK), Banka za potrebe internog praćenja likvidnosti, definiše i sledeće pokazatelje koje prati na dnevnom nivou:

- Pokazatelji likvidnosti (po analogiji LIK) po svim značajnim valutama pojedinačno (EUR, USD, CHF i RSD) kao i u ostalim valutama zbirno dopunjeni za pozicije swap i forward transakcija koje dospevaju u narednih mesec dana od dana na koji se obračun odnosi (postoje uspostavljeni limiti za utvrđene GAP-ova po valutama i limiti vrednosti valutnih racija) i
- Set racija likvidnosti koji su procenjeni da mogu biti od značaja za interno upravljanje likvidnošću (postoje uspostavljeni limiti)

Interne limite za ove pokazatelje i pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti na predlog Odeljenja kontrole rizika usvaja usvajaju ALCO i Izvršni odbor, Interni definisani limiti za pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti iznose 1,1 i 0,8 respektivno.

Odeljenje kontrole rizika dnevno prati kretanje vrednosti internih pokazatelja/racija likvidnosti i takođe dnevno dostavlja informaciju o vrednostima ovih pokazatelja Odeljenju sredstava i upravljanja bilansom.

Takođe, Odeljenje kontrole rizika najmanje jednom mesečno, na sednicama ALCO odbora, izveštava o periodičnom trendu kretanja internih pokazatelja likvidnosti.

Za potrebe sagledavanja efekata potencijalno mogućih (negativnih) pomeranja u poziciji likvidnosti, odnosno sačinjavanja nekoliko stres scenarija likvidnosti, Odeljenje kontrole rizika u saradnji sa Odeljenjem sredstava i upravljanja bilansom koji obezbeđuje informacije o raspoloživosti likvidnosnog potencijala i Odeljenjem finansijske kontrole koji definiše/ažurira planirane novčane tokove (za vremenski period do godinu dana), utvrđuje stepen osetljivosti tokova likvidnosti na poremećaje predviđene odgovarajućim scenarijima. Metodologija stres scenarija se razvija u saradnji sa Addiko Grupom, Odeljenje kontrole rizika za kvantitativno i kvalitativno merenje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o dugoročnoj likvidnosti, ukupno i po značajnim valutama pojedinačno, primenjuje metodologije definisane interno i/ili u saradnji sa Addiko Grupom i njenim standardima.

Osetljivosti na stres se koriste za izračunavanje efekata stresa na novčane tokove, kao i rezervu likvidnosti. Stres analiza se obavlja za različite vremenske periode i nivoe nepredviđenih događaja.

Odeljenje kontrole rizika prati i mesečno izveštava o ročnoj (ne)usklađenosti bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki preko skale dospeća za predefinisane vremenske periode (GAP analiza), uzimajući u obzir set prethodno definisanih pretpostavki modela (kriterijumi klasifikovanja imovine i obaveza bez dospeća). Ovaj izveštaj se zasniva na GAP analizi primenjenoj na ročnoj strukturi aktive (imovine) i pasive (obaveza) Banke. Osnovni smisao ovog merenja i izveštaja je prikazivanje imovine i obaveza, odnosno (neto) novčanih tokova (priliva/odliva) polazeći od njihovog ugovorenog roka dospeća, odnosno po periodu preostalom do dospeća. Uključuju se, ali se i odvojeno tretiraju i one bilansne pozicije koje nemaju ugovorom definisano dospeće, koje se raspoređuju prema dokumentovanim pretpostavkama. Od vanbilansnih stavki u izveštaj se uključuju derivati sa efektom na novčane tokove i neiskorišćeni okvirni krediti, garancije, akreditivi po utvrđenim pretpostavkama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

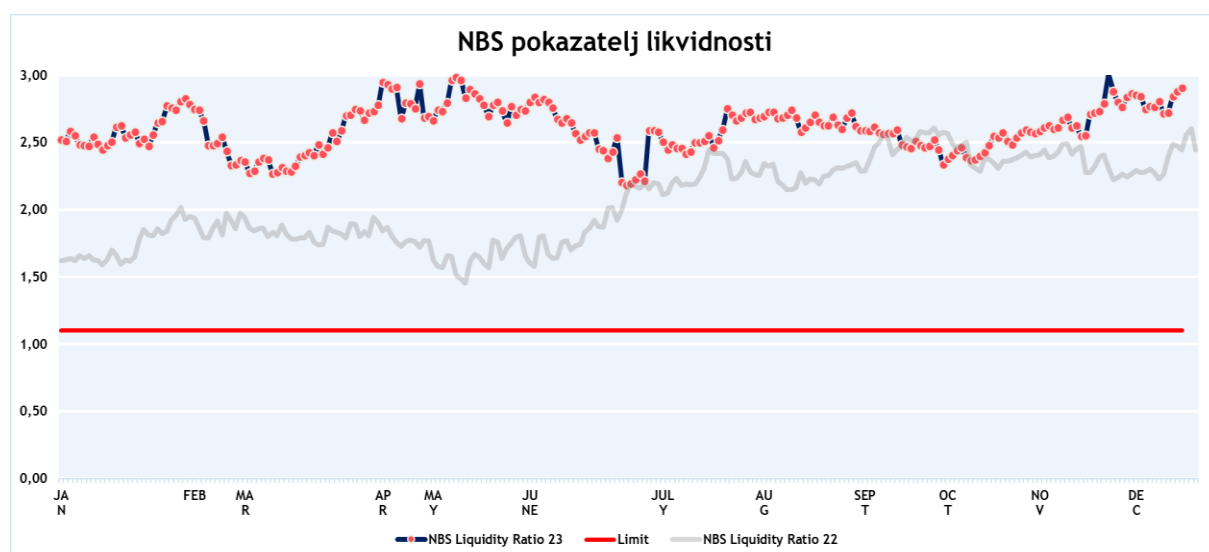
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Sveukupna likvidonosna situacija u Addiko banci u 2023. godini bila je na zadovoljavajućem nivou, Banka u toku godine nije imala kritično niske nivoe likvidnosti, odnosno nijedan od racija koje Banka prati nije bio u kršenju.

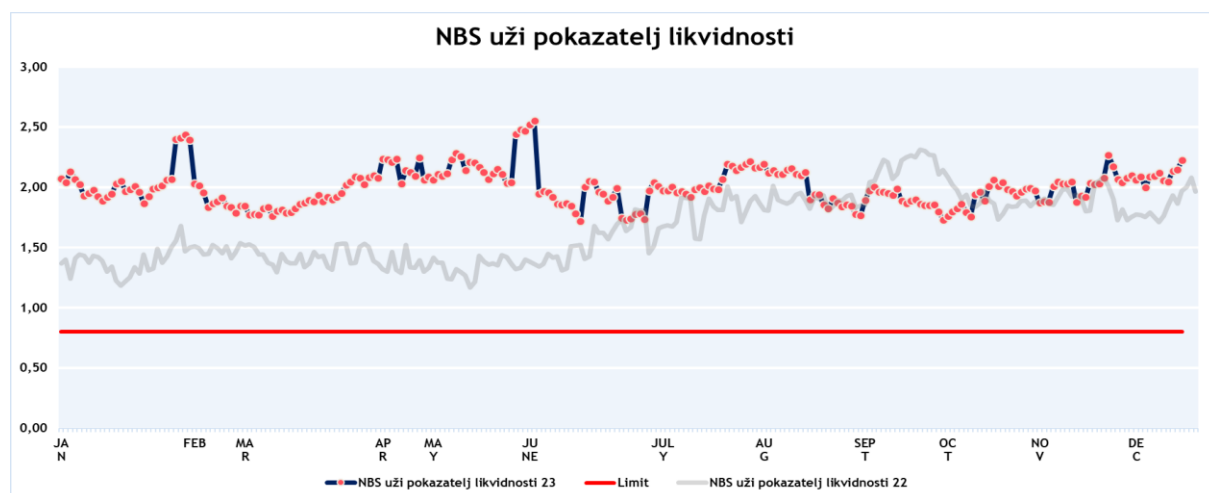
U nastavku je uporedni pregled vrednosti pokazatelja likvidnosti za 2023. i 2022. godinu:

Pokazatelj likvidnosti	2023.	2022.
na dan 31. decembar	2.90	2.45
prosek za decembar	2.81	2.35
maksimalan racio u toku godine	3.01	2.61
minimalan racio u toku godine	2.18	1.45

Uporedni pregled užeg pokazatelja likvidnosti za 2023. i 2022. godinu dat je u narednoj tabeli i grafikonu:

Uži pokazatelj likvidnosti	2023.	2022.
na dan 31. decembar	2.22	1.96
prosek za decembar	2.09	1.86
maksimalan racio u toku godine	2.55	2.31
minimalan racio u toku godine	1.72	1.17

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Tokom 2023. godine, Banka je imala usaglašenu vrednost Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (LCR) sa limitom propisanim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

U tabeli niže dat je pregled kretanja Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom Banke (LCR) u 2023. i 2022. godini:

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom - PPLA (LCR)	2023.	2022.
na dan 31. decembra	245%	178%
prosečan pokazatelj u toku godine	221%	158%
maksimalan racio u toku godine	249%	217%
minimalan racio u toku godine	201%	129%

Što se tiče efekata stres testiranja na likvidnost i njihove upotrebe, rezultati su povezani s upravljanjem odgovarajućim rezervom likvidnosti (*engl, Counter Balancing Capacity*), kao i očekivanim profilom novčanog toka u budućem periodu. Ovo poslednje stoga utiče na stav o adekvatnosti rezerve likvidnosti i prihvatljivosti očekivanih novčanih tokova koji proizilaze iz kombinacije ugovorenih priliva/odliva poslovanja, profila novčanog toka iz modelovanih pozicija i biznis plana.

U decembru 2023. godine rezerva likvidnosti (CBC) u Addiko banci je bila strukturirana na sledeći način:

Kapacitet za pokriće rizika (CBC)	2023.(mil RSD)	2022.(mil RSD)
Blagajna	2,588	1,940
Višak obavezne reserve	8,444	6,589
Aktiva - Nivo kvaliteta 1	15,415	12,983
Kumulativni kapacitet za pokriće rizika	26,447	21,512

U nastavku su data bliža pojašnjena scenarija koje Banka sprovodi u vezi sa stresiranjem neto tokova gotovine.

Banka raspoređuje stres scenarija u dve grupe:

1. Ekonomska perspektiva;
2. Intenzitet scenarija,

Na osnovu ekonomske perspektive, Banka prepoznaje sledeća stres scenarija za rizik likvidnosti:

1. Idiosinkratski scenario – pretpostavlja promene u volumenima poslovanja na osnovu faktora specifičnih za Banku; fokusira se na mogućnost Banke za (re)finansiranje, dok ne postoji razduživanje komercijalnih zajmova kao sredstva za izbegavanje produblivanja krize nastale na osnovu pogoršanja reputacije,
2. Sistemski scenario – pretpostavlja promene u stvarnoj ekonomiji i/ili tržišnih faktora, koji dovode do generalno negativnih ponovnih određivanja cena fer vrednosti i smanjenja mogućnosti kupca da vrati kredite;
3. Kombinovani scenario – pretpostavlja kombinaciju faktora iz prethodno spomenutih scenarija (idiosinkratski i sistemski);
4. Scenario preživljavanja – pretpostavlja još izraženiji stresni razvoj kombinovanog scenarija, koji se ekonomski odnosi na ozbiljni opšti poremećaj na tržištu koji se razvija za samo nekoliko dana;

Banka je razvila dva nivoa inteziteta stres scenarija:

1. Pesimistični scenario – negativni razvoj novčanih tokova (i vrednost kapaciteta za podnošenje rizika, gde je primenjivo) u odnosu na funkcionisanje u slučaju normalnog poslovanja;
2. Nepovoljni scenario – negativni razvoj novčanih tokova (i vrednost kapaciteta za podnošenje rizika, gde je primenjivo) u odnosu na funkcionisanje u slučaju pesimističnog poslovanja;

Dodatno, scenario preživljavanja podrazumeva intenzitet negativnih uticaja na novčane tokove koji je veći od onih u nepovoljnom scenariju, uzimajući u obzir i ekonomsku perspektivu scenarija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

U nastavku su dati rezultati interno definisanih stres scenarija likvidnosti na dan 31. decembra 2023. godine:

- Normalan scenario u statusu "OK" što znači da je rezerva likvidnosti dovoljna da pokrije sve negativne kumulativne gepove likvidnosti do 1 godine
- Ostali stresni scenariji u status "OK" što znači da su negativni kumulativni gepovi (T2W) unutar odobrenih limita za svaki scenario
- Rezerva likvidnosti (CBC – kapacitet za podnošenje rizika) iznosi ukupno EUR 226 miliona (RSD 26,446,960 hiljada) na 31. decembra 2023. godine, dok stres rezerva (donji limit kapaciteta za podnošenje rizika – CBC), koja mora biti održavana u svakom trenutku, iznosi EUR 102 miliona ili RSD 11,917,844 hiljada.

Tabela u nastavku prikazuje detaljne rezultate i status svakog scenarija na dan 31. decembra 2023. godine:

Scenario	Limit	Time to Wall	CBC	Najniži nivo profita novčanog toka u scenariju	Minimalna neto pozicija likvidnosti u scenariju	Period minimalne neto pozicije likvidnosti	Status
Normalni scenario	>12M	>12M	183	-12	61	3M	OK
Idiosinkratski Pesimistični Scenario	6W	5M	183	-70	113	6W	OK
Idiosinkratski Nepovoljni Scenario	30D	4M	183	-76	108	30D	OK
Sistemske Pesimistični Scenario	6W	9M	176	-46	130	6W	OK
Sistemske Nepovoljni Scenario	30D	7M	171	-48	123	30D	OK
Kombinovani Pesimistični Scenario	6W	5M	176	-68	108	6W	OK
Kombinovani Nepovoljni Scenario	30D	3M	171	-73	98	30D	OK
Scenario Preživljavanja	7D	3M	169	-29	140	7D	OK

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

U tabeli u nastavku analizirana su nederivatna finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke koje su grupisane prema datumu dospeća, po neto preostaloj ročnosti.

Bruto potraživanja od banaka i klijenata su umanjena za iznose ispravke vrednosti u skladu sa pripadajućim partijama tih potraživanja. U ročnost do mesec svrstana su dospela potraživanja, potraživanja i obaveze bez ugovorene ročnosti, unapred naplaćene naknade za kredite i unapred isplaćene kamate po štednim depozitima.

Podaci na dan 31. decembar 2023. godine:
(u 000 RSD)

	Do 1 Mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Knjigovodstvena vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,267,366	-	-	-	-	16,267,366
Potraživanja po osnovu derivata	25,264	-	-	-	-	25,264
Hartije od vrednosti	-	-	3,511,931	8,766,232	3,553,827	15,831,990
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,129,064	24,504	17,568	1,592	-	8,172,727
Kreditni i potraživanja od komitenata	3,084,207	781,137	8,039,898	38,591,206	17,291,434	67,787,883
Ostala sredstva	345,448	-	-	-	-	345,448
Aktiva – potraživanja	27,851,349	805,641	11,569,397	47,359,030	20,845,261	108,430,678
Obaveze po osnovu derivata	1,136	-	-	-	-	1,136
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	959,809	1,956,020	3,183,077	4,687,948	-	10,786,854
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	40,294,987	12,294,360	17,566,356	2,691,666	184,564	73,031,935
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	1,072,433	-	-	-	-	1,072,433
Pasiva – obaveze	42,328,365	14,250,380	20,749,435	7,379,614	184,564	84,892,358
Garancije 5%	731,007	-	-	-	-	731,007
Opozivi okviri 5%	369,423	738,846	3,324,809	-	-	4,433,078
Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije 100%	73,793	147,586	664,137	-	-	885,516
Vanbilans – Ukupno	1,174,223	886,432	3,988,946	-	-	6,049,601
Ročna neusklađenost na kraju godine	(15,651,239)	(14,331,171)	(13,168,984)	39,979,416	20,660,697	
Kumulativni GAP u ročnosti aktive i pasive	(15,651,239)	(29,982,410)	(43,151,394)	(3,171,978)	17,488,719	

Imajući u vidu da je Banka tokom 2023. godine imala u kontinuitetu usklađene sve regulatorne pokazatelje likvidnosti, te da u nastavku poslovanja u 2024. godini u planu ima sprovođenje strategije delimičnog produžetka ročnost svoje pasive kroz nastavak saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama (dodatno dugoročno zaduživanje), zanavljanje depozita stanovništva sa istim ili dužim rokovima dospeća od postojećih (za amortizovanje potencijalnog povlačenja bloka depozitnih sredstava koji dospevaju u prvoj polovini 2024. godine), kao i da smanji ročnost svoje aktive preko skraćivanja ročnosti kreditiranja stanovništva, očekuje se da za rezultat ima smanjivanje GAP-a likvidnosti utvrđenog na dan 31. decembra 2023. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Podaci na dan 31. decembar 2022. godine:

(u 000 RSD)

	Do 1 Mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Knjigovodstvena vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15,246,913	-	-	-	-	15,246,913
Potraživanja po osnovu derivata	946	-	-	-	-	946
Hartije od vrednosti	312,535	-	1,235,949	7,337,656	4,532,372	13,418,512
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,692,700	17,962	27,417	544	-	5,738,623
Kreditni i potraživanja od komitenata	2,844,747	1,330,747	11,620,493	29,541,944	20,365,464	65,703,395
Ostala sredstva	448,933	-	-	-	-	448,933
Aktiva – potraživanja	24,546,774	1,348,709	12,883,859	36,880,144	24,897,836	100,557,322
Obaveze po osnovu derivata	2,126	-	-	-	-	2,126
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,774,432	1,276,020	3,336,640	1,436,934	-	7,824,026
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	41,409,185	6,982,075	19,030,818	2,040,414	260,753	69,723,245
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	1,054,528	-	-	-	-	1,054,528
Pasiva – obaveze	44,240,271	8,258,095	22,367,458	3,477,348	260,753	78,603,925
Garancije 5%	687,737	-	-	-	-	687,737
Opozivi okviri 5%	37,423	74,847	336,811	-	-	449,081
Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije 100%	65,951	131,902	593,561	-	-	791,414
Vanbilans – Ukupno	791,111	206,749	930,372	-	-	1,928,232
Ročna neusklađenost na kraju godine	(20,484,608)	(7,116,135)	(10,413,971)	33,402,796	24,637,083	
Kumulativni GAP u ročnosti aktive i pasive	(20,484,608)	(27,600,743)	(38,014,714)	(4,611,918)	20,025,165	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)
4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Za potrebe praćenja rizika likvidnosti, vanbilansne pozicije se tretiraju prema sledećim pretpostavkama:

- Garancije – 5% isplata u periodu do 1 meseca,
- Okviri – 5% isplata do 6 meseci,
- Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije – 100% isplata do 1 godine,

Ove pretpostavke za vanbilansne pozicije, kao i sveukupne pretpostavke za potrebe praćenja i merenja rizika likvidnosti, definisane su u saradnji sa Grupom uzimajući u obzir i procene stručnih službi kao i pretpostavke koje je za iste pozicije definisala NBS za merenje pokazatelja likvidnosti (pokazatelj LIK i uži LIK), s tim da Odeljenje kontrole rizika o svim tim utvrđenim pretpostavkama i njihovim promenama obaveštava ALCO odbor.

U skladu sa navedenim pretpostavkama data je tabela na dan 31. decembra 2023. godine:

(000 RSD)

	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Garancije 5%	731,007	-	-	-	-	731,007
Opozivi okviri 5%	369,423	738,846	3,324,809	-	-	4,433,078
Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije 100%	73,793	147,586	664,137	-	-	885,516
Ukupno	1,174,223	886,432	3,988,946	-	-	6,049,601

U skladu sa navedenim pretpostavkama data je tabela na dan 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)

	Do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Garancije 5%	687,737	-	-	-	-	687,737
Opozivi okviri 5%	37,423	74,847	336,811	-	-	449,081
Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije 100%	65,951	131,902	593,561	-	-	791,414
Ukupno	791,111	206,749	930,371	-	-	1,928,232

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura derivata po ugovorenim dospećima na dan 31. decembra 2023. godine:

000 RSD)

	1-3 meseca	1-5 godina	Ukupno
Transakcije kupovine	1,375,046	-	1,375,046
Po svopovima sa povezanim bankama	1,375,046	-	1,375,046
Po svopovima sa ostalim bankama	-	-	-
Po svopovima sa pravnim licima	-	-	-
Transakcije prodaje	1,399,172	-	1,399,172
Po svopovima sa povezanim bankama	1,399,172	-	1,399,172
Po svopovima sa ostalim bankama	-	-	-
Po svopovima sa pravnim licima	-	-	-
Ročna neusklađenost na kraju godine	(24,126)	-	(24,126)

Ročna struktura derivata po ugovorenim dospećima na dan 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)	1-3 meseca	1-5 godina	Ukupno
Transakcije kupovine	1,172,122	-	1,172,122
Po svopovima sa povezanim bankama	1,172,122	-	1,172,122
Po svopovima sa ostalim bankama	-	-	-
Po svopovima sa pravnim licima	-	-	-
	1,173,224		1,173,224
Transakcije prodaje		-	
Po svopovima sa povezanim bankama	1,173,224	-	1,173,224
Po svopovima sa ostalim bankama	-	-	-
Po svopovima sa pravnim licima	-	-	-
Ročna neusklađenost na kraju godine	(1,102)	-	(1,102)

4.1.4 Ostali rizici

• **Rizik usklađenosti poslovanja**

Rizik usklađenosti poslovanja nastaje usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i podzakonskim aktima, internim aktima, procedurama za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i uobičajenim pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom Banke. Tri osnovna rizika usklađenosti poslovanja su:

- Rizik od sankcija regulatornog tela - rizik koji proističe iz nepravilnosti u poslovanju koje mogu dovesti do toga da regulatorno državno telo preduzme mere prema Banci pod uslovima i na način predviđen zakonom;
- Rizik od finansijskih gubitaka - rizik koji nastaje kao posledica svih rizika kojima je Banka izložena, a naročito usled nepoštovanja zakona i internih akata i neodgovarajuće primene strategija i politika, odnosno zbog upravljanja Bankom koje dovodi do finansijskog gubitka po bilo kom osnovu i
- Reputacioni rizik – rizik koji nastaje ako se ne postupa u skladu sa zakonom i internim aktima čime se narušava poslovni ugled i poverenje klijenata

• **Operativni rizik**

Operativni rizik podrazumeva rizik od gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspešnih internih procesa, ljudskog aktora i sistemskih ili eksternih događaja, i uključuje pravni rizik. Definicija operativnog rizika ne uključuje strateški rizik i reputacioni rizik. Svojim aktima Banka uvažava i definiciju predviđenu Zakonom o bankama i Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima banke tako da se pod ovim rizikom podrazumeva i rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.4 Ostali rizici (nastavak)

Banka meri, odnosno procenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Banku, sa posebnim osvrtom na događaje za koje je malo verovatno da će nastati, ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Banka primenjuje dva pristupa za identifikaciju i evaluaciju operativnog rizika: „reaktivni pristup“ procene rizika na osnovu nastalog događaja i „proaktivni pristup“ putem scenario analize “SA” (*engl, Scenario Analysis*) i procene rizika - “RCSA” (*engl, Risk and Control Self- Assessment*) kao instrumenata kvalitativne procene.

Cilj upravljanja operativnim rizikom u Banci jeste postizanje „proaktivnog pristupa“ (upravljanje rizikom) umesto „reaktivnog pristupa“ (upravljanje gubicima).

Banka primenjuje sledeće metode i instrumente u cilju podrške upravljanju operativnim rizikom:

- Baza podataka o gubicima za sistematsko prikupljanje podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika kroz celokupnu organizaciju;
- Kvalitativne procene (scenarija i procene rizika) za identifikaciju i procenu rizika koji se javljaju u okviru poslovnih procesa;
- Redovno izveštavanje o operativnom riziku;

Svi zaposleni Banke su dužni da aktivno učestvuju u identifikovanju i izveštavanju o gubicima povezanim sa operativnim rizikom.

Identifikacija operativnih rizika se obavlja i procenjuje tako da se mogu definisati adekvatne mere za izbegavanje, smanjenje, prenos ili prihvatanje rizika uključujući i prioritete za implementaciju zaštite.

Cilj jeste smanjenje gubitaka u najvećoj mogućoj meri, u skladu sa dodeljenim resursima i budžetom, Banka će predložiti mere za svođenje operativnog rizika na minimum ako smatra da korist od preduzetih mera neće preći troškove sprovođenja istih, kao i da će doprineti većoj efikasnosti aktivnosti Banke.

Banka identifikuje, procenjuje i prati operativni rizik u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima, uključujući eksternalizaciju, a pre njihovog uvođenja procenjuje operativni rizik koji može nastati njihovim uvođenjem.

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi pristup osnovnog indikatora (*engl, Basic Indicator Approach - BIA*). Prema ovom pristupu, kapitalni zahtev za operativni rizik jednak je iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog sa stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Trogodišnji prosek indikatora izloženosti predstavlja aritmetičku sredinu vrednosti tog indikatora za prethodne tri godine. Ukoliko je za bilo koju od prethodne tri godine indikator izloženosti bio negativan ili jednak nuli, taj iznos se ne uključuje u izračunavanje trogodišnjeg proseka, već se taj prosek izračunava kao odnos zbira pozitivnih vrednosti indikatora izloženosti i broja godina u kojima su ostvarene te vrednosti.

Banka prati izloženost operativnom riziku putem redovnih izveštaja o gubicima (potencijalnim gubicima) povezanim sa operativnim rizikom koji se dostavljaju Savetodavnom telu za upravljanje operativnim rizikom i Izvršnom odboru Banke.

Saradnik za operativni rizik na nivou Banke (*engl, Operational Risk Officer – ORO*) redovno sačinjava izveštaje o izloženosti operativnom riziku.

Upravni odbor Banke i Odbor za reviziju se izveštavaju putem izveštaja o operativnom riziku u skladu sa dinamikom održavanja ovih odbora, Narodna banka Srbije se izveštava o nastalim događajima operativnog rizika u skladu sa zakonskom regulativom ili na zahtev regulatora. Takođe, Banka redovno izveštava Grupu u skladu sa njihovim propisanim standardima izveštavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.4 Ostali rizici (nastavak)

• **Rizik ulaganja**

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine, pri čemu:

- ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% njenog kapitala (misli se na ulaganja kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru)
- ukupna ulaganja Banke u lica, koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke, ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja

Izloženost Banke riziku ulaganja se u 2023. godini kretala u okviru propisanih limita.

• **Rizik zemlje**

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na:

- zemlju porekla lica sa kojim Banka ulazi u poslovni odnos
- rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od tog/tih lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog/tih lica

Rizik zemlje obuhvata :

- političko-ekonomski rizik (nemogućnost naplate potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji)
- rizik transfera (nemogućnost naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika)

Banka rizikom zemlje upravlja uspostavljanjem i praćenjem limita izloženosti. Limiti izloženosti Banke riziku zemlje utvrđuju se pojedinačno po zemlji porekla dužnika, a u proceni i merenju rizika. Banka koristi međunarodno definisane i priznate standarde za procenu rizika zemlje.

Banka sprovodi interno usvojenu Politiku za upravljanje rizicima, kao i Proceduru za upravljanje rizikom zemlje da bi zaštitila svoje poslovanje od navedenog rizika.

Izloženost Banke riziku zemlje porekla se u 2023. godini kretala u okviru propisanih limita.

• **Pravni rizik**

Ukupan broj pasivnih pravnih sporova je u blagom porastu u 2023. godini (porast je uzrokovan akcijom sudova koji raščičavaju tužbe zaprimljene u sudovima pre objavljivanja stava Vrhovnog kasacionog suda od 16. septembra 2021. godine i dostavljaju ih bankama sa zakašnjenjem). U Republici Srbiji sporovi za naknade za obradu kredita su bili aktuelni i u toku 2022. godine, pri čemu se u većini slučajeva radi o tužbama predatim sudovima pre objavljivanja dopune stava Vrhovnog kasacionog suda 16. septembra 2021. godine. Većina nerešenih postupaka pokrenutih protiv Banke odnosi se na naknadu za obradu kredita, valutnu klauzulu, povećanje marže i klauzule o kamatnim stopama.

Banka je uspostavila centralizovanu pravnu bazu podataka (kao i u samoj Addiko Grupi i svim njenim članicama), koja omogućava praćenje i upravljanje sudskim sporovima od strane kako Banke tako i Addiko Bank AG (holding kompanije), kao i rano uviđanje mogućih novih razvoja i presuđivanja u zemljama članicama u kojima Addiko Grupa posluje. Osim toga, implementirani su i drugi alati za praćenje i upravljanje kako bi se uspostavio i osigurao pouzdan kvalitet podataka i kvalitet obrade sporova, kao i da bi se pratio svakodnevni rad na pasivnim sporovima i sam razvoj sporova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.4 Ostali rizici (nastavak)

Protiv Banke se na dan 31. decembra 2023. godine vodilo 6,459 sporova (31. decembar 2022: 6,248 sporova).

Ukupna vrednost svih sporova, bez troškova sudskih postupaka i obračunatih zatezних kamata, koji se vode protiv Banke iznosi EUR 34,986 hiljada (RSD 4,099,509 hiljada). U 2022. godini je iznosila EUR 34,531 hiljadu (RSD 4,051,227 hiljada). Navedena vrednost predstavlja vrednost označenu na tužbi, dok su vrednosti zahteva za isplatu u značajno manjem iznosu.

Praćenje i rezervacije za pravni rizik

Rezervacije u pasivnim sudskim postupcima u Addiko Bank a.d. Beograd, pogotovu u vezi rizika od gubitka spora i snošenju sudskih troškova povezanih sa postupcima, utvrđuju se uglavnom u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima koji se primenjuju u celoj Addiko Grupi. Shodno tome, nije potrebno uspostavljati rezervacije ako je velika verovatnoća da će Banka dobiti spor. Ako je verovatnoća uspeha manja od 50%, rezervacije se moraju uspostaviti. Lokalna Odeljenja pravnih poslova koja su upoznata sa predmetom i/ili angažovani eksterni advokati odgovorni su za procenu uspešnosti. Ovo se posebno odnosi na veoma složene predmete ili predmete sa velikim vrednostima tužbenih zahteva. Pored ovih opštih odredbi, rezervacije se uspostavljaju i u veoma složenim i/ili značajnim sporovima koji nose veći pravni rizik. Isti kriterijumi se primenjuju na pasivne sporove koje su pokrenuli tužioc i u vezi sa indeksiranim kreditima, sa dve značajne dopune: prvo, šanse za uspeh u predmetnom postupku nisu samo procenjene od strane lokalnih Odeljenja pravnih poslova, već sve više i od eksternih advokata i drugo, intenzivirano je praćenje takvih pravnih sporova na nivou cele Grupe kao posledica sve većeg broja propisa o upravljanju deviznim kreditima u zemljama jugoistočne Evrope (npr. „zakonski propisi o konverziji“).

Pored pravne baze podataka, gde se podaci mogu videti na dnevnom nivou, redovno izveštavanje o lokalnim pravnim pitanjima i najnovijim događajima u postupcima, kao i *ad-hoc* izveštaji o svakom novom sudskom sporu su obaveze kako Banke tako i svih članica Addiko Grupe. Rezultat ovakvog izveštavanja omogućava, u svakom trenutku, pregled ukupnog broja sudskih postupaka koji su u toku i u koje je uključena Addiko Grupa, kao i pravni rizik koji je svojstven ovim postupcima (mereno šansama za uspeh), evidentiranje rezervacija za pravni rizik u odgovarajućem iznosu, efektno praćenje promena i usvajanje mera ukoliko je to potrebno.

Pregled pravnih sporova - moguća naknadna ništavost ugovorene valutne klauzule, klauzule o izmeni kamatnih stopa po sudskim odlukama ili izmenama zakonskih odredbi.

U poslednjih deset godina mnoštvo fizičkih lica u jugoistočnoj Evropi uzelo je kredite u stranoj valuti (posebno kredite u valuti CHF). Takvi ugovori su prevashodno prethodnih godina bili predmet prigovora klijenata i sudskih postupaka, pri čemu ovo poslednje uglavnom predstavlja akciju koju iniciraju organizacije za zaštitu potrošača. Glavni argument je da klijentima nije pruženo dovoljno informacija o posledicama takvih ugovora u momentu kada su zaključivani i/ili da se primenjene valutne klauzule i/ili kamate ugovaraju u suprotnosti sa odredbama ugovora. To predstavlja pokušaj ponovnog pregovaranja klijenata o uslovima i odredbama indeksiranih ugovora o kreditu.

U trenutku usvajanja ovih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji je izrečeno nekoliko prvostepenih i drugostepenih presuda u vezi sa gore opisanim sporovima, neke presude su na štetu članice Grupe, dok su u ostalim slučajevima u korist Banke.

U Republici Srbiji, grupna tužba koju je "Efektiva" kao organizacija za zaštitu potrošača podnela protiv Banke i još dve banke je pravosnažno odbijena u korist tuženih.

Na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog Kasacionog suda održanoj 02. aprila 2019. godine doneto je pravno shvatanje o valutnoj klauzuli. Shodno ovom shvatanju Vrhovnog Kasacionog suda, valutna klauzula se može pravno valjano ugovoriti u cilju očuvanja jednakosti uzajamnih davanja – tržišne vrednosti dinarskog iznosa plasiranih i vraćenih kreditnih sredstava koja se utvrđuje indeksiranjem kursa evra, dok je ništava odredba ugovora o kreditu o indeksiranju dinarskog duga primenom kursa CHF ukoliko ne postoji pouzdan pisani dokaz da je banka plasirana dinarska sredstva pribavila posredstvom sopstvenog zaduženja u toj valuti i ukoliko pre zaključenja ugovora banka korisniku kredita nije dostavila potpunu pisanu informaciju o svim poslovnim rizicima i ekonomsko finansijskim posledicama koje će nastati primenom takve klauzule.

Nakon objavljivanja pravnog shvatanja Vrhovnog Kasacionog suda u vezi sa pravom ugovaranja valutne klauzule, dana 07.05.2019. godine donet je Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima („Službeni glasnik” Republike Srbije br. 31/2019) kojim se uređuju prava i obaveze banke i korisnika finansijskih usluga - fizičkog lica, sa kojim je banka zaključila ugovor o stambenom kreditu sa valutnom klauzulom - indeksiran u švajcarskim francima, u postupku konverzije duga po osnovu ovog kredita u dug indeksiran u evrima. Obzirom da je većina korisnika CHF stambenih kredita prihvatila ponudu za konverziju, u kojem slučaju je predviđena obustava sudskog postupka koji se odnosi na valutnu klauzulu, smanjen je pravni rizik od povećanja broja ovih sporova u budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine**4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)****4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)****4.1.4 Ostali rizici (nastavak)**

Trenutno postoje indikacije da sudovi mogu promeniti svoje odlučivanje u postupcima u vezi sa CHF, odlučujući u korist klijenta koji su podneli tužbe i dozvoliti poništaj ugovora o kreditu u CHF u onim tužbama u kojima klijenti nisu izvršili konverziju ugovora, Banka do sada nije primila nijednu presudu na svoju štetu u ovoj vrsti sporova, naprotiv, u svojoj dosadašnjoj praksi Banka je primila presude kojima se odbijaju zahtevi za raskid ugovora zbog promenjenih okolnosti, kao i pravosnažnu presudu kojom se odbija zahtev za poništaj u celosti ugovora o kreditu indeksiranom u CHF. Ipak preteći priliv novih tužbi za poništaj valutne klauzule ili za raskid ugovora zbog promenjenih okolnosti može se zaključiti da je trend njihovog rasta na niskom nivou posmatrajući učešće ovih vrsta tužbi u njihovoj celokupnoj strukturi. Rukovodstvo Banke procenjuje da ne postoji značajan rizik po osnovu ovih sporova, s obzirom na to da su prihvatanjem konverzije rešeni predmeti spora, dok su za manji broj sporova po ovom osnovu formirana rezervisanja u odgovarajućem iznosu, na osnovu raspoloživih informacija.

Tužbe u vezi naknade za obradu kredita i potraživanja u vezi sa kreditima osiguranim od strane Nacionalne korporacija za osiguranje stambenih kredita su pokazivale neznatan porast u prilivu novih tužbi tokom 2023. godine u odnosu na 2022. godinu (ukupan broj sporova koji imaju tužbeni zahtev u vezi naknade za obradu zahteva na dan 31. decembra 2023. godine je 5,392 od čega je 1,361 podneto tokom 2023. godine, a ukupan broj sporova koji imaju tužbeni zahtev u vezi sa naplaćenom NKOSK premijom osiguranja je 604, od čega je 151 podneto u 2023. godini).

Iako je Vrhovni Kasacioni sud objavio dopunu pravnog stava u septembru 2021. godine o ovom pitanju navodeći da je ugovaranje naknada i troškova pravno dozvoljeno, ukoliko je banka jasno i nedvosmisleno ukazala korisniku na visinu troškova i naknada i dalje postoje različita tumačenja ovog stava od strane sudova u određenom broju sudskih sporova iako je primetan pomak u povećanju broja sporova okončanih u korist Banke. Takođe, primetan je značajan pad broja novih tužbi podnetih protiv Banke nakon objavljivanja dopune stave Vrhovnog Kasacionog suda (Banka je primila manji broj tužbi nakon ovog tumačenja). Sve relevantne informacije raspoložive do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja sagledane su prilikom formiranja rezervisanja.

- **Rizici iz oblasti zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i korporativnog upravljanja**

Rizici iz oblasti zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i korporativnog upravljanja (u daljem tekstu: ESG rizici) obuhvataju sve rizike koji proističu iz potencijalnih negativnih uticaja, direktnih ili indirektnih, na životnu sredinu, ljude i društvene zajednice i uopšte sve zainteresovane strane, pored onih koji proističu iz korporativnog upravljanja, ESG rizici mogu uticati na profitabilnost, reputaciju i kreditni kvalitet, a mogu imati i pravne posledice.

Banka uzima u obzir ESG rizike povezane sa aktivnostima kompanija klijenata i posvećuje posebnu pažnju dubinskoj analizi pitanja održivosti u vezi sa sektorima koji se smatraju osetljivim. Banka ne tretira ESG rizike kao posebnu vrstu rizika, već ih integriše u postojeću klasifikaciju rizika i postojeći okvir upravljanja rizicima, kao pokretače drugih vrsta rizika (npr, kreditni rizik ili operativni rizik).

Tokom 2022. godine izvršena je procena materijalnosti klimatskog i ekološkog rizika sa fokusom na fizičke i rizike transmisije, sa rezultatima koji pokazuju da, zbog granularnosti i diversifikacije kreditnog portfolija Banke, ne postoji neposredna materijalna pretnja po kvalitet aktive, dok bi se potencijalni uticaj na poslovanje uglavnom ostvario putem makroekonomskih kanala prenosa.

Akutni i hronični klimatski i ekološki rizici već utiču na makroekonomske indikatore, pri čemu ozbiljnost ovog uticaja na srednji i dugi rok u velikoj meri zavisi od mera preduzetih za suzbijanje klimatskih promena, iako nije identifikovana neposredna opasnost za Banku, hitnost i neizvesnost ESG rizika zahtevaju kontinuirano praćenje.

Banka je već identifikovala industrije koje trenutno jesu i koje bi u budućnosti mogle biti pod uticajem klimatskih i ekoloških rizika. Na kraju 2023. godine kreditni portfolio ne pokazuje nikakvu koncentraciju u ovim industrijama, dok se uvode mere za praćenje i ograničavanje takvim izloženostima.,

U junu mesecu 2023. Banka je usvojila Strategiju za zaštitu životne sredine, društvenu odgovornost i korporativno upravljanje (ESG), kojom je definisano 15 inicijativa na polju upravljanja zaštitom životne sredine, društvene odgovornosti i korporativnog upravljanja.

U okviru operativnog procesa odobravanja kredita, Banka je definisala mere za prepoznavanje potencijalnog uticaja klimatskog i ekološkog rizika na kvalitet imovine klijenata u pogođenim industrijama. Odgovarajuća procena je neophodna kako bi se sprečile potencijalne finansijske, pravne ili reputacione posledice po Banku koje bi mogle nastati u slučaju podrške finansiranju takvih kompanija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- Obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- Obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- Obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- Obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- Alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital;

Upravljanje kapitalom Banke je usklađeno sa važećom relevantnom regulativom i propisima Narodne banke Srbije u vezi sa bankarskim poslovanjem. Pored prethodnog, upravljanje kapitalom je usklađeno i zahtevima Addiko Grupe, čija je Banka članica.

Upravni odbor Banke utvrđuje i odobrava Strategiju upravljanja kapitalom i ona predstavlja osnovni dokument Banke za upravljanje kapitalom.

Izvršni odbor Banke je formirao radno telo: Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za kontrolu rizika prati, analizira i sprovodi simulacije i stres testove vezane za promene kapitala Banke u narednom periodu, kao što su promene regulatornog kapitala, adekvatnosti kapitala i internog kapitala (izračunatog na osnovu procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke - ICAAP), Savetodavno telo za kontrolu rizika, predlaže Izvršnom odboru Banke, mere za upravljanje kapitalom Banke.

Radi održavanja odgovarajućeg nivoa i strukture raspoloživog internog kapitala koji može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, rizike kojima je Banka izložena i kojima se očekuje da može biti izložena u narednom periodu, kao i sve promene minimalnog iznosa kapitala propisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, banka uspostavlja plan upravljanja kapitalom. Uvažavajući sve prethodno navedene elemente, kao i smernice iz Odluke o upravljanju rizicima banke, Banka sprovodi kvantifikovanje planiranja kapitala.

Plan upravljanja kapitalom sadrži:

- Strateške ciljeve i vremenski period za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
- Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
- Postupak i procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu da utiču na iznos raspoloživog internog kapitala;

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. glasnik RS, br. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023 i 110/2023), Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa EUR 10,000,000, prema zvaničnom srednjem kursu Narodne Banke Srbije.

Banka će u svakom trenutku održavati koeficijent adekvatnosti kapitala na nivoima koji nisu ispod:

- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala;
- 8% za pokazatelj adekvatnosti ukupnog kapitala;

Pored toga, Banka će održavati pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za zaštitnim slojevima kapitala:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala banke u iznosu od 2.5% ukupne rizične aktive banke, i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji, pod uslovom da je učešće ovih plasmana u ukupnim plasmanima odobrenim privredi i stanovništvu veće od 10%.

Odlukom je propisano da kapital čini zbir osnovnog (koji se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala. Da bi bili uključeni u osnovni ili dopunski kapital, elementi kapitala moraju u svakom momentu da ispunjavaju uslove propisane Odlukom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Osnovni akcijski kapital banke čini zbir sledećih elemenata (korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke):

- 1) akcija i drugih instrumenata kapitala;
- 2) pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- 3) dobiti banke;
- 4) revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- 5) rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- 6) rezervi za opšte bankarske rizike;

Elementi se uključuju u osnovni akcijski kapital samo ako banka može da ih koristi bezuslovno, u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala su:

- 1) gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- 2) nematerijalna ulaganja;
- 3) odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu s propisima;
- 4) negativan iznos dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. odluke – za banke koje su dobile saglasnost Narodne banke Srbije za primenu IRB pristupa;
- 5) imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- 6) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- 7) direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 9) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje;
- 9) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje;
- 10) iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- 11) iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- 12) iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- 13) bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usle odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- 14) bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz odredbe pod 15) ovog stava, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom iz odredbe pod 13) ovog stava i čija je ugovorena ročnost:
 - duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine.
 - duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine.
 - duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2021. godine.
- 15) bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 u skladu sa odlukom iz odredbe pod 13) ovog stava a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- 16) iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima Narodne banke Srbije, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve;
- 17) ukupan iznos izloženosti po osnovu kredita u dinarima indeksiranih deviznom klauzulom i kredita u stranoj valuti iz tačke 13a. stav 1. ove odluke za koji je prekoračen procenat iz tog stava, odnosno ukupan iznos izloženosti banke po osnovu kredita u dinarima indeksiranih deviznom klauzulom i kredita u stranoj valuti iz tačke 13a. stav 2. ove odluke za koji je prekoračen procenat iz tog stava;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Izuzetak od odredbe pod 14 predstavljaju krediti za refinansiranje onih kredita koji su odobreni do 18.03.2020. godine pod sledećim uslovima:

1. kredit za refinansiranje je odobren u periodu od 19.03.2020. do 31.12.2020. godine a ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3,285 dana, ili je kredit za refinansiranje odobren u period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine a ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 2,920 dana;
2. iznos kredita za refinansiranje nije veći od preostalog neplaćenog iznosa kredita koji se refinansira;

Izuzetak od odredbe pod 15 predstavljaju krediti za refinansiranje onih kredita koji su odobreni do 18.03.2020. godine pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren u period od 19.03.2020. do 31.12.2021. godine, ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3,650 dana i iznos kredita za refinansiranje nije veći od preostalog neplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

Pored toga, izuzetak od odredbe pod 15 predstavljaju i krediti odobreni od 01.01.2019. do 18.03.2020. godine a kojima je produžen rok dospeća uz sledeće uslove:

1. Produžetak roka dospeća poslednje rate ugovoren je u periodu od 19.03 - 31.12.2020. godine a nova ugovorena ročnost nije duža od 3,285 dana, ili je produžetak roka dospeća poslednje rate ugovoren u periodu od 01.01. - 31.12.2021. godine a nova ugovorena ročnost nije duža od 2,920 dana;
2. Ugovorom kojim se menja pomenuti rok dospeća nije odoren novi kredit od 19.03.2020. godine do konačne otplate kredita;

Za potrebe obračuna osnovnog akcijskog kapitala tokom godine banka je dužna da utvrđuje dobitak/gubitak na kraju svakog obračunskog perioda i da sve gubitke oduzima od osnovnog akcijskog kapitala kako oni nastaju, u skladu sa stavom 1. odredba pod 1) ove tačke.

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- 1) akcija i drugih instrumenata kapitala koji predstavljaju instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- 2) pripadajuće emisione premije uz instrumente dodatnog osnovnog kapitala;

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke su:

- 1) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- 2) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 3) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
- 4) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- 5) iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke;
- 6) iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos tih elemenata – u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala banke mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

Dopunski kapital banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- 1) akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala, odnosno instrumenti dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima (subordinirane obaveze);
- 2) pripadajuće emisione premije uz instrumente dopunskog kapitala;
- 3) opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik;

Odbitne stavke od dopunskog kapitala su:

- 1) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- 2) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 3) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
- 4) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela prikazuje visinu obračunatog kapitala Banke u 2023. i 2022. godini (nerevidirani obračuni):

(000 RSD)

Obračun kapitala Banke	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Osnovni akcijski kapital	20,681,138	19,654,926
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala	17,517,484	17,517,484
Emisiona premija	3,027,810	3,027,810
Rezerve iz dobiti	978,838	2,104,903
Gubitak po osnovu prve primene MSFI	-	(1,126,066)
Nematerijalna imovina	(588,163)	(652,263)
Ostali nerealizovani gubici	(202,626)	(1,161,148)
Odbitne stavke prema stepenu zaduženosti ili ugovorenoj ročnosti	(52,205)	(55,794)
Dodatni osnovni kapital	-	-
Dopunski kapital	-	-
Subordinirane obaveze	-	-
KAPITAL	20,681,138	19,654,926

Kapitalni zahtevi izračunavaju se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. glasnik RS 103/2016, 103/2018 i 88/2019).

Tabela pokazuje obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke na kraju 2023. i 2022. godine, koji je obračunat u skladu sa propisima Narodne banke Srbije.

(000 RSD)

Obračun pokazatelja adekvatnosti (nerevidirano)	2023.	2022.
Kapital	20,681,138	19,654,926
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	61,416,986	60,775,531
Izloženost deviznom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	811,310	-
Izloženost cenovnom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	243,463	384,850
Izloženost operativnom riziku	11,369,725	10,245,752
Rizična aktiva po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	-	-
Ukupna rizična aktiva	73,841,484	71,406,133
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	28.01%	27.53%

4.3 Procena fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja tekuću cenu ponude. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene, Banke primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze. Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.3 Procena fer vrednosti (nastavak)

Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja. Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost. Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

MSFI 13 „Odmeravanje fer vrednosti“ utvrđuje hijerarhiju fer vrednosti koja klasifikuje u tri nivoa inpute za tehnike procene vrednosti, koje se koriste u odmeravanju fer vrednosti:

- Nivo 1: Kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze;
- Nivo 2: Informacije, osim kotiranih cena uključenih u nivo 1, koje su zasnovane na dostupnim tržišnim podacima za sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj, cene) ili indirektno (tj, izvedeni iz cena);
- Nivo 3: Informacije o sredstvu ili obavezi koje nisu zasnovane na dostupnim tržišnim podacima;

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Smatra se da je tržište aktivno ako su kotirane cene odmah i redovno raspoložive na berzi, kod dilera, brokera, industrijske grupe, službe za obrazovanje cena ili regulatorne agencije i ako pomenute cene odražavaju aktuelne tržišne transakcije koje se redovno obavljaju između nezavisnih stranaka. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja tekuću cenu ponude. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi, čiji su podaci javno dostupni) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Pomenute tehnike procene u najvećoj mogućoj meri koriste podatke sa tržišta koji se mogu posmatrati, ukoliko su raspoloživi, a u najmanjoj mogućoj meri se oslanjaju na posebne procene Banke. Ukoliko su svi materijalno značajni unosi potrebni za utvrđivanje fer vrednosti nekog instrumenta prisutni, pomenuti instrument se iskazuje u okviru nivoa 2.

Ukoliko jedan ili više materijalno značajnih unosa nisu zasnovani na tržišnim podacima koji su dostupni, pomenuti instrument se iskazuje u okviru nivoa 3. Posebne tehnike procene koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata:

- Kotirane tržišne cene ili cene dilera za slične instrumente;
- Fer vrednost svopa kamatne stope obračunate kao sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, na osnovu dostupnog trenda prinosa;
- Fer vrednost terminskih deviznih ugovora je utvrđena primenom terminskih kurseva na dan bilansa stanja, uz diskontovanje dobijene vrednosti na sadašnju vrednost;
- Ostale tehnike, kao što je analiza diskontovanog novčanog toka, koriste se za utvrđivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata;

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama vode po fer vrednosti

Banka u 2023. i u 2022. godini nije prenosila finansijska sredstva iz Nivoa 1 u Nivo 2.

(000 RSD)

31. decembar 2023. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Hartije od vrednosti	13.320.216	-	-	13.320.216
Potraživanja po osnovu derivata	-	25,264	-	25,264
Ukupno finansijska sredstva	13.320.216	25,264	-	13.345.480
Finansijske obaveze	-			
Obaveze po osnovu derivata	-	(1,136)	-	(1,136)
Ukupno finansijske obaveze	-	(1,136)	-	(1,136)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.3 Procena fer vrednosti (nastavak)

(000 RSD)

31. decembar 2022. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Hartije od vrednosti	12.760.070	-	-	12.760.070
Potraživanja po osnovu derivata	-	946	-	946
Ukupno finansijska sredstva	12.760.070	946	-	12.761.016
Finansijske obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	-	(2,126)	-	(2,126)
Ukupno finansijske obaveze	-	(2,126)	-	(2,126)

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje diskontovanjem novčanih tokova na bazi kamatnih stopa koje se uzimaju sa Reutersa ili Bloomberg-a.

Fer vrednost obveznica emitovanih na međunarodnom tržištu (EURO obveznice) koje imaju aktivno tržište, određuje se na osnovu kamatnih stopa sa aktivnog trzista. Fer vrednost dinarskih obveznica, takođe se određuje na osnovu podataka o kamatnim stopama sa aktivnog tržišta, s tim da postoji mogućnost korekcije cene uzimajući u obzir „ekspertska“ mišljenje, u situacijama kada tržište nije dovoljno reprezentativno.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti

Banka je izvršila procenu fer vrednosti finansijskih sredstava koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti, i to:

- Diskontovanjem očekivanih budućih novčanih priliva po osnovu finansijskih sredstava očekivanom stopom povrata, koja se sastoji od "risk free" kamatne stope i premije za kreditni rizik za odgovarajuću ročnost finansijskog sredstva;
- Diskontovanjem očekivanih novčanih odliva po osnovu finansijskih obaveza "risk free" kamatnom stopom uvećanom za nulti kreditni "spread" primenjiv na finansijsku obavezu odgovarajuće ročnosti;

Rukovodstvo Banke smatra da zbog prirode finansijskih sredstava, kao i tipa klijenata knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ne odstupa od njihove fer vrednosti.

U narednoj tabeli date su fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2023. godine:

(000 RSD)

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 3
Finansijska aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,267,366	16,267,367	16,267,367
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,172,727	8,173,011	8,173,011
Kredit i potraživanja od komitenata	67,787,883	67,531,145	67,531,145
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	2,509,370	2,638,876	2,638,876
Ostala sredstva	654,275	654,275	654,275
Ukupno	95,391,621	95,264,674	95,264,674
Finansijska pasiva			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama	10,786,854	10,787,096	10,787,096
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	73,031,935	72,848,205	72,848,205
Ostale obaveze	1,667,548	1,584,047	1,584,047
Ukupno	85,486,337	85,219,348	85,219,348

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)
4.3 Procena fer vrednosti (nastavak)
Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti

U narednoj tabeli date su fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)

	Knjigovostvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 3
Finansijska aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15,246,913	15,246,913	15,246,913
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5,738,623	5,738,508	5,738,508
Kredit i potraživanja od komitenata	65,703,395	65,032,432	65,032,432
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	658,461	640,816	640,816
Ostala sredstva	448,934	448,934	448,934
Ukupno	87,796,326	87,107,603	87,107,603
Finansijska pasiva			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7,824,026	7,835,601	7,835,601
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	69,723,245	69,310,488	69,310,488
Ostala obaveze	1,054,528	1,054,528	1,054,528
Ukupno	78,601,799	78,200,617	78,200,617

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA
a) Prihodi od kamata
(000 RSD)

	2023.	2022.
Po obaveznoj rezervi kod centralne banke	39,832	29,258
Po poslovima sa centralnom bankom	333,973	73,239
Po plasmanima bankama i finansijskim organizacijama	32,487	5,533
Po plasmanima preduzećima	2,206,647	1,512,324
Po plasmanima stanovništvu	3,181,315	2,700,551
Naknade za odobravanje kredita preduzećima	96,208	116,743
Naknade za odobravanje kredita stanovništvu	136,193	57,964
Po hartijama od vrednosti	590,594	404,157
Ukupno prihodi od kamata	6,617,249	4,899,769
b) Rashodi kamata		
Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama	351,697	203,904
Obaveze prema preduzećima	436,704	396,986
Obaveze prema stanovništvu	768,629	274,252
Po uzetim kreditima	176,896	27,147
Po lizing poslovima	9,462	11,403
Ukupno rashodi kamata	1,743,388	913,692
NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA	4,873,861	3,986,077

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

c) Prihodi od kamata

(000 RSD)

	2023.	2022.
Finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha	26,050	73,205
Finansijska imovina po fer vrednosti kroz ostali rezultat	77,658	330,952
Finansijska imovina vrednovana po amortizovanoj vrednosti	6,513,541	4,495,612
Ukupno prihodi od kamata	6,617,249	4,899,769

Rashodi od kamata po osnovu finansijskih obaveza su vrednovani po amortizovanoj vrednosti u celokupnom iznosu, Prihod kamate po obezvređenim plasmanima u 2023. godini iznosi 78,324 RSD hiljada, dok u 2022. godini ovaj prihod je iznosio 61,858 RSD hiljada.

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

(000 RSD)

	2023.	2022.
a) Prihodi od naknada i provizija		
Dokumentarni poslovi	4,590	9,937
Garancije	174,305	179,464
Kartice	394,806	355,421
Krediti	112,562	89,683
Osiguranje	8,401	7,198
Platni promet u inostranstvu	355,865	390,466
Platni promet u zemlji	530,987	549,061
Vođenje računa	287,919	303,064
Ukupno prihodi od naknada i provizija	1,869,435	1,884,294
b) Rashodi naknada i provizija		
HOV	2,895	1,782
Platni promet u inostranstvu	48,292	47,869
Kartice	60,449	54,667
Ostale naknade od stanovništva	16,914	18,635
Platni promet u zemlji	41,898	73,216
Po transakcijama sa bankama	7,354	7,626
Po transakcijama sa preduzećima	66,916	9,765
Rashodi naknada po garancijama	7,182	1,590
Ukupno rashodi od naknada i provizija	251,900	215,150
NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA	1,617,535	1,669,144

Prihodi i rashodi od naknada po osnovu finansijskih sredstava/obaveza su vrednovani po amortizovanoj vrednosti u celokupnom iznosu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

7. NETO DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA

(000 RSD)

	2023.	2022.
Negativni efekti promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	(8,958)	(18,012)
Pozitivni efekti promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	25,934	17,722
Promene fer vrednosti hartija namenjenih trgovanju	39,688	(153,758)
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	56,664	(154,048)
Neto dobitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-
Gubitak po osnovu finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(15)	(66,927)
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha	56,649	(220,975)

8. NETO RASHOD/(PRIHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

(000 RSD)

	2023.	2022.
Negativne kursne razlike nastale po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	(35,502,569)	(48,843,133)
Negativne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za potraživanja	(1,167)	(3,149)
Negativne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za obaveze	(35)	(63)
Ukupno negativne kursne razlike	(35,503,771)	(48,846,345)
Pozitivne kursne razlike nastale po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	403	239
Pozitivne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za potraživanja	72,473	29,028
Pozitivne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za obaveze	35,369,322	48,808,001
Ukupno pozitivne kursne razlike	35,442,198	48,837,268
NETO EFEKAT	(61,573)	(9,077)

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

(000 RSD)

	2023.	2022.
Prihodi od zakupnina	4,347	4,301
Prihodi od neiskorišćenih bonusa zaposlenih	7,180	2,072
Ostali prihodi od zaposlenih	5,002	5,296
Prihod po osnovu funkcije centralizovanog upravljanja	236,883	203,872
Ostali prihodi	32,544	46,387
Ukupno ostali poslovni prihodi	285,956	261,928

Prihodi po osnovu funkcije centralizovanog upravljanja u iznosu od 236,883 RSD hiljada 2023. godini, odnosno 203,872 RSD hiljada u 2022. godini predstavljaju prihode od internih usluga Banke prema članicama Addiko Grupe (digitalno bankarstvo, business modeling i sl).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
10. OSTALI PRIHODI

(000 RSD)

	2023.	2022.
Dobici od prodaje ostale opreme	201	175
Dobici od naplaćene štete	-	2,198
Smanjenje rezervisanja za obaveze	79,337	51,537
Ostali prihodi	15,516	9,699
Ukupno ostali prihodi	95,054	63,609

11. NETO PRIHODI/(RASHODI) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

(000 RSD)

	2023.	2022.
Rashodi po osnovu obezvređenja bilansnih pozicija		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(6)	(33)
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(3,626)	(12,325)
Kreditni i potraživanja od komitenata	(2,972,966)	(1,531,891)
Hartije od vrednosti	(2,793)	(1,455)
Ostala sredstva (napomena 20c)	(19,878)	(20,522)
Otpisano u toku godine	(11,749)	(48,914)
Gubici po osnovu modifikacija	(168,644)	-
Ukupno rashodi obezvređenja bilansnih pozicija	(3,179,662)	(1,615,140)
Rashodi rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni	(517,395)	(402,834)
Ukupno rashodi	(3,697,057)	(2,017,974)

Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

(000 RSD)

	2023.	2022.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10	11,918
Kreditni i potraživanja od komitenata	1,194,561	374,302
Hartije od vrednosti	2,775	1,357
Ostala sredstva Napomena 20c)	4,638	50,601
Naplaćeno u toku godine	362,640	317,543
Ukupno po bilansnoj aktivni	1,564,627	755,721
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	568,594	200,414
Ukupno prihodi	2,133,221	956,135
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(1,563,835)	(1,061,839)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI**(000 RSD)**

	2023.	2022.
Neto zarade	917,697	799,314
Porezi i doprinosi na zarade	354,806	307,675
Ostali lični rashodi	208,204	136,922
Rashod za otpremnine pri prestanku radnog odnosa	1,143	32,508
Rashod za otpremnine pri odlasku u penziju /Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije	4,604	3,473
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1,486,454	1,279,892

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE**(000 RSD)**

	2023.	2022.
Trošak amortizacije nematerijalnih ulaganja	219,309	213,783
Trošak amortizacije ulaganja u zakupljene objekte	26,376	30,048
Trošak amortizacije građevinskih objekata	8,778	8,739
Trošak amortizacije ostale opreme	50,725	48,987
Troškovi amortizacije za lizing automobila	8,510	10,503
Troškovi amortizacije za lizing nekretnina	143,690	145,471
Ukupno troškovi amortizacije	457,388	457,531

14. OSTALI RASHODI**(000 RSD)**

	2023.	2022.
Donacije i pomoći	950	1,352
Zakupnine	66,921	66,038
Ostali troškovi u zakupljenim objektima	65,720	77,150
Premije osiguranja	263,277	242,171
Troškovi reprezentacije	7,605	5,140
Troškovi reklame	191,289	158,349
Troškovi korišćenja informacionih sistema	703,077	664,143
Troškovi goriva i održavanja automobila	7,323	6,523
PTT troškovi i troškovi komunikacija	52,428	49,066
Članarine u zemlji i inostranstvu	2,594	2,985
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	215,264	200,054
Troškovi revizije	10,535	9,082
Troškovi konsultantskih usluga	167,658	115,247
Komunalne usluge	46,076	41,834
Kancelarijski material	9,325	8,320
Ostali rashodi prema zaposlenima	54,513	64,577
Sudske i administrativne takse	106,876	125,630
Troškovi poslovanja sa karticama	232,808	203,013
Troškovi obezbeđenja imovine	44,062	39,386
Ostali administrativni troškovi	93,956	92,760
Materijalni troškovi	4,985	6,511
Gubici po osnovu otpisa i prodaje stalnih sredstava	19,202	-
Rashodi rezervisanja za pasivne sudske sporove	184,983	119,811
Ostali rashodi	113,246	23,785
Nenaplativa potraživanja	57,367	-
UKUPNO OSTALI RASHODI	2,722,040	2,322,927

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
14. OSTALI RASHODI (nastavak)

Troškovi premije osiguranja najvećim delom čine plaćeni troškovi osiguranja depozita u iznosu od 232,641 RSD hiljada (2022. godina: 208,182 RSD hiljada). Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata su porezi i doprinosi za plate na teret poslodavca. Troškovi reklama najvećim delom čine TV reklame u iznosu od 28,480 RSD hiljada (2022. godina: 28,875 RSD hiljada), internet oglašavanje u iznosu od RSD 78,506 hiljada (2022. godina: RSD 56,162 hiljade), a preostale troškove čine istraživanja, promotivni materijal i dr. Troškovi korišćenja informacionih sistema čine najvećim delom troškovi usluga za osnovni sistem u iznosu od 194,402 RSD hiljada (2022. godina: 186,845 RSD hiljada), troškovi licenci i održavanja softvera iznose 346.568 RSD hiljada (2022. godina: 331,111 RSD hiljada). U 2022. godini troškovi zakupnine odnose se na zakupne male vrednosti, kratkoročne zakupne poslovne prostore kao i prateće troškove zakupa i to u iznosu od 45,780 RSD hiljada (2022. godina: 45,578 RSD hiljada).

15. POREZ NA DOBITAK
(a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

(000 RSD)

	2023.	2022.
Tekući porez na dobitak	-	(6,090)
Ukupno	-	(6,090)
Odloženi poreski rashod – ukidanje odloženih poreskih sredstava priznatih po osnovu prve primene MSFI 9	-	(39,743)
Ukupan poreski rashod	-	(39,743)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

(000 RSD)

	2023.	2022.
Dobitak pre oporezivanja	660,086	628,517
Porez na dobit po stopi od 15%	46,485	9,090
Iskorišćeni nepriznati poreski krediti	(46,485)	(3,000)
Ukidanje odloženih poreskih sredstava	-	39,743
Porez iskazan u bilansu uspeha	-	45,833
Efektivna poreska stopa	0,00%	7,29%

Banka u 2019. godini primenila Zakon o konverziji kredita denominovanih u švajcarskim francima, na koji način je ostvarila pravo na poreski kredit u visini od 2% preostalog duga, koji iznosi RSD 215.662 hiljada. Kako bi Banka ostvarila pravo na poreski kredit isti je iskazan u obrascu PK i predat uz poresku prijavu za 2020. godinu. U 2023. godini Banka je iskoristila deo tog poreskog kredita.

NEISKORIŠĆENI PORESKI GUBICI

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Banka će u narednoj godini vršiti ponovnu procenu nepriznatih odloženih poreskih sredstava i priznati ih u meri u kojoj bude postojala procena da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
U dinarima		
Žiro-račun	8,296,446	6,413,768
Gotovina u blagajni	1,365,878	1,061,678
Potraživanja za kamate od NBS	7,573	4,359
Ukupno u dinarima	9,669,897	7,479,805
U stranoj valuti		
Obavezna rezerva u stranoj valuti	5,446,201	6,987,226
Gotovina u blagajni	1,150,825	779,587
Devizni računi za trgovanje HoV	477	328
Ukupno u stranoj valuti	6,597,503	7,767,141
Ispravka vrednosti	(34)	(33)
Stanje na dan 31. decembra	16,267,366	15,246,913

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na računu Banke, gotovina u blagajni, devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka.

U gotovinu i gotovinske ekvivalente za izveštaj o tokovima gotovine Banke uključene su pozicije:

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Žiro-račun	8,296,425	6,413,753
Gotovina u blagajni	2,516,702	1,841,266
Devizni računi u inostranstvu	1,311,132	1,683,421
Devizni računi za trgovanje HoV	477	328
Stanje na dan 31. decembra	12,124,736	9,938,768

17. POTRAŽIVANJA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja po osnovu derivata	25,264	946
Ukupno potraživanja po osnovu derivata	25,264	946

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze po osnovu derivata	1,136	2,126
Ukupno obaveze po osnovu derivata	1,136	2,126

Svi derivativni finansijski instrumenti su iskazani po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji Banke dok se sredstvo priznaje kao pozitivna promena fer vrednosti derivata, a obaveza se priznaje kada je promena fer vrednosti derivata negativna. Fer vrednost na početku transakcije je jednaka ceni transakcije.

Tabela pokazuje ugovore za FX swap-ove sa datumima izmirenja nakon dana bilansa stanja u bruto iznosima na dan 31. decembra 2023. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

17. POTRAŽIVANJA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA (nastavak)

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja NOK	EUR 100,000 / NOK 1,124,120	51		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja CAD	EUR 150,000 / CAD 219,580	10		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja CAD	EUR 100,000 / CAD 146,820	4		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja USD	EUR 7,500,000 / USD 8,100,000	21,572		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF / obaveza na dan izmirenja EUR	CHF 2,829,090 / EUR 3,000,000	3,627		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja CAD			EUR 100,000 / CAD 146,820	34
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja AUD			EUR 250,000 / AUD 405,572	67
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja USD			EUR 7,500,000 / USD 8,100,000	293
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja AUD			EUR 210,000 / AUD 341,932	151
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja NOK			EUR 100,000 / NOK 1,185,870	591
Fer vrednost na kraju godine		25,264		1,136

Tabela pokazuje ugovore za FX svopove sa datumima izmirenja nakon dana bilansa stanja u bruto iznosima na dan 31. decembra 2022. godine:

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost 000 RSD	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost 000 RSD
FX swap - potraživanje na dan izmirenja USD / obaveza na dan izmirenja EUR	USD 10,641,000 / EUR 10,000,000	946		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja USD / obaveza na dan izmirenja EUR			USD 10,641,000 / EUR 10,000,000	2,126
Fer vrednost na kraju godine		946		2,126

18. HARTIJE OD VREDNOSTI
(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Hartije od vrednosti vrednovane kroz bilans uspeha	1,873,357	1,845,704
Hartije od vrednosti vrednovane kroz ostali rezultat	11,449,336	10,914,366
Hartije od vrednosti vrednovane po amortizovanoj vrednosti	2,509,370	658,461
Ispravka vrednosti za hartije vrednovane po amortizovanoj vrednosti	(73)	(19)
Ukupno hartije od vrednosti	15,831,990	13,418,512

Ispravka vrednosti za hartije vrednovane kroz ostali rezultat prikazana je na kapitalu u iznosu od RSD 275 hiljada (2022. iznos od RSD 239 hiljada).

U 2023. godini Banka je plasirala slobodna novčana dinarska sredstva u dužničke HOV Republike Srbije u iznosu od 2.600.000 RSD hiljada. Slobodna novčana eurska sredstva plasirana su u dužničke HoV Republike Srbije u iznosu od 10.000 EUR hiljada.

Po osnovu ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednost kroz ostali rezultat Banka je 2023. godini ostvarila prihod od kamate u iznosu od 413.941 RSD hiljada (2022. godina: 324.376 RSD hiljada).

Po osnovu ulaganja u hartije od vrednosti vrednovane po amortizovanoj vrednosti Banka je u 2023. godini ostvarila prihod od kamate u iznosu od 103.699 RSD hiljada (u 2022. godini: 6,576 RSD hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
U dinarima		
Plasmani po REPO transakcijama	6,800,000	4,000,000
Plasmani drugim finansijskim organizacijama	8,481	36,910
Ukupno u dinarima	6,808,481	4,036,910
U stranoj valuti		
Devizni računi kod drugih banaka	1,314,532	1,683,671
Plasmani u stranoj valuti	24,307	18,439
Ostala potraživanja u stranoj valuti	29,293	-
Ukupno u stranoj valuti	1,368,132	1,702,110
Bruto krediti i potraživanja od banaka	8,176,613	5,739,020
Ispravka vrednosti u dinarima	(140)	(102)
Ispravka vrednosti u stranoj valuti	(3,746)	(295)
Ukupno	8,172,727	5,738,623

Tokom 2023. godine Banka je plasirala sredstva bankama u dinarima sa kamatnom stopom u rasponu od 3,80% do 5,25% (2022. godina: od 1,50% do 3,40%) dok u EUR nije bilo plasmana (2022. godina: jedan plasman na 0,05%)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U tabeli niže predstavljeni su krediti i potraživanja od komitenata koja su grupisana po preostaloj ročnosti.

(000 RSD)

	31. decembra 2023.			31. decembra 2022.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
– Preduzeća	922,815	2,963,056	3,885,871	2,562,964	2,141,614	4,704,578
– Stanovništvo	2,205,258	27,522,225	29,727,483	1,940,124	26,195,719	28,135,843
– Javni sektor	5,534	3,856	9,390	9,444	8,909	18,353
– Drugi komitenti	89,899	18,541	108,440	54,789	7,444	62,233
Ukupno u dinarima	3,223,506	30,507,678	33,731,184	4,567,321	28,353,686	32,921,007
U stranoj valuti						
– Preduzeća	9,474,625	21,068,553	30,543,178	11,668,707	16,644,796	28,313,503
– Stanovništvo	324,079	6,906,288	7,230,367	178,368	7,378,006	7,556,374
– Javni sektor	93,372	222,089	315,461	32,569	597,989	630,558
– Drugi komitenti	138,030	187,157	325,187	63,515	134,818	198,333
Ukupno u stranoj valuti	10,030,106	28,384,087	38,414,193	11,943,159	24,755,609	36,698,768
Bruto krediti	13,253,612	58,891,765	72,145,377	16,510,480	53,109,295	69,619,775
Ispravka vrednosti						
– U dinarima	(735,507)	(1,768,201)	(2,503,708)	(763,996)	(1,987,661)	(2,751,657)
– U valuti	(717,611)	(1,136,175)	(1,853,786)	(245,859)	(918,864)	(1,164,723)
Ukupno ispravka vrednosti	(1,453,118)	(2,904,376)	(4,357,494)	(1,009,855)	(2,906,525)	(3,916,380)
Stanje na dan 31. decembra	11,800,494	55,987,389	67,787,883	15,500,625	50,202,770	65,703,395

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

U toku 2023. godine kamate na kredite klijentima Sektora poslovanja sa pravnim licima i javnim sektorom obračunavane su u zavisnosti od kreditnog rejtinga klijenta, vrste kredita i obezbeđenog kolaterala.

Kamata na kredite za obrtna sredstva pravnim licima odobrene u 2023. godini obračunavala se po kamatnoj stopi u proseku 3,74% godišnje za indeksirane kredite, odnosno za dinarske kredite 4,19% (2022. godina: 2,91% godišnje za indeksirane kredite, odnosno za dinarske kredite u visini u proseku 4,28%).

Investicioni krediti pravnim licima u 2023. godini su odobravani maksimalno na period do 10 godina i prosečnom kamatnom stopom od 3,86% za indeksirane kredite.

Nenamenski krediti stanovništvu vezani za RSD su u 2023. godini plasirani sa kamatnom stopom od 6,6% do 18,49% (2022. godina: od 4,9% do 18%).

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

(000 RSD)

	Licence i prava	Licence u pripremi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2,536,524	35,132	2,571,656
Povećanje	-	112,400	112,400
Prenosi (aktiviranje)	113,322	(113,322)	-
Rashodovanje	-	(5)	(5)
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	2,649,846	34,205	2,684,051
Povećanje	-	155,208	155,208
Prenosi (aktiviranje)	113,511	(113,511)	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	2,763,357	75,902	2,839,259
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	1,818,004	-	1,818,004
Amortizacija za tekuću godinu (napomena 13)	213,784	-	213,784
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	2,031,788	-	2,031,788
Amortizacija za tekuću godinu (napomena 13)	219,309	-	219,309
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	2,251,096	-	2,251,096
NEOTPISANA VREDNOST			
- na dan 31. decembra 2023. godine	512,261	75,902	588,163
- na dan 31. decembra 2022. godine	618,058	34,205	652,263

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Građevinski objekti	316,422	318,242
Ulaganje u zakupljene objekte	51,210	58,193
Kompjuterska i ostala oprema	37,941	45,365
Ostala oprema	67,723	81,422
Ulaganja u pripremi	11,888	7,038
Nekretnine uzete u lizing	293,168	349,954
Automobili uzeti u lizing	12,755	21,265
Ukupno	791,107	881,479

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu završenu 31. decembra 2021. godine

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

(000 RSD)

	Građevinski objekti	Ulaganja u objekte u zakupu	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Ulaganja u pripremi	Nekretnine uzete u lizing	Automobili uzeti u lizing	Ukupno
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	405,553	527,173	534,227	573,784	5,590	756,479	56,192	2,858,996
Povećanje	-	-	-	-	38,710	64,970	1,507	105,187
Prenosi (aktiviranje)	3,618	4,646	16,783	12,215	(37,262)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(150)	(6,977)	-	(56,151)	-	(63,278)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	409,171	531,819	550,860	579,022	7,038	765,298	57,699	2,900,905
Povećanje	-	-	-	-	60,802	86,905	-	147,707
Prenosi (aktiviranje)	6,958	18,727	19,350	10,251	(55,286)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(4,642)	-	(2,379)	-	-	-	(7,021)
Korekcija početnog stanja	-	666	-	-	(666)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2023.godine	416,129	546,570	570,210	586,894	11,888	852,202	57,699	3,041,590
ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	82,190	443,578	480,458	480,777	-	317,156	25,930	1,830,087
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 13)	8,739	30,048	25,187	23,800	-	145,471	10,503	243,748
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(150)	(6,977)	-	(47,282)	-	(54,409)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	90,929	473,626	505,495	497,600	-	415,344	36,433	2,019,426
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 13)	8,778	26,376	26,774	23,951	-	143,690	8,510	238,078
Otuđenja i rashodovanja	-	(4,642)	-	(2,379)	-	-	-	(7,021)
Stanje na dan 31. decembra 2023.godine	99,707	495,360	532,269	519,171	-	559,034	44,943	2,250,483
NEOTPISANA VREDNOST								
- na dan 31. decembra 2023.godine	316,422	51,210	37,941	67,723	11,888	293,168	12,755	791,107
- na dan 31. decembra 2022.godine	318,242	58,193	45,365	81,422	7,038	349,954	21,265	881,479

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
22. NEKRETININE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Banka poseduje građevinske objekte za obavljanje svoje delatnosti na šest lokacija: ekspozitura Bežanijska kosa, ekspozitura Hill Beograd, ekspozitura Bačka Palanka, ekspozitura Subotica i ekspozitura Kruševac, deo kuće u ulici Šekspirova u Beogradu.

Svi ostali poslovni prostori su zakupljeni i pozicija "Ulaganja u objekte u zakupu" se odnosi na opremanje i privođenje nameni zakupljenih poslovnih prostora.

Banka nije zalagala svoje objekte kao kolaterale.

23. OSTALA SREDSTVA
(000 RSD)

	2023.	2022.
Potraživanja	501,257	523,283
Potraživanja od zaposlenih	54,152	281
Potraživanja od banaka po poslovima sa karticama	234,763	272,206
Dati avansi i depoziti	37,009	46,858
Potraživanja za plaćene obaveze klijenata	9,593	9,280
Ostale naknade i druga potraživanja	70,660	50,613
Potraživanja za zakupnine	958	11,076
Druška potraživanja	94,122	132,969
Ostala aktiva i AVR	231,927	228,093
Unapred plaćeni troškovi	216,989	213,468
Aktivna vremenska razgraničenja	956	642
Sredstva stečena naplatom potraživanja	2,329	2,329
Zalihe kancelarijskog materijala	11,653	11,654
Bruto ostala sredstva	733,184	751,375
Ispravka vrednosti ostalih potraživanja	(67,256)	(26,300)
Ispravka vrednosti zaliha	(11,653)	(11,653)
Neto ostala sredstva 31. decembar	654,275	713,421

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANI
(000 RSD)

	2023.	2022.
Transakcioni depoziti u dinarima	111,388	118,632
Transakcioni depoziti banaka	9,306	14,946
Transakcioni depoziti drugih finansijskih organizacija	102,082	103,686
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	373,651	346,782
Transakcioni depoziti banaka	43,663	20,631
Transakcioni depoziti drugih finansijskih organizacija	329,988	326,151
Ostali depoziti u dinarima	2,813,273	3,012,357
Ostali depoziti drugih finansijskih organizacija	2,766,302	2,978,002
Obaveze za kamate i naknade	46,971	34,355
Ostali depoziti u stranoj valuti	1,375,591	1,047,820
Ostali depoziti drugih finansijskih organizacija	1,277,052	1,028,811
Obaveze za kamate i naknade i unapred plaćene naknade	98,539	19,009
Primljeni krediti	6,112,951	3,298,435
Stanje na dan 31. decembra	10,786,854	7,824,026

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (nastavak)

U 2023. godini kratkoročni krediti i depoziti su odobravani Bancii u evrima po kamatnim stopama u zavisnosti dospeća u rasponu od od 0,02% do 1,25% godišnje (u 2022. godini: od 0,2% do 1,250,75%).

(000 RSD)

	Valuta	Iznos u valuti	Datum dospeća	Kamatna stopa	31. decembar 2023.
EBRD - dugoročni krediti	EUR	2.000.000	24.06.2024.	4.9490%	234,347
	EUR	10.000.000	10.2.2026	5.0210%	1,171,737
	EUR	30.000.000	10.2.2026	5.2210%	3,515,211
	RSD	234.000.000	24.06.2024.	7.0500%	234,000
Ukupno dugoročni krediti					5,155,295
EBRD - kratkoročni krediti	EUR	910.000	10.1.2024	4.6550%	106,628
	EUR	7.250.000	29.2.2024	4.6940%	849,509
	EUR	2.010.000	29.4.2024	4.8420%	235,519
Ukupno kratkoročni krediti					1,191,656
Ukupno primljeni krediti					6,346,951

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

(000 RSD)

	2023.	2022.
Transakcioni depoziti u dinarima	17,631,838	15,623,957
Transakcioni depoziti preduzeća	10,991,116	10,634,121
Transakcioni depoziti javnog sektora	263,113	292,413
Transakcioni depoziti drugih komitenata	546,779	649,655
Transakcioni depoziti stanovništva	5,830,830	4,047,768
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	17,559,557	20,568,628
Transakcioni depoziti preduzeća	4,099,027	5,857,521
Transakcioni depoziti javnog sektora	13,161	58,402
Transakcioni depoziti drugih komitenata	228,812	168,672
Transakcioni depoziti stanovništva	13,218,557	14,484,033
Ostali depoziti u dinarima	5,550,993	6,477,909
Ostali depoziti preduzeća	5,112,117	4,681,915
Ostali depoziti javnog sektora	39,191	803,228
Ostali depoziti drugih komitenata	135,474	896,141
Ostali depoziti stanovništva	67,635	-
Obaveze za kamate i naknade	196,576	96,625
Ostali depoziti u stranoj valuti	1,444,095	2,850,452
Ostali depoziti preduzeća	740,577	872,755
Ostali depoziti javnog sektora	-	1,762,424
Ostali depoziti drugih komitenata	225,650	1,926
Ostali depoziti stanovništva	190,603	49,354
Obaveze za kamate	287,265	163,993
Namenski depoziti u dinarima	1,579,229	455,339
Namenski depoziti pravnih lica	1,005,384	82,250
Namenski depoziti drugih komitenata	220,000	-
Namenski depoziti stanovništva	353,845	373,089
Namenski depoziti u stranoj valuti	1,196	1,153
Namenski depoziti pravnih lica	1,014	1,141
Namenski depoziti drugih komitenata	12	12
Namenski depoziti stanovništva	170	-
Štedni depoziti	29,265,027	23,745,807
Štedni depoziti u dinarima	5,875,788	3,624,137
Štedni depoziti u stranoj valuti	23,389,239	20,121,670
Stanje na dan 31. decembra	73,031,935	69,723,245

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima i u stranoj valuti, Banka ne obračunava kamatu, osim u slučaju ugovaranja posebnih aranžmana što se definiše pojedinačnim ugovorima sa značajnim klijentima. U najvećem broju

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

slučajeva, prilikom ugovaranja posebnih aranžmana, kamatne stope vezuju se za referentnu stopu Narodne banke Srbije. Na depozite po viđenju korisnika budžetskih sredstava lokalne vlasti Banka obračunava i plaća kamatu koja ne može biti niža od važeće eskontne stope Narodne banke Srbije.

Na oročene depozite klijenata u Sektoru poslovanja sa pravnim licima i javnim sektorom, Banka plaća kamatu čija visina zavisi od ročnosti i visine iznosa deponovanih sredstava. Visina kamatnih stopa se na inicijativu Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom, usklađuje sa kretanjima referentnih kamatnih stopa na tržištu i u toku 2023. godine i kretala se u rasponu od 0% do 9.5% za dinarske depozite na godišnjem nivou (transakcione, depozite po viđenju, oročene depozite, namenske depozite) odnosno 0% do 5.22% za devizne depozite (transakcione, depozite po viđenju, oročene depozite, namenske depozite).

U okviru navedenih raspona nominalne kamatne stope na:

- dinarske transakcione račune stanovništva kretale su se u rasponu od 0,00% do 0,10% a za devizne transakcione račune u rasponu od 0,00% do 0,10%
- dinarsku štednju po viđenju stanovništva su se kretale u rasponu od 0,00% do 0,10% i (0,00%-0,10% na standardne depozite po viđenju, 0,10% na cash back račun) , dok se na deviznu štednju po viđenju kretale u rasponu od 0,00% do 3,00% (0,00%-0,10% na standardne depozite po viđenju, 0,00% do 3,00% na dečiju štednju)
- oročenu dinarsku štednju stanovništva (Standardnu oročenu štednju, štednju sa premijom, i Stepenastu štednju) su se kretale u rasponu od 0,10% do 6,650% godišnje, dok se kamatna stopa deviznu oročenu štednju stanovništva za ove proizvode kretala u rasponu od 0,10% do 5,00%,
- namenske depozite u dinarima iznosila je 5,57% dok se za namenske devizne depozite kretala u rasponu od 0,00% do 6,27%

Ročna struktura depozita i ostalih obaveza prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli po principu preostale ročnosti:

(000 RSD)

	2023.			2022.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Transakcioni depoziti	17,631,838	-	17,631,838	15,623,957	-	15,623,957
Ostali depoziti	5,354,417	-	5,354,417	5,794,041	587,243	6,381,284
Namenski depoziti	396,374	1,182,855	1,579,229	380,443	74,896	455,339
Štedni depoziti	5,551,613	324,175	5,875,788	3,193,894	430,243	3,624,137
Obaveze za kamate	334	196,242	196,576	56,438	40,187	96,625
Ukupno u dinarima	28,934,576	1,703,272	30,637,848	25,048,773	1,132,569	26,181,342
U stranoj valuti						
Transakcioni depoziti	17,559,557	-	17,559,557	20,568,628	-	20,568,628
Ostali depoziti	643,282	513,548	1,156,830	2,518,958	167,501	2,686,459
Namenski depoziti	1,099	97	1,196	1,153	-	1,153
Štedni depoziti	22,188,286	1,200,953	23,389,239	19,080,383	1,041,287	20,121,670
Obaveze za kamate i naknade	-	287,265	287,265	163,993	-	163,993
Ukupno u stranoj valuti	40,392,224	2,001,863	42,394,087	42,333,115	1,208,788	43,541,903
Stanje na dan 31. decembra	69,326,800	3,705,135	73,031,935	67,381,888	2,341,357	69,723,245

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

26. REZERVISANJA

Banka je izvršila sledeća rezervisanja:

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Rezervisanje za gubitke po garancijama	135,611	184,086
Rezervisanja po osnovu nepokrivenih akreditiva	40	100
Rezervisanja po preuzetim dugoročnim obavezama	75,790	78,453
Ukupno rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	211,441	262,639
Rezervisanja za sudske sporove	394,104	393,460
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju	65,984	90,759
Rezervisanja za bonuse	20,921	18,786
	481,009	503,005
Stanje na dan 31. decembra	692,450	765,644

a) Rezervisanja za gubitke po garancijama, drugim potencijalnim obavezama i otpremnine

Banka je izvršila rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na teret rashoda u skladu sa svojom poslovnom politikom.

Rezervisanja za druge potencijalne obaveze u iznosu od 394,104 RSD hiljada izvršena su po osnovu obračuna eventualnog gubitka koji bi pao na teret Banke u vezi verovatnog sudskog spora.

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Polazne pretpostavke za navedeni obračun su sledeće:

- Podaci o zaposlenima (ukupan radni staž na dan 31. decembar 2023. pol, starost)
- Tablice smrtnosti 2010-2012
- Pretpostavljen rast bruto zarada 0%
- kamatna stopa 3%
- zarada u Banci za 2023. godinu po svakom zaposlenom

Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS" 75/2014) propisano je da je poslodavac dužan da isplati zaposlenom otpremninu pri odlasku u penziju najmanje u visini dve prosečne zarade, a tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Promene na računima rezervisanja su prikazane u narednoj tabeli:

(000 RSD)

	Garancije i druge vanbilansne stavke	Rezervisanja za sudske sporove	Otpremnine za prestanak radnog odnosa	Rezervisanja za penzije	Rezervisanja za bonuse	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022.	60,219	389,563	-	60,338	23,753	533,873
Ukidanje rezervisanja	(200,414)	(51,537)	-	-	-	(251,951)
Isplata prethodno rezervisanog iznosa	-	(122,338)	-	-	(15,521)	(137,859)
Dodatno rezervisanje	402,834	177,772	26,949	3,472	10,554	621,581
Stanje na dan 31. decembra 2022.	262,639	393,460	26,949	63,810	18,786	765,644
Stanje na dan 1. januara 2023.	262,639	393,460	26,949	63,810	18,786	765,644
Ukidanje rezervisanja	(568,594)	(182,007)	(29,468)	(2,430)	(9,389)	(791,888)
Isplata prethodno rezervisanog iznosa	-	-	-	-	-	-
Dodatno rezervisanje	517,397	182,651	2,519	4,604	11,524	718,695
Stanje na dan 31. decembra 2023.	211,441	394,104	-	65,984	20,921	692,450

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

26. REZERVISANJA (nastavak)

b) Sudski sporovi

Protiv Banke se na dan 31. decembra 2023. godine vodilo se 6,459 sudskih sporova, čija ukupna vrednost bez troškova sudskih postupaka i obračunatih zatezних kamata, iznosi 34,986 EUR hiljada (4,099,509 RSD hiljada).

Banka utvrđuje rezervacije za pravni rizik u skladu sa svojim internim aktima i međunarodnim računovodstvenim stadardom, Procena uspešnosti u pasivnim sudskim postupcima vrši se na osnovu:

- Pravne osnovanosti tužbenog zahteva;
- Pravne analize toka svakog pojedinog sudskog postupka;
- Sagledavanja činjenica i dokaza koje je u toku postupka iznela protivnička strana i činjenica i dokaza koje je u sudskom postupku iznela ili koje može izneti Banka i međusobne zavisnosti i povezanosti ovih činjenica i dokaza;
- Poznate sudske prakse u istim ili sličnim sudskim postupcima;
- Ako postupak po tužbi vodi advokat koga angažuje Banka, pri oceni uspešnosti će se uzeti u obzir i njegovo mišljenje; izuzetno, u veoma složenim slučajevima, organizaciona jedinica Banke zadužena za konkretan predmet može tražiti eksterno pravno mišljenje o uspehu predmeta čak i ako ga ne vodi advokat, već Banka;
- Mogućnosti da se sa protivničkom starnom postigne sudsko ili vansudsko poravnanje;
- Pravila i uslova za rezervisanje utvrđena Međunarodnim računovodstvenim standardom – MRS 37;
- Drugih elemenata koji mogu biti od uticaja na uspeh Banke u sudskom postupku.

Procena uspešnosti pasivnih sudskih postupaka vrši se po prijemu tužbe, prilikom unosa postupka u Pravnu bazu podataka, a formiranje rezervacija se vrši jednom kvartalno, najkasnije poslednjeg dana u mesecu pre isteka kalendarskog kvartala.

Procena se vrši na osnovu pravnog i činjeničnog stanja na dan procene, a prilikom utvrđivanja iznosa rezervacija uzima se u obzir i zakonska zatezna kamata, kao i troškovi postupka koje bi Banka bila u obavezi da plati u slučaju gubitka spora.

Banka vodi veći broj izvršnih sporova protiv trećih lica, uglavnom radi naplate svojih potraživanja. Sva utužena potraživanja su ispravljena u skladu sa metodologijom Banke i za njih su terećeni rashodi Banke.

27. OSTALE OBAVEZE

(000 RSD)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze prema dobavljačima u dinarima	39,338	41,734
Obaveze prema dobavljačima u stranoj valuti	14,258	20,006
Prevmemene uplate za dugovanja po kreditima	209,067	161,527
Obaveze za kratkoročne bonuse	98,105	98,559
Ostale obaveze u dinarima	61,164	237,208
Ostale obaveze u stranoj valuti	514,130	91,074
Primljeni avansi u dinarima	5,641	8,240
Obaveze za poreze i doprinose	11,344	12,534
Obaveze po poslovima sa karticama	105,387	92,941
Razgraničeni rashodi	192,068	171,285
Razgraničeni prihodi	88,644	34,754
Obaveze po osnovu lizinga	328,402	396,467
Ukupno ostale obaveze	1,667,548	1,366,329

Banka je u toku 2023. godine izvršila plaćanja obaveze po osnovu lizinga u iznosu od 328,402 RSD hiljada (2022. godina: 396,467 RSD hiljada). Iznos odliva gotovine po osnovu lizinga je prikazan u okviru Izveštaja o novčanim tokovima u okviru tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti.

Obaveze po osnovu lizinga iskazane po ročnosti su sledeće:

(000 RSD)

	Glavnica	Kamata	Total
2024	29,447	40	29,487
2025	112,266	252	112,518
2026	86,509	140	86,649
2027	49,754	110	49,864
2028	49,776	109	49,885
	327,752	651	328,403

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
28. KAPITAL I REZERVE

Kapital Banke na dan 31. decembra 2023. godine obuhvata akcijski kapital, emisionu premiju, rezerve, rezerve fer vrednosti i akumulirani rezultat.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

(000 RSD)

	2023.	2022.
Akcijski kapital	17,517,484	17,517,484
Emisiona premija	3,027,810	3,027,810
Rezerve iz dobiti	2,619,329	2,104,903
Rezerve fer vrednosti	(636,717)	(1,161,148)
Gubitak zbog prve primene MSFI 9	-	(1,126,066)
Neraspoređeni dobitak	1,529,612	2,510,018
Stanje na dan 31. decembra	24,057,518	22,873,001

a) Akcijski kapital i emisiona premija

Na dan 31. decembra 2023. godine, upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 8,758,742 obične akcija (31. decembar 2022. godine: 8,758,742 akcije) pojedinačne nominalne vrednosti 2,000 RSD po akciji, Svaka akcija nosi jedan glas. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

Akcije su registrovane kod Komisije za hartije od vrednosti:

CFI kod: ESVUFR

ISIN broj: RSHYPOE 68424

Dana 27. marta 2014. godine sprovedena je promena većinskog akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd u Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti. Umesto većinskog akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt, kao većinski akcionar upisan je Hypo SEE Holding AG Klagenfurt. Dana 30. oktobra 2014. godine Hypo SEE Holding AG promenio je naziv u Hypo Group Alpe Adria AG.

Na dan 31. decembra 2014. godine Hypo Group Alpe Adria AG, bila je vlasnik 7,159,669 akcija Banke, a Industrija kotrljajućih ležajeva u stečajju, Beograd vlasnik 73 akcije.

Dana 13. novembra 2015. godine Privredni sud u Beogradu odobrio je prodaju 73 akcije u vlasništvu stečajnog dužnika Industrija kotrljajućih ležajeva a.d. Beograd. Akcije je otkupila Hypo Group Alpe Adria AG i na taj način je posta jedini akcionar Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd.

Dana 30. decembra 2015. godine u Agenciji za privredne registre evidentirano je povećanje akcionarskog kapitala. U Centralnom registru je izvršeno povećanje kapitala izdavanjem XXIX emisije u iznosu od 1,599,000 običnih akcija nominalne vrednosti 2,000 RSD po akciji. Uplata akcija je izvršena konverzijom dela subordiniranog kredita u akcijski kapital u iznosu od 3,198,000,000 RSD.

Dana 08. jula 2016. godine rešenjem Trgovinskog suda u Beču br FN 350921k izvršena je promena poslovnog imena Hypo Group Alpe Adria AG u Addiko Bank AG, sa sedištem u Canettistraße 5/12 Beč, Austrija.

U toku 2023. godine Banka nije povećavala akcionarski kapital, tako da ukupan broj izdatih i uplaćenih akcija iznosi 8,758,742 nominalne vrednosti za jednu akciju od 2,000 RSD.

Banka nema upisanog, a neuplaćenog akcijskog kapitala.

Svaka akcija nosi jedan glas i nema ograničenja za isplatu dividendi koje proističu iz akcija.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2023. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Iznos u 000 RSD	31. decembar 2023.	
		% učešća	Broj akcija
Addiko Bank AG	17,517,484	100%	8,758,742
Ukupno	17,517,484	100%	8,758,742

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
28. KAPITAL I REZERVE (nastavak)
a) Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti:

- U periodu od 2002. godine do 2008. godine formirana je emisiona premija u visini od 2,790,840 hiljada RSD;
- U toku 2008. godine posle izvršene dve emisije akcija formirana je emisiona premija u visini od 4,414,469 hiljada RSD;
- U martu 2009. godine emitovano je 392,205 akcija nominalne vrednosti 2,000 RSD koje su prodate po ceni od 8,500 RSD, pri čemu je ostvarena emisiona premija od 2,549,332 hiljade RSD;
- U julu 2010. godine emitovano je 584 akcija nominalne vrednosti 2,000 RSD koje su prodate po ceni od 8,500 RSD, pri čemu je ostvarena emisiona premija od 3,797 hiljada RSD;
- Na osnovu Odluke Skupštine banke br, 11866/16 od 26. aprila 2016. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2015. godini u iznosu od 5,452,120 hiljada RSD;
- Na osnovu Odluke Skupštine banke br, 13115/17 od 28. aprila 2017. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2016. godini u iznosu od 1,278,508 hiljada RSD, tako da emisiona premija na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 3,027,810 hiljada RSD.

b) Rezerve iz dobiti

Banka je u prethodnim godinama formirala rezerve iz dobiti u iznosu od 2,619,329 hiljada RSD.

c) Rezerve fer vrednosti

Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat formirani su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u finansijska sredstva vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat, Ove rezerve su korigovane za efekte odloženih poreza (napomene 15 i 18).

Na dan 31. decembra 2023. godine negativne revalorizacione rezerve iznose 36,717 RSD hiljada (31. decembar 2022. godine negativne revalorizacione rezerve: 1,161,148 RSD hiljada). Ispravka vrednosti po hartijama od vrednosti iznosi 274 RSD hiljada, umanjena za odloženi porez u iznosu od 41 RSD hiljada.

29. USAGLAŠENOST POSLOVANJA BANKE SA ZAKONSKIM PROPISIMA

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke prikazani su u sledećoj tabeli:

Pokazatelji poslovanja nerevidirani	Propisani Pokazatelji	2023.	2022.
1. Kapital	Min Eur 10 miliona	Eur 176 miliona	Eur 168 miliona
2. Adekvatnost kapitala:			
- Adekvatnost kapitala	min 8 %	28.01%	27.53%
- Adekvatnost osnovnog kapitala	min 6 %	28.01%	27.53%
- Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	min 4,5 %	28.01%	27.53%
3. Ulaganja banke u lica koja nisu u fin,sektoru i u osnovna sredstva	max 60%	3.83%	4.48%
4. Zbir velikih izloženosti banke	max 400%	0%	0%
5. Pokazatelj likvidnosti:	min 1	3.01%	2.60%
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	min 1	2.44%	2.46%
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	min 1	2.58%	2.40%
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	min 1	2.81%	2.34%
6. Pokazatelj likvidnosti u užem smislu	min 0,7	2.27%	2.09%
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	min 0,7	1.86%	2.04%
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	min 0,7	1.97%	1.89%
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	min 0,7	2.09%	1.86%
7. Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	3.92%	1.20%
8. Racio koncentracije	max 30%	11.76%	16.14%
9. Izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	max 25%	0.00%	0.00%
10. Ulaganja banke u lica koje nije u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

30. POTENCIJALNE OBAVEZE

Sudski sporovi

Protiv Banke se na dan 31. decembra 2023. godine vodilo 6,459 sporova (31. decembar 2022. godine: 6,248 sporova). Ukupna vrednost ovih sporova, bez obračunatih zatezних kamata iznosi 4,099,509 hiljada RSD.

Ukupna vrednost svih pasivnih pravnih sporova, bez troškova postupka i obračunate zatezne kamate, iznosi 34,986 hiljada evra (4,099,509 hiljada dinara). U 2022. godini iznosio je 34,531 hiljada evra (4,051,277 hiljada dinara). Navedena vrednost predstavlja vrednost iskazanu u samim potraživanjima, vrednosti zahteva za isplatu su u znatno nižem iznosu od 6,315 hiljada evra (740,061 hiljada dinara) uključujući troškove i zatezne kamate.

Kao što je obelodanjeno u napomeni 26 na dan 31. decembra 2023. godine formirana su rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz sudskih sporova u ukupnom iznosu od 397,359 hiljada RSD (31. decembar 2022. godine: 393,460 hiljada RSD).

Banka je učesnik određenog broja sudskih postupaka koji su često veoma složeni, oduzimaju dosta vremena i teško ih je predvideti ili proceniti. Dana 31. decembra 2023. godine Banka je imala 2,362 pasivnih sporova (tj. sporova u kojima je Banka tužena) za koje je procenjena verovatnoća odliva novčanih sredstava malo verovatna (pa samim tim nisu ni utvrđene rezervacije za pravni rizik) ukupne visine tužbenih zahteva od 11 miliona evra (bez obračunate kamate). Ishod takvih postupaka je teško predvideti ili proceniti sve do kasnije faze u samim postupcima, koji mogu trajati i nekoliko godina, Ipak, na osnovu pravnih mišljenja advokata, menadžment Banke veruje da će njihova odbrana u postupcima biti uspešna.

Od ukupnog iznosa od EUR 11 miliona (bez obračunate kamate), 45.1% (ili 4,9 milion evra) odnosi se na sporove za naknadu štete. Preostali iznos se odnosi na određene ugovorne odredbe koje se uglavnom odnose na jednostranu izmenu kamatnih stopa i povraćaj naknada za obradu kredita ili na postupke u kojima pravna lica traže isplatu. U nastavku su ukratko opisana tri postupka u kojima je vrednost spora veća od milion evra:

- u jednom postupku tužilac traži solidarnu isplatu iznosa od RSD 125,475 hiljada sa kamatom od 19. jula 2023. godine pa do dana isplate od strane prvotuzenog - Republike Srbije, Ministarstva pravde, Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom i Banke kao drugotuzene na ime naknade štete prouzrokovane navodnim nezakonitim radnjama sa sredstvima sa računa tužioc. Na osnovu pravnog saveta advokata, menadžment Banke veruje da će odbrana u postupku biti uspešna;
- u drugom postupku tužilac traži isplatu zbog materijalne štete i izgubljene dobiti zbog navodnih izgubljene dobiti. Na osnovu činjeničnog stanja i pravnog saveta advokata, menadžment Banke veruje da će odbrana u postupku biti uspešna.
- u trećem postupku tužilac traži naknadu štete koja je prouzrokovana tužiocu u procentulanom iznosu od 29.62% zbog navodno nezakonitog umanjenja usled propadanja realizacije dva ekskluzivna ugovora. Na osnovu činjeničnog stanja i pravnog saveta advokata, menadžment Banke veruje da će odbrana u postupku biti uspešna.

Za deklaratorne postupke se ne priznaju potencijalne obaveze.

Iako ishod ovih sporova nije moguće sa sigurnošću predvideti, rukovodstvo Banke procenjuje da potencijalni gubici koji mogu nastati po osnovu njihovog ishoda neće imati materijalno značajan efekat na priložene finansijske izveštaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA I ČLANICAMA ADDIKO GRUPACIJE

Jedini vlasnik Addiko Bank ad Beograd je Addiko Bank AG, u čijem se vlasništvu nalazi 100% akcija Addiko Bank a.d. Beograd.

a) Bilans stanja

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim licima na dan 31. decembra 2023. godina.

(000 RSD)

	Addiko Bank AG Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	Ukupno
Finansijska sredstva 31.12.2023.							
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11,136	13,552	-	8,157	7,599	4,021	44,465
Potraživanja po osnovu Derivata	-	-	25,263	-	-	-	25,263
Ostala sredstva	19,651	1,249	15,203	600	1,152	-	37,856
Ukupno finansijska Sredstva	30,787	14,801	40,466	8,757	8,751	4,021	107,585
Finansijske obaveze 31.12.2023.							
Obaveze po osnovu Derivata	-	-	1,136	-	-	-	1,136
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama	16,578	-	2,468	8,405	10,390	27,811	65,652
Rezervisanja Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno finansijske obaveze	16,578	-	3,604	8,405	10,390	27,811	66,788
Izdate platve garnacije bankama	-	-	-	-	-	-	-

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim pravnim licima na dan 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)

	Addiko Bank AG Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	Ukupno
Finansijska sredstva 31.12.2022.							
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	80,339	-	-	12,775	12,526	-	105,640
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	946	-	-	-	946
Ostala sredstva	1	3,794	12,598	707	669	-	17,769
Ukupno finansijska sredstva	80,340	3,794	13,544	13,482	13,195	-	124,355
Finansijske obaveze 31.12.2022.							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	2,126	-	-	-	2,126
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama	18,502	-	2,849	17,648	6,226	4,953	50,178
Rezervisanja Ostale obaveze	-	-	-	647	-	-	647
	9,472	-	-	-	-	-	9,472
Ukupno finansijske obaveze	27,974	-	4,975	18,295	6,226	4,953	62,423
Izdate platve garnacije bankama	-	-	-	62,181	-	-	62,181

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA I ČLANICAMA ADDIKO GRUPACIJE (nastavak)
b) Bilans uspeha
(000 RSD)

	Addiko Bank AG, Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	Ukupno
Prihodi za 2023. godinu							
Prihodi od kamata	17,640	-	1,629	-	-	-	19,269
Ostali prihodi	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno prihodi	17,640	-	1,629	-	-	-	19,269
Rashodi za 2023. godinu							
Rashodi od kamata	-55	-	-9,961	-	-	-	-10,016
Rashodi naknada i provizija	-952	-87	-3,908	-93	-43	-39	-5,122
Administrativni troškovi	93,104	38,984	-1,119	15,050	12,221	6,958	165,198
Ukupno rashodi	92,097	38,897	-14,988	14,957	12,178	6,919	150,060

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim licima za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine:

(000 RSD)

	Addiko Bank AG, Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	Ukupno
Prihodi za 2022. godinu							
Prihodi od kamata	4,170	-	20,177	-	-	-	24,347
Prihodi od naknada i provizija	-	-	-	-	-	-	-
Ostali prihodi	108,886	35,394	38,213	14,892	12,901	7,063	217,349
Ukupno prihodi	113,056	35,394	58,390	14,892	12,901	7,063	241,696
Rashodi za 2022. godinu							
Rashodi od kamata	(12,247)	-	(28)	-	-	-	(12,275)
Rashodi naknada i provizija	(1,141)	(89)	(3,089)	(93)	(30)	(35)	(4,477)
Administrativni troškovi i ostali rashodi	(105,122)	-	(41,958)	-	-	-	(147,080)
Ukupno rashodi	(118,510)	(89)	(45,075)	(93)	(30)	(35)	(163,832)

c) Transakcije sa povezanim fizičkim licima

U toku 2023. godine članovima Upravnog odbora Banke za njihovo angažovanje isplaćena je bruto naknada u visini od 3,882 RSD hiljada (2022. godine: 4,810 RSD hiljada).

U toku 2023. godine članovima Izvršnog odbora Banke isplaćena je bruto zarada u visini od 65,818 RSD hiljada (2022. godine: 93,106 RSD hiljada).

U toku 2023. godine ključnom rukovodećem osoblju isplaćena je bruto zarada u visini od 266,082 RSD hiljada (2022. godine: 160,469 RSD hiljada).

Ključno rukovodeće osoblje su ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, direktno ili indirektno, uključujući sve direktore (bez obzira da li su izvršni ili ne). Osim ovih naknada, nije bilo plaćanja po ostalim vrstama naknada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

32. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Banka je izvršila usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. oktobra 2023. godine, a sa najvećim klijentima usaglašavanje je vršeno i na dan 31. decembra 2023. godine putem IOS-a.

Od ukupno 11,961 poslatih izvoda otvorenih stavki (IOS) osporeno je 26.

Iznos neusaglašenih potraživanja i obaveza po poslatim IOS-ima 112,510 hiljada RSD. Iznosi se najvećim delom odnose na potraživanja za kamate, naknade i ostala potraživanja.

Banka i dalje preduzima aktivnosti da se potraživanja i obaveze usaglase sa klijentima i proces usaglašavanja je i dalje u toku.

33. VANBILANSNE STAVKE

(000 RSD)

	2023.	2022.
Ukupno garancije i preuzete obaveze	29,257,310	27,550,369
Plative garancije	4,459,037	4,347,215
Činidbene garancije	10,161,100	9,407,521
Nepokriveni akreditivi	34,859	22,593
Preuzete neopozive obaveze	885,516	791,414
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	6,916,798	8,981,626
Repo poslovi	6,800,000	4,000,000
Ukupno derivati	2,774,218	2,345,346
Potraživanja za prodane valute	1,399,172	1,172,122
Obaveze za kupljene valute	1,375,046	1,173,224
Ostale vanbilansne stavke	136,954,926	133,969,948
Plasmani u ime i za račun	939,043	960,494
Ostale preuzete obaveze	1,492,701	3,639,095
Primljena jemstva za obaveze	9,430,802	10,132,002
Evidencija kolaterala	113,270,269	108,187,043
Ostala vanbilansna aktiva	11,822,111	11,051,314
UKUPNO VANBILANSNE STAVKE	168,986,454	163,865,663

Na kraju svakog obračunskog perioda Banka vrši obračun rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze. Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Pregled rezervisanja po vanbilansnim pozicijama prikazan je u napomeni 26.

Derivativni finansijski instrumenti

U vanbilansnoj evidenciji derivata su prikazani potraživanja i obaveze po osnovu po osnovu FX svopova. Svopovi predstavljaju ugovore između dve strane o razmeni plaćanja u nekom periodu pri čemu su iznosi plaćanja zavisni od promene relevantnog indeksa kao što je na primer, kamatna stopa ili devizni kurs.

Derivati, uključujući valutne ugovore, valutne svopove i druge izvedene finansijske instrumente, prvobitno se priznaju po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji na datum potpisivanja ugovora i naknadno se ponovo vrednuju po fer vrednosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznosi nominalne glavnice na koji su derivati ugovoreni evidentirani su vanbilansno.

Bilansno je u aktivi ili pasivi iskazana pozitivna ili negativna promena fer vrednosti derivata i prikazana u napomeni 17.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

34. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine i na dan 31. decembra 2022. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	2023.	2022.
USD	105.8671	110.1515
EUR	117.1737	117.3224
CHF	125.5343	119.2543
GBP	135.0550	132.7026

35. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje.

 _____ Gordana Ivanković Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja	 _____ Vladimir Stanisavljević Zamenik predsednika Izvršnog odbora	 _____ Vojislav Lazarević Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

Ne možemo napredovati ako se ne osvrnemo unazad.

Godišnji izveštaj za 2023.

Addiko Bank

KRATAK PREGLED

2

Razvoj poslovanja

OPERATIVNI REZULTAT VEĆI ZA 32% u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 2,2 milijarde dinara, a rezultat nakon oporezivanja povećan 13% i iznosi 0,7 milijardi dinara

Snažan rast NETO PRIHODA OD KAMATA od 22% rezultirajući 6,5 milijardi dinara, čime je neto kamatna marža povećana na 4,42%

ODNOS TROŠKOVA I PRIHODA smanjen na 53,2% jer je intenzivan rast prihoda (29%) nadmašio rast troškova (27%)

1

Ključni finansijski podaci

PRIHODI:

NETO DOBITAK	660 mil RSD
NETO OPERATIVNI PRIHOD	6,5 mlrd RSD
NETO KAMATNA MARŽA	4,42%
ODNOS TROŠKOVA I PRIHODA	53,19%

STRUKTURA:

UKUPNA AKTIVA	110,2 mlrd RSD
KREDITI KLIJENATA	67,8 mlrd RSD
DEPOZITI KLIJENATA	73,0 mlrd RSD

KAPITAL:

POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA	28,01%
---	--------

3

Ključna postignuća

- Nastavljen rast PORTFOLIJA u strateškim segmentima, 7,7% u segmentu građana i 7% u segmentu malih i srednjih preduzeća u odnosu na prethodnu godinu
- Značajno povećanje broja NOVIH KLIJENATA za više od 46 hiljada jačanjem mreže alternativnih kanala
- Snažan RAST PRIHODA u kombinaciji sa većom STABILNOŠĆU IZVORA FINANSIRANJA
- Unapređenje MODERNIH DIGITALNIH KANALA i uvođenje EZE aplikacije za veb kredite
- ESG u fokusu pokretanjem 15 inicijativa sa ciljem ostvarivanja naših ciljeva održivog razvoja

Ključni podaci

Rezultati poslovanja Addiko Bank a.d. Beograd

na osnovu finansijskih izveštaja sastavljenih u skladu sa MSFI

Pregled odabranih pozicija	2023.	2022.
Bilans uspeha (u hiljadama dinara)	01.01. - 31.12.	01.01. - 31.12.
Neto prihod od poslovanja	6.491.396	5.655.221
Neto prihod po osnovu kamata	4.873.861	3.986.077
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.617.535	1.669.144
Drugi operativni prihodi	398.407	95.485
Operativni rashodi	-4.665.882	-4.060.350
Operativni rezultat pre rezervisanja za kreditne rizike	2.223.921	1.690.356
Troškovi rezervisanja za kreditne rizike	-1.563.835	-1.061.839
Porez na dobitak	0	-45.883
Rezultat perioda nakon oporezivanja	660.086	582.684
Bilans stanja (u hiljadama dinara)	31.12.2023.	31.12.2022.
Kredit i potraživanja od komitenata	67.787.883	65.703.395
Depoziti i finansijske obaveze prema komitentima	73.031.935	69.723.245
Kapital	24.057.518	22.873.001
Ukupna aktiva	110.237.441	102.560.461
Ključni pokazatelji poslovanja	2023.	2022.
Neto prihod po osnovu kamata/ukupna aktiva	4,42%	3,89%
Odnos troškova i prihoda (CIR)	53,19%	57,63%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	28,01%	27,53%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	28,01%	27,53%
Ukupan broj zaposlenih na dan izveštaja	581	533
Broj ekspozitura	34	34

Obraćanje predsednika Izvršnog odbora

Poštovani klijenti, partneri i kolege,

Nakon nekoliko turbulentnih godina, mogu pouzdano da kažem da nam je 2023. godina koja je iza nas donela stabilnost, dala mogućnost da iskažemo svoj istinski potencijal i postavila temelje za vrhunske rezultate u narednim godinama. Addiko tim je uložio značajan trud na transformisanju i digitalizovanju Banke, promeni načina na koji pružamo usluge i dolazimo do klijenata, kao i načina na koji generalno ostvarujemo interakciju sa klijentima.

Kada kažem stabilnost, pre svega podrazumevam značajno postignuće koje je Srbija ostvarila u smislu makroekonomske stabilizacije u 2023. godini, koja je obeležena znatnim smanjenjem inflacije. Ovo pozitivno ekonomsko kretanje je imalo veliki uticaj na sveukupnu privredu. Sa smanjenjem stope inflacije, privreda se našla u povoljnijem okruženju, sa smanjenom nesigurnošću i povećanim poverenjem. Smatram da će sinergija između makroekonomske stabilizacije, smanjene inflacije i posledičnog pozitivnog uticaja na bankarski sektor omogućiti rast i stabilnost u narednim godinama.

Digitalizacija predstavlja važno opredeljenje za Addiko Bank, pa stoga mogu da kažem da nas koraci koje smo preduzeli u ovoj oblasti u 2023. godini usmeravaju na pravi put. Addiko Bank nastavlja da ulaže u digitalizaciju iskustva klijenata, proizvoda i usluga. Naši klijenti već mogu da podnesu zahtev i da dobiju novo prekoračenje, gotovinski kredit i depozit sa samo nekoliko klikova iz udobnosti svog doma. Banka je unapredila svoje kanale za komunikaciju sa klijentima, čime je omogućeno efikasno digitalno angažovanje klijenata. Pored unapređenja mobilne aplikacije, Addiko banka je uvela EZE aplikaciju za web-kredite.

Kao rezultat svega što je navedeno, Addiko banka je akvizirala više od 46 hiljada novih klijenata, što predstavlja međugodišnji rast od 39%. Najznačajniji kanali akvizicije jesu partnerstva i digitalni kanali.

U 2023. godini, u segmentu standardnih i malih klijenata u okviru sektora poslovanja sa privredom, ostvarili smo rast stanja neproblematičnih kredita od 14%, dok je na nivou ukupnog bankarskog sektora došlo do smanjenja od 6%. U okviru fokusnih segmenata Addiko Bank, standardni segment, koji obuhvata kompanije sa prihodom do 1,5 miliona evra, beleži rast od 86% u odnosu na prethodnu godinu, a rast od 6% je zabeležen i u segmentu malih klijenata.

Sve prethodno navedeno je ostvario naš izuzetan i posvećen Addiko tim i s tim u vezi, želim da istaknem istinsku vrednost koju vidim u timskom radu koji nam je omogućio ove odlične rezultate za prethodnu godinu, a iskreno verujem da će ovaj tim učiniti 2024. godinu još izuzetnijom i uspešnijom za sve nas.

S poštovanjem,

Vojislav Lazarević,
Predsednik Izvršnog odbora Addiko Bank a.d. Beograd

Ovaj Godišnji izveštaj je sačinjen u skladu sa članom 29. Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS br. 62/13, 30/2018, 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) i sadrži:

Godišnji izveštaj Addiko Bank a.d. Beograd za 2023.

Sadržaj

Ključni podaci	3
Obraćanje predsednika Izvršnog odbora	4
1. Osvrt na Addiko Bank	6
2. Kratak pregled finansijskog rezultata	6
3. Značajni događaji u 2023.....	7
3.1. Naš poslovni model	7
3.2. Poslovanje sa građanima	7
3.2.1. Digitalna transformacija i korisničko iskustvo	7
3.3. Poslovanje sa malim i srednjim preduzećima	8
3.4. Alternativni kanali prodaje	8
4. Finansijski izveštaji	9
4.1. Analiza bilansa uspeha	9
4.2. Analiza bilansa stanja	10
5. Izveštaj o nefinansijskim aspektima	12
5.1. Zaštita životne sredine	13
5.2 Ljudska prava	14
6. Korporativno upravljanje.....	16
6.1. Upravni odbor i Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd	16
7. IT strategija	16
8. Upravljanje ljudskim resursima	17
9. Sistem internih kontrola za računovodstvene procedure	19
10. Upravljanje finansijskim rizicima	20
10.1. Kreditni rizik	20
10.2. Rizik likvidnosti i kamatni rizik	21
10.3. Devizni rizik i ostali tržišni rizici	21
10.4. Rizik izloženosti	21
10.5. Operativni rizik	22
10.6. Adekvatnost sistema upravljanja rizicima	22
11. Izgledi	22
Organizaciona šema.....	24

1. Osvrt na Addiko Bank

Addiko Group je bankarska grupacija specijalizovana za pružanje bankarskih proizvoda i usluga građanima i malim i srednjim preduzećima koja posluje u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi. Grupa se sastoji od Addiko Bank AG, austrijske matične banke koja poseduje sve neophodne dozvole, registrovane u Beču, Austrija, koja se nalazi na Bečkoj berzi i čiji su regulatori austrijski organ za kontrolu finansijskog tržišta (FMA) i Evropska centralna banka, kao i od šest banaka-subsidijara koje su registrovane, licencirane i posluju u pet zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope: Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini (gde posluju dve banke), Srbiji i Crnoj Gori. Putem ovih šest banaka-subsidijara, sa stanjem na 31. decembar 2023. godine, Addiko Group ima oko 0,9 miliona klijenata u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi u okviru dobro razgranate mreže od 154 ekspozitura i modernih kanala digitalnog bankarstva.

U skladu sa strategijom Grupe, Addiko Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Addiko Bank) se repositionirala u banku specijalizovanu za poslovanje sa građanima i malim i srednjim preduzećima (MSP), sa fokusom na rast kreditiranja građana i malih i srednjih preduzeća, kao i platnih usluga („fokusnih segmenata“). Ona nudi neobezbeđene kreditne proizvode za fizička lica i kredite za obrtna sredstva za MSP, a u velikoj meri se finansira iz depozita stanovništva. Portfoliji stambenih kredita, kredita javnom sektoru i velikim korporativnim klijentima Addiko Banke (nefokusni segmenti) se nalaze u procesu ubrzanog smanjivanja, čime se obezbeđuje likvidnost i kapital za rast finansiranja građana i MSP.

2. Kratak pregled finansijskog rezultata

Addiko Bank je ostvarila neto dobitak od 660 miliona dinara, što predstavlja rast od 13% u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajniji činilac je bio snažan rast neto prihoda od kamata od 22%.

Ovaj rast je prvenstveno ostvaren u segmenatu poslovanja sa građanima i MSP. Fokusni portfolio je dostigao planirani nivo od 89% u neproblematičnom portfolioju za 2023. godinu, sa daljim fokusom na diversifikaciju naših proizvoda, unapredjenje poslovanja putem POS-a, kroz partnerstva sa maloprodajnim poslovnim subjektima i razvoj digitalnih kanala.

Ostvareni rast u fokusnim segmentima i povoljna tržišna kretanja su predstavljali osnov za rast prihoda od kamata kao najvažnijeg faktora u operativnom rezultatu, sa jedne strane, dok je, sa druge strane, optimizacija izvora finansiranja uz povećanu bazu finansiranja iz depozita klijenata (sa rastom od 3,3 milijarde) dovela do uspešnih rezultata sa povećanjem neto kamatne marže za 53pp na 4,42%.

Kod operativnih rashoda je zabeleženo međugodišnje povećanje delom usled ubrzanja inflacije, ali i usled ulaganja u naše zaposlene, u cilju privlačenja talenata i zadržavanja ključnih zaposlenih, i marketinške troškove za podršku novim poslovnim inicijativama, kao i usled rasta pravnih troškova za 94 miliona dinara u odnosu na prethodnu godinu. Svi navedeni faktori, zajedno sa povećanim operativnim rezultatom za 0,53 milijardi dinara međugodišnje, su rezultirali značajnim smanjenjem odnosa troškova i prihoda na 53,19%.

Na rezultate Addiko Bank je uticao i određeni broj jednokratnih efekata, od kojih su najznačajniji:

- Odluka NBS o ograničenju kamatnih stopa na određene stambene kredite usled čega je priznat modifikacioni gubitak u skladu sa MSFI 9,
- Efekti modeliranja rizika po osnovu prilagođavanja nekoliko modela verovatnoće neizmirenja obaveza (PD) i gubitka usled nastanka neizmirenja obaveza (LGD) i ažuriranja makroekonomskih podataka koji se koriste za obračun verovatnoće neizmirenja obaveza.

3. Značajni događaji u 2023.

3.1. Naš poslovni model

Strategija Addiko Bank predviđa ponudu modernih bankarskih rešenja za fizička lica i poslovne klijente.

Addiko Bank se fokusira na proizvode koji zadovoljavaju osnovne potrebe klijenata putem kredita, platnih usluga, štednje i kartica, koji su jednostavni i transparentni i dostupni efikasno putem hibridnog pristupa distribuciji koji podrazumeva fizičke ekspoziture i moderne digitalne kanale.

U segmentu poslovanja sa građanima, fokus je prvenstveno na kreditiranju, kao i na platnim karticama, paketima računa i depozitima. Addiko Bank takođe ulaže značajne napore u kontinuirano unapređenje digitalnih kapaciteta i prepoznata je na svojim tržištima kao snažan digitalni konkurent, sa digitalnim proizvodima i uslugama kao što su web-kredit, m-kredit i mogućnošću za online otvaranje računa. U prethodnom periodu su značajne aktivnosti sprovedene na razvijanju različitih kanala za klijente koji im omogućavaju da podnesu zahtev za kredit bilo kada i bilo gde.

U segmentu poslovanja sa malim i srednjim preduzećima, fokus je prvenstveno na kratkoročnijem finansiranju, kao i na transakcionom bankarstvu i proizvodima dokumentarnog poslovanja. Banka odobrava kredite, daje garancije, otvara akreditive, pruža faktoring i transakcione usluge klijentima, prikuplja depozite i trguje hartijama od vrednosti u cilju ostvarivanja svojih poslovnih ciljeva.

Fokus je i dalje na ponudi atraktivnih rešenja za kreditne proizvode kroz digitalne kanale i online samouslužnih kapaciteta kojima se dodatno smanjuju troškovi pružanja usluga klijentima Addiko Bank. U 2023. godini je dodatno intenziviran fokus na neiskorišćenim nišama mikro i malih preduzeća kojima je potrebno finansiranje. Bez obzira na smanjivanje kreditiranja srednjih preduzeća sa većim iznosima i manjom dodatom vrednošću, Addiko Bank nastoji da uveća ukupni kreditni portfolio u ovom segmentu, uz podsticanje rasta prihoda od kamata i prihoda od naknada i provizija.

3.2. Poslovanje sa građanima

Strategija Addiko Bank podrazumeva ponudu modernog bankarstva, sa fokusom na zauzimanje pozicije banke prvog izbora za brze gotovinske kredite i dodatno unapređenje kvaliteta usluga kako bi postala primarna banka za svoje nove klijente.

Klijentima se pružaju neobezbeđeni krediti, platne usluge i kartice, komunicira se jednostavno i transparentno, na osnovu efikasnog hibridnog pristupa distribuciji koji podrazumeva fizičke ekspoziture, moderne digitalne kanale i finansiranje na prodajnim mestima. Fizička mreža Addiko Bank se sastoji od 34 ekspoziture koje su uglavnom locirane u urbanim oblastima i 85 bankomata. Mreža ekspozitura i bankomata je ostala neizmenjena u 2023. godini, nakon sprovedene optimizacije u 2022. godini.

U segmentu poslovanja sa građanima, fokus je prvenstveno na neobezbeđenim kreditima, kao i na kreditnim karticama, paketima računa i transakcionom poslovanju. U 2023. godini je zabeležen veliki uspeh u smislu akvizicije novih klijenata, sa preko 46.000 klijenata sa gotovinskim kreditom, prevashodno putem kanala partnerstava, kao i inovativnih digitalnih kampanja za web-kredite. Tokom 2023. godine sprovedeno je više marketinških kampanja za prikupljanje depozita, što je rezultiralo rastom depozita od preko 39 miliona EUR. Addiko Bank je prodala 7.500 kreditnih kartica u 2023. godinu, što ukazuje na poverenje i naklonjenost klijenata ponudi kreditnih kartica na rate.

3.2.1. Digitalna transformacija i korisničko iskustvo

Addiko Bank ulaže znatne napore u kontinuirano unapređenje digitalnih kapaciteta i prepoznata je kao snažan digitalni konkurent, sa proizvodima i uslugama kao što su web-kredit, web-kreditne kartice, m-kredit, m-prekoračenja, m-depoziti i online otvaranje računa. Banka je proširila svoje kanale komunikacije sa klijentima uvođenjem mobilnih push notifikacija, obogaćenih vizualima, čime se omogućava efikasno digitalno angažovanje klijenata. Pored unapređenja mobilne aplikacija, Addiko Bank je u 4. tromesečju 2023. godine uvela E2E aplikaciju za web-kredite, čime je novim i postojećim klijentima omogućeno da dobiju gotovinski kredit bez odlaska u ekspozituru.

U 2023. godini, rast broja digitalnih klijenata je iznosio 6,9%. Digitalno inicirani krediti imaju međugodišnji rast od 12% i udeo od 27% u ukupnom broju prodatih kredita. Od toga, m-kredit koji se u potpunosti realizuju digitalno su imali međugodišnji rast od 42%, putem Addiko mobilne aplikacije, što ukazuje na praktičnost ovog rešenja za klijente. Ovaj trend će očigledno biti nastavljen u narednom periodu.

Addiko Bank će nastaviti da inovira svoje poslovanje i ulaže u najmodernija digitalna rešenja. Vrhunsko korisničko iskustvo predstavlja značajnu vrednost za Addiko Bank, pa će stoga ona nastaviti da unapređuje svoje servise i procese, kako bi mogla da ispuni sve veća očekivanja klijenata. Addiko Bank redovno meri korisničko iskustvo putem globalno prihvaćene metrike Net Promoter Score, koja je iznosila 74 u 2023. godini, što predstavlja rast od 7% u odnosu na prethodnu godinu, i prevazišla vrednosti sa kojima je poređena.

3.3. Poslovanje sa malim i srednjim preduzećima

Addiko Bank je jedan od lidera u segmentu digitalne transformacije, brzini i jednostavnosti svojih rešenja, sa fokusom na segmente standardnih - malih i srednjih klijenata. Kontinuirano unapređenje sveobuhvatnog - E2E procesa omogućava stabilnu tržišnu poziciju i jedinstvenu ponudu - jednostavno i brzo.

Transformacija segmenta poslovanja sa privredom podrazumeva optimizaciju modela prodaje - promene u pružanju usluga klijentima specijalizacijom menadžera za rad sa klijentima (specijalista za Appian za standardni segment, specijalista za MSP).

Sa namerom popunjavanja niša koje nisu dovoljno pokrivena, pronalazjenja novih mogućnosti i proširivanja obuhvata, primenjeni su novi pristupi u akviziciji klijenata:

- Partnerstvo
- Teleprodaja i direktno obraćanje klijentima (koji su unapred odabrani)
- Podnošenje zahteva za kredit online (web-kredit)
- Pozivi od strane specijalista za Appian

Banka ima uspešnu saradnju sa međunarodnim (finansijskim) institucijama čiji je cilj obezbeđivanje i optimizovanje izvora finansiranja (Evropska banka za obnovu i razvoj) i programa garancija (npr. Američka agencija za međunarodni razvoj - USAID i Razvojna finansijska korporacija) kako bi pružila još bolju podršku svojim klijentima tokom 2023. godine, sa istom namerom i za 2024. godinu. Tokom 2022. i 2023. godine, Banka je imala saradnju sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo kojom se obezbeđuje dodatno pokrivanje rizika naših klijenata u zavisnosti od njihovih poslovnih aktivnosti od 60% do 75% za segmente standardnih i MSP klijenata.

Održivost naših prihoda u ovom segmentu jeste krajnji cilj - na osnovu pozitivnog trenda rasta ugovorenih kamatnih stopa i stabilnog prihoda od naknada i provizija, uz korišćenje dodatnih poslovnih mogućnosti kod postojećih klijenata i povećanje broja novih klijenata.

3.4. Alternativni kanali prodaje

Alternativni kanali prodaje su nastavili da kreiraju dodatnu vrednost u rastu poslovanja sa građanima uz pomoć tri glavna stuba koji podrazumevaju široko nacionalno prisustvo uz niske tekuće troškove, izuzetno brzu i pouzdanu uslugu, akviziciju novih klijenata i vrhunski proces uspostavljanja poslovnog odnosa. Rezultat za 2023. godinu je bio veoma značajan, sa ukupnom akvizicijom od 42.649 novih (NTB) klijenata, što čini 91,4% od ukupnog broja novih klijenata u Addiko Bank. Udeo ukupnih neto plasmana novim klijentima u 2023. godini je iznosio 49,1%.

Tim za finansiranje na maloprodajnim mestima je dao svoj puni doprinos u 2023. godini. Uz proširenje na preko 600 lokacija širom zemlje i više od 50 trgovaca, ovaj tim je povećao rezultate akvizicije na preko 40.000 NTB klijenata.

Nastavljen je rast modela prodaje putem direktnih prodajnih zastupnika u 2023. godini, sa povećanjem broja zastupnika, obima prodaje i sveukupnog doprinosa ukupnom rezultatu. Ukupni udeo u akviziciji NTB klijenata iznosi skoro 20%, a ukupni udeo u neto obimu poslova sa NTB klijentima iznosi preko 22%. U 2023. godini je uveden novi prodajni model, koji podrazumeva individualne promotere u ovom procesu. Ovaj tim ima odlične rezultate, kao i portfolio, koji ima i veoma dobru profitabilnost. Naš cilj je da budemo prisutni u svim velikim gradovima u Srbiji i da povećamo svoje prisustvo.

Tim za telemarketing je bio posvećen komuniciranju svih planiranih aktivnosti klijentima iz segmenata građana i MSP, i obavljeno je preko 110.000 odlaznih poziva. U 2023. godini, ovaj tim je uspeo da motiviše klijente da podnesu 6.000 zahteva za kredite i kreditne kartice, a ukupni plasmani su iznosili preko 7,5 miliona EUR. Rezultati su bili u skladu sa planiranim, a očekuje se da ovaj tim nastavi pružanje podrške planiranim aktivnostima upravljanja odnosima sa klijentima i u 2024. godini, sa intenzivnim fokusom na klijente ostvarene putem partnerstava i uspostavljanje poslovnog odnosa sa njima.

4. Finansijski izveštaji

4.1. Analiza bilansa uspeha

	u 000 dinara		
	2023.	2022.	Promena
Prihodi od kamata	6.617.249	4.899.769	35,05%
Rashodi od kamata	-1.743.388	-913.692	90,81%
Neto prihod po osnovu kamata	4.873.861	3.986.077	22,27%
Prihodi od naknada i provizija	1.869.435	1.884.294	-0,79%
Rashodi od naknada i provizija	-251.900	-215.150	17,08%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.617.535	1.669.144	-3,09%
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	56.664	-154.048	-136,78%
Neto rashod od kursnih razlika i negativni efekti ugovorene valutne klauzule	-61.573	-9.077	578,34%
Neto rashod po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-1.541.514	-1.061.839	45,17%
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-15	-66.927	-99,98%
Ostali poslovni prihodi	285.956	261.928	9,17%
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	5.230.914	4.625.258	13,09%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-1.486.454	-1.279.892	16,14%
Troškovi amortizacije	-457.388	-457.531	-0,03%
Ostali prihodi	95.054	63.609	49,43%
Ostali rashodi	-2.722.040	-2.322.927	17,18%
DOBITAK / (GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	660.086	628.517	5,02%
Porez na dobitak	0	0	
Gubitak po osnovu odloženih poreza	0	-45.833	-100,00%
DOBITAK / (GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA	660.086	582.684	13,28%

Addiko Bank je ostvarila **neto dobitak od 660 miliona** dinara, što predstavlja godišnji rast od 77 miliona dinara.

Prihodi od kamata su dostigli nivo od 6,6 milijardi dinara, uz međugodišnji rast od 1,7 milijardi dinara, prevashodno usled povoljnih tržišnih uslova, kao i ostvarenog poslovnog rasta u fokusnom segmentu.

Rashodi od kamata su povećani za 830 miliona dinara, kao posledica rasta portfolija depozita clijenata, naročito u dinarima, zajedno sa uvećanim oročenim depozitima (učešće oročenih depozita iznosi 53%, dok je prošle godine ono iznosilo 49% na kraju godine).

Neto prihod od naknada i provizija je zabeležio pad u 2023. godini u iznosu od 52 miliona dinara ili 3% u odnosu na prethodnu godinu. Iako je strana prihoda bila stabilna, najznačajniji razlog za niži neto prihod od naknada i provizija jeste veći rashod od naknada i provizija usled veće poslovne aktivnosti clijenata.

Rashodi za kreditne gubitke kod finansijskih sredstava su iznosili 1,5 milijardi dinara, u odnosu na 1,3 milijarde dinara u 2022. godini, a povećanje se prevashodno odnosi na ažuriranje parametara kreditnog rizika (PD, LGD).

Operativni rezultat pre promene umanjenja vrednosti je iznosio 2,2 milijarde dinara, što predstavlja povećanje u odnosu na 2022. godinu za 534 miliona dinara, prvenstveno po osnovu rasta prihoda od kamata, čime su kompenzovani veći poslovni rashodi.

Generalno, Addiko Bank je ostala profitabilna, uz **povećanje neto kamatne marže na 4,42%** i **smanjenje odnosa troškova i prihoda na 53,19%**, zbog povećanja poslovne efikasnosti.

4.2. Analiza bilansa stanja

	31.12.2023.	31.12.2022.	Promena
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16.267.366	15.246.913	7%
Potraživanja po osnovu derivata	25.264	946	2571%
Hartije od vrednosti	15.831.990	13.418.512	18%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8.172.727	5.738.623	42%
Kredit i potraživanja od komitenata	67.787.883	65.703.395	3%
Nematerijalna ulaganja	588.163	652.263	-10%
Nekretnine, postrojenja i oprema	791.107	881.479	-10%
Odložena poreska sredstva	112.362	204.909	-45%
Tekuća poreska sredstva	6.304	-	100%
Druga sredstva	654.275	713.421	-7%
UKUPNO AKTIVA	110.237.441	102.560.461	7%

Ukupna aktiva Addiko Bank je ostvarila međugodišnji rast od 7%.

Ukupna aktiva se prevashodno sastoji od **kredita i potraživanja od komitenata** koji imaju udeo u ukupnoj aktivni od 61%. Addiko Bank je nastavila sa sprovođenjem svoje strategije nastavka ubrzane promene strukture svog poslovanja od kreditiranja velikih korporativnih klijenata, stambenih kredita i kreditiranja javnog sektora sa manjom maržom na kreditiranje sa većom dodatnom vrednošću u fokusnim segmentima poslovanja sa građanima i malim i srednjim preduzećima. To je dovelo do dodatnog povećanja udela ova dva segmenta, što odgovara udelu fokusnog portfolija od 89%. Najznačajniji godišnji rast od 2 milijarde dinara je ostvaren u segmentu poslovanja sa građanima. U skladu sa strategijom banke, zabeleženo je **smanjenje nefokusnog portfolija u 2023. godini** od 1,9 milijardi dinara, a najveća smanjenja su ostvarena u segmentima stambenih kredita i velikih korporativnih klijenata.

Rezidualna sredstva se prevashodno sastoje od **gotovinskih rezervi i dužničkih hartija od vrednosti**. Sredstva kod Narodne banke Srbije su veća na kraju 2023. godine po osnovu investicija u repo hartije od vrednosti.

Ostala sredstva su smanjena za 300 miliona dinara usled amortizacije osnovnih sredstava i smanjenja odloženih poreskih sredstava.

	31.12.2023.	31.12.2022.	Promena
Obaveze po osnovu derivata	1.136	2.126	-47%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	10.786.854	7.824.026	38%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitetima	73.031.935	69.723.245	5%
Rezervisanja	692.450	765.644	-10%
Tekuće poreske obaveze	0	6.090	-100%
Ostale obaveze	1.667.548	1.366.329	16%
Akcijski kapital	20.545.294	20.545.294	0%
Dobitak	1.529.612	2.510.018	-39%
Gubitak	0	-1.126.066	-100%
Rezerve	1.982.612	943.755	110%
UKUPNO PASIVA	110.237.441	102.560.461	7%

Ukupna pasiva je povećana tokom 2023. godine.

Jedan od najznačajnijih fokusa Addiko Bank je bio stvaranje stabilne baze depozita klijenata u cilju podrške rastu aktive. Rast portfolija depozita klijenata potiče od rasta u fokusnom segmentu, ukupno povećanje iznosi 3,3 milijarde dinara u 2023. godini, prevashodno po osnovu povećanja dinarskih depozita u segmentima poslovanja sa stanovništvom i privredom, dok su devizni depoziti bili manji. Sa druge strane, ukupnom finansiranju je doprinelo dodatno finansiranje od strane međunarodnih finansijskih organizacija, što je dovelo do međugodišnjeg rasta depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama od 38%.

5. Izveštaj o nefinansijskim aspektima

Najznačajnije stavke obuhvaćene ovim odeljkom jesu pitanja zaštite životne sredine i usklađenost poslovanja, koja se prate i na nivou Grupe (uključujući i kodeks poslovnog ponašanja i etike, sprečavanje korupcije, sprečavanje mita i korupcije, privatnost klijenata i bezbednost informacija), a pristup Addiko Bank u upravljanju ljudskim resursima je detaljnije prikazan u odeljku 8.

Okvir Addiko Bank za zaštitu životne sredine, socijalne politike i korporativno upravljanje

Addiko Bank je nastavila da podržava sve veći značaj i važnost pitanja zaštite životne sredine, socijalnih politika i korporativnog upravljanja (eng. *environmental, social and governance - ESG*), a naročito klimatskih promena na njeno poslovanje i okruženje.

Stoga je Addiko Bank usvojila Politiku za klimatsko i ekološko upravljanje i, u skladu sa ovom Politikom, Savetodavno telo za ESG, koje čine predstavnici iz segmenata rizika, tržišta, korporativnog upravljanja i kontrole usklađenosti poslovanja, ima ključnu ulogu u adekvatnom upravljanju u vezi sa ESG, sa ciljem upravljanja, razvoja i implementacije ESG pitanja iz strateške perspektive u odnosu na zahteve u pogledu izveštavanja, kao i upravljanja procesom održivog razvoja u okviru Addiko Bank, s obzirom da je unapređenje održivosti poslovanja jedna od ključnih odgovornosti svake kompanije u odnosu na zajednicu i privredu u kojoj posluje. U saradnji sa Addiko Group, ovo Savetodavno telo za ESG je usmerilo svoje aktivnosti na dalji razvoj ESG strategije Addiko Bank i dodatno podizanje svesti na nivou celokupne banke.

ESG okvir Addiko Bank se sastoji od 3 strateška stuba:

1. ESG strategija

S obzirom da predstavlja ključnu tačku na putu Addiko Bank ka održivosti, formulisana je ESG strategija, koja je kreirana tokom ovog perioda izveštavanja i odobrena od strane Upravnog odbora Addiko Bank u junu 2023.

Ova ESG strategija je blisko povezana sa poslovnom strategijom i strategijom za upravljanje rizicima Addiko Bank kao i Addiko Group, u nastojanju da obezbedi organizovani pristup ESG-u i održivosti. ESG strategija pruža podršku u inkorporiranju ESG pitanja u korporativno upravljanje, odobravanje kredita, upravljanje rizicima, odluke o finansiranju i izveštavanje. Pored toga, njome se definiše koji klimatski i ekološki rizici mogu imati uticaj na poslovnu strategiju i kako se ovi rizici odražavaju u okviru implementacije strategije.

Banka je već utvrdila privredne segmente gde trenutno postoje klimatski i ekološki rizici i gde oni mogu da postoje u budućnosti. Sa stanjem na kraju 2023. godine, portfolio Banke ne sadrži koncentraciju u ovim privrednim segmentima, a uvode se i mere za praćenje i ograničavanje ovakvih izloženosti.

Vizija Addiko Bank podrazumeva smanjenje ugljeničkog otiska, posvećenost dobrobiti i sprovođenje ESG putem dobrog upravljanja. Ova vizija se ostvaruje i putem misije pružanja pomoći svojim zaposlenima i klijentima u većoj klimatskoj neutralnosti, podržavanja društvene jednakosti na svim nivoima i na osnovu zdravih principa korporativnog upravljanja koji stoje u osnovi Addiko Bank.

Addiko Bank je usvojila sveobuhvatnu ESG strategiju koja daje upravljačke smernice za upravljanje ESG agendom. U okviru svoje ESG strategije, Addiko Bank takođe definiše konkretne ciljeve održivog razvoja i svoju posvećenost ispunjavanju ovih ciljeva sprovođenjem 15 inicijativa koje podstiču svest i postignuća u vezi sa ESG u okviru Addiko Bank.

2. Korporativno upravljanje u vezi sa ESG

Dodatno, uspostavljen je stabilan okvir korporativnog upravljanja kako bi se obezbedilo da strateški ciljevi budu sveobuhvatno promovisani na nivou Banke. Modelom korporativnog upravljanja u vezi sa ESG se promoviše prepoznavanje sve većih izazova koje donose klimatske promene. Njime se vrši sveobuhvatna procena klimatskih i ekoloških rizika u odnosu na poslovni model.

Stoga, na osnovu usvojene Politike za klimatsko i ekološko upravljanje, Savetodavno telo za ESG ima ključnu ulogu u adekvatnom upravljanju u vezi sa ESG, sa ciljem integrisanja ESG u poslovne segmente i ključne procese Addiko Bank i redovnog praćenja aktivnosti Addiko Bank na upravljanju ESG rizicima. Savetodavnim telom za ESG predsedava direktor Odeljenja za upravljanje nefinansijskim rizicima koji ima krajnju nadležnost za ESG agendu i koji obezbeđuje strukturisanu diskusiju i redovno izveštavanje na nivou Izvršnog odbora i Upravnog odbora.

3. Upravljanje rizicima i kontrola usklađenosti poslovanja u vezi sa ESG

Još jedan značajan element ESG okvira jeste integrisanje ESG u okvir upravljanja rizicima i kontrole usklađenosti poslovanja. Sa aspekta upravljanja rizicima, Addiko Bank nastavlja da identifikuje faktore ESG rizika (prvenstveno klimatske i ekološke rizike), uz procenu njihovog značaja i uključivanje u postojeće vrste rizika umesto u pojedinačnu, zasebnu vrstu rizika ESG.

Sa aspekta kontrole usklađenosti poslovanja, dinamična kretanja regulatornih zahteva u vezi sa standardima iskazivanja ESG se prate i inkorporiraju na odgovarajući način kako bi se obezbedilo ispunjavanje svih obaveznih zahteva u pogledu iskazivanja ESG.

Trenutno, Addiko Group iskazuje nefinansijske informacije u skladu sa Direktivom o nefinansijskom izveštavanju i ispunjava zahteve u pogledu iskazivanja pokazatelja „zelene“ imovine na osnovu Uredbe EU o taksonomiji.

5.1. Zaštita životne sredine

Addiko Bank je prepoznala hitnost u rešavanju klimatskih promena i rizika povezanih sa njima. Izvršena je sveobuhvatna procena potencijalnih klimatskih i ekoloških rizika u skladu sa smernicama Evropskog tela za superviziju banaka (eng. *European Banking Authority - EBA*). Ova procena ima za cilj identifikovanje svih potencijalnih rizika koji su svojstveni poslovnom modelu Addiko Bank i utvrđivanje njihovog uticaja. Proaktivnim vršenjem ove procene se mogu efektivno ublažiti klimatski rizici i utvrditi prilike za održivi rast u skladu sa zahtevima tržišta.

Pored toga, Addiko Bank nastoji da smanji svoj ugljenički otisak na najmanju moguću meru intenzivnim praćenjem potrošnje energije i emisije gasova sa efektom staklene bašte. U skladu sa ovim nastojanjima, Banka aktivno sprovodi ekološke inicijative, uključujući i prelazak na obnovljive izvore energije, prelazak na električne službene automobile i primenu ograničenja kreditiranja za privredne segmente koji imaju veliku uticaj na klimatske promene.

U protekloj godini je u fokusu zaštite životne sredine i aktivnosti na održivosti bilo odgovorno upravljanje resursima. Nije bilo slučajeva nepoštovanja ekoloških propisa u 2023. godini.

5.1.1 Tekuće aktivnosti Addiko Bank u vezi sa zaštitom životne sredine

Ušteda energije

Primarni cilj Addiko Bank jeste utvrđivanje prilika za uštedu energije koja se može izvršiti na opremi i poslovanju u novim i postojećim ekspoziturama. Primena energetske efikasne rešenja kod svih renoviranja i investicija predstavlja deo nastojanja Addiko Bank da se smanji potrošnja energije. Instaliranje LED osvetljenja (svetlećih dioda) i sistema za grejanje, ventilaciju i klimatizaciju sa velikom energetske efikasnošću kao rešenja za uštedu energije je obavezno za celokupnu mrežu Addiko Bank. U 2023, ukupna potrošnja energije je iznosila oko 1,6 GWh, što je za 5% manje u odnosu na 2022. godinu. U 2023. godini je kupljena nova toplotna pumpa i izvršen remont postojećih motornih ventilatora. Uređaji se baziraju na novim tehnološkim rešenjima koja omogućavaju veću funkcionalnost i energetske efikasnost, a time i manju potrošnju struje, operativnu pouzdanost, duži vek trajanja i veću ekološku prihvatljivost zbog upotrebe ekološkog rashladnog sredstva R32.

Drugi cilj Addiko Bank jeste smanjenje potrošnje struje koja se dobija iz uglja i olakšavanje proizvodnje energije primenom održivih i ekoloških standarda. Najveći snabdevač na srpskom tržištu obezbeđuje struju iz kombinovanih izvora, a oko 23% kupljene energije potiče iz obnovljivih izvora.

Smanjenje emisije ugljen-dioksida

U smislu ugljeničkog otiska Addiko Bank, ključne segmente delovanja predstavljaju potrošnja energije/upravljanje objektima, potrošnja materijala i mobilnost. S obzirom da Addiko Bank nastoji da vrši pozitivan uticaj na ekološka i klimatska kretanja, prioritet kod izbora prevoznog sredstva treba uvek da bude efikasnost, isplativost i ekološki aspekt, a putovanje vozom treba da bude najpoželjnija opcija prevoza.

U 2023. godini su odobrena za nabavku tri nova punjiva hibridna ili električna vozila koja će biti isporučena u 2024. Udeo vozila na alternativni pogon će iznositi 10% voznog parka, sa planom da ovaj udeo bude povećan na 50% u 2025.

Sistem upravljanja dokumentacijom

Razvoj i implementacija novih proizvoda za naše klijente, pružanje podrške tranziciji ka društvu sa niskim nivoom emisije ugljenika i cirkularnoj ekonomiji i ponuda potpuno digitalnih finansijskih usluga, s obzirom da nema dokumenata u fizičkom obliku. Na osnovu korišćenja prednosti digitalizacije, nastavićemo da povećavamo udeo poslovanja bez papira.

Smanjenje upotrebe papira i održivo štampanje

Addiko Bank koristi konvencionalne, višenamenske velike štampače koji su klasifikovani u kategoriju A energetske efikasnosti. Standardna podešavanja štampača podrazumevaju dvostranu, crno-belu štampu. Štampanje se kontroliše putem identifikacionih kartica.

Addiko Bank je obezbedila kartonske kante za recikliranje u poslovnom prostoru. Kartonske kante za recikliranje su idealno rešenje za isplativo i ekološki prihvatljivo zasebno recikliranje u našem poslovnom prostoru. Pošto su napravljene isključivo od kartona, kartonske kante za recikliranje se mogu lako reciklirati kada dođu do kraja svog veka trajanja.

Naši zaposleni su aktivno uključeni u proces reciklaže putem osnovnog klasifikovanja otpada na radnom mestu (papir, aluminijum, PET ambalaža). Pored toga, zaposleni dobrovoljno prikupljaju zatvarače sa plastičnih flaša i daju ih na reciklažu kao podrška građanske inicijative „Čep za hendikep“.

Opšta svest o zaštiti životne sredine

S obzirom da smo odgovorna kompanija, uvek uzimamo u obzir ekološki uticaj svojih proizvoda i usluga. Učešće u transakcijama ili projektima kojima se životna sredina izlaže riziku trajnih negativnih efekata nije u skladu sa našom poslovnom politikom. Naš cilj jeste svođenje negativnog uticaja naših poslovnih aktivnosti na životnu sredinu na najmanju moguću meru i kontinuirano unapređenje ekološkog aspekta našeg portfolija proizvoda i usluga.

5.1.2 Upravljanje dobavljačima

Politika za nabavku Addiko Bank je dopunjena definisanjem naših očekivanja od dobavljača u smislu zaštite životne sredine.

Naši dobavljači imaju obavezu da poštuju osnovna prava, zdravlje i bezbednost svojih zaposlenih i primenjuju propise o sprečavanju korupcije. Komercijalni, stručni/tehnički, pravni i opšti parametri u vezi sa budućom saradnjom sveobuhvatno se analiziraju i procenjuju u okviru procene dobavljača.

5.2 Ljudska prava

Addiko Bank poštuje zaštitu međunarodno priznatih ljudskih prava. Addiko Bank podržava osnovna ljudska prava svojih zaposlenih i očekuje od svojih dobavljača, partnera i ostalih lica koja pružaju usluge u ime Addiko Bank da se pridržavaju istih visokih standarda.

Addiko Bank podržava radno okruženje bez seksualnog, rasnog i ostalog nezakonitog uznemiravanja i bez pretnji, nasilja i fizičkog zastrašivanja. Ponašanje koje je zlonamerno, uznemiravajuće ili uvredljivo na drugi način je neprihvatljivo, bez obzira da li je verbalno, fizičko ili vizuelno.

Vrednosti i ponašanja Addiko Bank su zasnovani na poverenju, poštovanju i integritetu. Addiko Bank je poslodavac koji daje podjednake šanse i koji bazira svoje odluke o regrutovanju, zapošljavanju, razvoju i unapređivanju isključivo na sposobnostima i potencijalu osoba u odnosu na potrebe posla.

Sprečavanje mita i korupcije

Addiko Bank primenjuje princip nulte tolerancije mita i korupcije. U tom smislu, svi zaposleni na svim organizacionim nivoima primenjuju standarde i politike Grupe.

Strogo su zabranjeni svi oblici mita i korupcije, uključujući i davanje ili obećavanje, direktno ili indirektno, bilo čega što ima vrednost bilo kom zaposlenom ili državnom predstavniku (uključujući i državna preduzeća) ili pripadniku političke partije, kandidatu za funkciju ili licu koje vrši javne dužnosti ili državne funkcije u cilju sklapanja ili zadržavanje posla ili obezbeđivanja neprikladne prednosti u odnosu na bilo koji segment poslovanja Addiko Bank.

Pokloni i pozivi moraju uvek biti srazmerni i ne smeju da proizvode sukob interesa ili njegovu percepciju. Addiko Bank očekuje isto od svojih klijenata, poslovnih partnera i trećih lica. Mito i korupcija nisu prihvatljivi ni u kom obliku.

Strogo je zabranjeno tražiti, primati ili nuditi bilo koji oblik tajnih plaćanja, nezakonitih plaćanja radi olakšavanja posla, mita, kompenzacija ili drugih neprikladnih plaćanja ili izraza zahvalnosti u vezi sa poslovnim troškovima ili prodajom roba ili usluga.

Addiko Bank zahteva da svi ugovori sa trećim licima sadrže odredbu o poštovanju važećih zakonskih propisa o sprečavanju korupcije.

U 2023. godini, Addiko Bank nije otkrila niti zabeležila ni jedan događaj korupcije.

Uzbunjivanje

Addiko Bank podržava kulturu u okviru koje svi zaposleni mogu slobodno da ukazuju na neprihvatljivu praksu i neprikladno ponašanje, pa je stoga uveden proces uzbunjivanja - kao sistem ranog upozorenja - kojim se zaposlenima omogućava da ukažu na potencijalne rizike u vezi sa ozbiljnim nepravilnostima (uključujući i neetičko, nezakonito, koruptivno i drugo neadekvatno ponašanje) putem različitih kanala kao što je imejl, pošta, intranet, internet itd.

„Uzbunjivači“ neće trpeti nikakve negativne posledice kao rezultat uzbunjivanja koje izvrše. Addiko Bank strogo zabranjuje sprovođenje osвете protiv bilo kog lica koje vrši uzbunjivanje sa dobrom namerom, bez obzira na koga se prijava odnosi.

Ovakve prijave se uvek tretiraju kao strogo poverljive, detaljno se analiziraju i sa njima se postupa uz dužnu pažnju.

Sukob interesa

Na osnovu svog Kodeksa poslovnog ponašanja i etike, Politike za kontrolu usklađenosti poslovanja i Politike za sprečavanje sukoba interesa, povezanih smernica i važećih zakonskih propisa, Addiko Bank je u mogućnosti da identifikuje potencijalne ili stvarne sukobe interesa i upravlja njima na adekvatan način.

Od zaposlenih Addiko Bank se očekuje da upravljaju međusobnim odnosima, u okviru Addiko Bank i van nje, nepristrasno i pošteno, u cilju ostvarivanja najvišeg mogućeg nivoa integriteta.

Zaposlenima je zabranjeno da koriste svoje pozicije radi sticanja lične koristi. Po pravilu, svi zaposleni moraju da izbegavaju i otkrivaju etičke, pravne, finansijske i druge sukobe interesa koji uključuju Addiko Bank, odnosno njene klijente, odnosno treća lica, kao i da se izuzmu sa pozicija odlučivanja ukoliko postoji bilo kakva situacija sukoba interesa koja uključuje Addiko Bank. Pravilnici o radu Izvršnog odbora i Upravnog odbora predviđaju posebna pravila za članove ovih odbora.

6. Korporativno upravljanje

6.1. Upravni odbor i Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd

Upravni odbor Addiko Banke čini pet članova: Ganeshkumar Krishnamoorthi na poziciji predsednika, Sanela Pašić na poziciji zamenice predsednika i Jozefina Trnavska, Marija Desivojević-Cvetković i Velimir Lukić na pozicijama članova Upravnog odbora.

Odbor za reviziju se sastoji od tri člana: Ganeshkumar Krishnamoorthi na poziciji predsednika, Sanela Pašić na poziciji zamenice predsednika i Velimir Lukić na poziciji člana Odbora za reviziju. Jozefina Trnavska je bila članica Odbora za reviziju u periodu od 22.03.2023. do 20.02.2024. Marlene Schellander - Pinter je razrešena sa pozicije članice Odbora za reviziju na osnovu Odluke Upravnog odbora donete dana 28.09.2023. koja je stupila na snagu dana 15.11.2023.

Izvršni odbor čine tri člana, od kojih funkciju predsednika ima Vojislav Lazarević (CEO & CMO), funkciju zamenika predsednika ima Vladimir Stanisavljević (CFO & CRO), a Miloš Nedeljković ima funkciju člana Izvršnog odbora (COO).

7. IT strategija

U skladu sa definisanom poslovnom strategijom, u 2023. godini, informacione tehnologije su bile usmerene na dalji razvoj digitalnih inicijativa i ekspanziju digitalnih usluga prema klijentima. IT operacije i sajber bezbednost su značajno unapređene poboljšanjem procesa i implementacijom novih rešenja.

Ekspanzija digitalnih usluga u segmentu poslovanja sa stanovništvom je bila usmerena na unapređenje procesa odobravanja kredita i implementaciju internet rešenja Web-kredit za E2E obradu online zahteva za kredit, kao najveće dostignuće.

Ekspanzija digitalnih usluga u segmentu malih i srednjih preduzeća je bila usmerena na implementaciju mobilne mBank aplikacije za pravna lica, kao najveće dostignuće. Takođe, digitalna ponuda za klijente iz segmenta MSP je proširena implementacijom internet rešenja WebLoan za jednostavne kreditne proizvode.

Kreiranje preduslova za dalji razvoj digitalnih procesa Banke odabirom adekvatnih skalabilnih IT rešenja i kreiranjem neophodnih komponenti je bio jedan od najvažnijih ispunjenih ciljeva, čime se ubrzava digitalna transformacija Banke kao jedan od najvažnijih strateških ciljeva.

U sklopu inicijative za standardizaciju na nivou Grupe, tokom 2023. godine, na nivou Grupe implementirana je platforma „4me“ za upravljanje incidentima i servisnim zahtevima, upravljanje potražnjom i upravljanje imovinom. Ovaj alat ima za cilj da značajno unapredi upravljanje i praćenje IT aktivnosti.

U vezi sa IT infrastrukturom, u saradnji sa ključnim infrastrukturnim partnerom Banke, sproveden je projekat „osvežavanja hardvera“ u cilju njegovog obnavljanja, čime se postiže veća stabilnost i unapređenje operativnih procesa.

Sprovedena je nadogradnja operativnih sistema na zastarelim serverima i aplikacije su migrirane na servere operativnih sistema za koje postoji podrška. Takođe, uspešno je sprovedena i inicijativa nadogradnje serverskog operativnog sistema 2012.

Tim za IT operacije, uključujući i help desk tim, je konsolidovan iskusnim zaposlenima u cilju pružanja visoko-kvalitetne podrške krajnjim korisnicima. Većina radnih stanica je obnovljena i ojačana, kao podrška radu na daljinu u bezbednijem okruženju.

U okviru sajber bezbednosti, implementiran je alat PAM (upravljanje privilegovanim pristupom), kao i alat MIP (Microsoft Information Protection), čime je omogućeno praćenje aktivnosti partnera i zaposlenih Banke. Inicirana je implementacija servisa SOC (bezbednosni operativni centar - security operations centre) postavljanjem EDR agenata na IT imovinu, u sklopu unapređenja praćenja sajber bezbednosti.

Zaostatak u rešavanju utvrđenih slabosti i ranjivosti na infrastrukturi je otklonjen, čime je smanjen rizik u segmentu sajber bezbednosti.

U skladu sa regulatornim zahtevima, fokus u 2023. godini je bio na finalizaciji rešenja za elektronske fakture u sklopu inicijativa za digitalizaciju u našoj zemlji i stvaranja preduslova za realizaciju elektronskog rešenja za račune.

Sve navedene aktivnosti su se sprovodile uz strogo poštovanje i usklađenost sa svim regulatornim okvirima kojima se uređuje infrastruktura finansijskog sistema.

U 2024. godini, digitalni razvoj će biti usmeren na dalji razvoj sistema kojima se omogućava ponuda bankarskih proizvoda u digitalnom okruženju, sa fokusom na poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima kao primarnim segmentima, kao i na unapređenja u domenu IT operacija i sajber-bezbednosti.

8. Upravljanje ljudskim resursima

Strategija ljudskih resursa predstavlja najznačajnijeg činioca kulture Addiko Bank.

HR procesi Addiko Bank su kvalitetni i odnose se na upravljanje radnim učinkom, selekciju i regrutaciju, upravljanje talentima, edukaciju i razvoj leaderskih veština u cilju obezbeđivanja agilnosti stavova i sposobnosti zaposlenih.

Naši zaposleni predstavljaju sastavni deo naše banke kojim se definišu veštine, kulturni kodeks i uspeh. Zadržavanjem i angažovanjem kvalifikovanih zaposlenih, uz privlačenje novih talenata, omogućava se uspešna transformacija banke.

Procena radnog učinka i upravljanje talentima su bili ključni procesi za identifikovanje, razvoj, vrednovanje i prepoznavanje visokokvalitetnih zaposlenih i talenata. Na ovaj način, Addiko Bank teži uspostavljanju dobrog radnog okruženja kako bi pružila mogućnosti za dalji karijerni razvoj zaposlenima, privukla nove talente i postala jedan od najpoželjnijih poslodavaca.

Kao primer kulture saradnje i inkluzije u Addiko Bank se može uzeti program vraćanja na rad koji je uveden u sklopu procesa integracije novozaposlenih u Banku sa ciljem pružanja podrške majkama koje se vraćaju na rad nakon porodijskog odsustva.

Svi zaposleni imaju jednake mogućnosti za učenje i razvoj u Banci. Addiko Bank aktivno podstiče zaposlene da konkurišu za interne pozicije i podržava prelasku zaposlenih na nivou organizacionih delova.

Procenat internog popunjavanja rukovodećih pozicija u 2023. godini je iznosio oko 40%.

Struktura zaposlenih

Sa stanjem na kraju 2023. godine, Addiko Bank je imala ukupno 581 zaposlenog.

Većina zaposlenih Addiko Bank ima radni odnos na puno i neodređeno radno vreme.

Vrsta ugovora	
NEODREĐENO	ODREĐENO
92,25%	7,75%
536	45

Radno vreme	
PUNO	SKRAĆENO
96,21%	3,79%
559	22

Starosna struktura i dužina radnog staža

Prosečna ukupna starost zaposlenih Addiko Bank iznosi 41,23 godine, a prosečna starost u 2022. je bila 41,08 godina. Takođe, tokom godina raste broj zaposlenih koji pripadaju „generaciji Z“, a opada broj „bebi bumera“. Prosečna dužina radnog staža u Addiko Bank iznosi 6,27 godina.

Pregled starosne strukture na kraju 2023. godine

Starosna struktura prema polu	Žene		Muškarci	
	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%
Bebi-bum generacija (rođeni između 1949. i 1965.)	24	4,1%	11	1,9%
Generacija X (rođeni između 1966. i 1979.)	149	25,6%	70	12,0%
Generacija Y (rođeni između 1980. i 1994.)	176	30,3%	74	12,7%
Generacija Z (rođeni između 1995. i 2012.)	68	11,7%	9	1,5%

Stepen obrazovanja

Prema stepenu obrazovanja u Addiko Bank, više od 45,1% zaposlenih ima diplomu osnovnih studija ili višeg nivoa.

Statistika ukazuje na razlike u stepenu obrazovanja prema kojoj oko 40% zaposlenih ženskog pola i oko 59% zaposlenih muškog pola ima fakultetsko obrazovanje.

Dobrobit zaposlenih

U 2023. godini se zadržava fokus na dobrobiti zaposlenih. Pored online platforme Rezilient koja je dostupna svim zaposlenima, od 2023. je uvedeno privatno zdravstveno osiguranje kao jedna od najpoželjnijih beneficija koju su naveli zaposleni u okviru sprovedene Ankete o angažovanosti zaposlenih.

Omogućena je i psihološka podrška za zaposlene sa ciljem pružanja pomoći u ostvarivanju ravnoteže između privatnog i poslovnog života u 2023. godini.

Diverzitet i jednake mogućnosti

Addiko Bank je posvećena uspostavljanju diverziteta i inkluzije u okviru svojih zaposlenih među kojima se ne prave razlike u odnosu na pol, rasu, nacionalnu pripadnost, veroispovest, nacionalno poreklo, etničko poreklo, LGBTIQ seksualnu orijentaciju, godine, boju kože, bračni i roditeljski status.

Kraj 2023. (pol, tip ugovora)	Polna struktura		
	UKUPNO	ŽENE	MUŠKARCI
Procenat	100,00%	71,77%	28,23%
Ukupno	581	417	164

Principi diverziteta i inkluzije su ugrađeni u korporativnu kulturu Addiko banke, a reflektuju se u načinu sprovođenja selekcije, regrutovanja, razvoja, naknada, prepoznavanja talenata i internih unapređenja.

Nastavljena je saradnja sa Forumom mladih sa invaliditetom, u segmentu organizovanja stručne prakse u različitim sektorima Banke.

U internoj komunikaciji i oglašavanju upražnjenih radnih mesta, Addiko Bank koristi rodno-osetljiv jezik.

Tokom 2023. godine, nije utvrđeno postojanje ni jednog slučaja diskriminacije.

Priznanja i nagrade

U 2023. godini, drugu godinu zaredom, Addiko Bank je dobila priznanje Wellbeing, koje dodeljuje digitalna platforma Rezilient, za brigu i podršku zdravlju i dobrobiti zaposlenih, kao i za obezbeđivanje resursa za suočavanje sa različitim izazovima prilikom uspostavljanja ravnoteže između privatnog i poslovnog života.

9. Sistem internih kontrola za računovodstvene procedure

Addiko Bank ima sistem internih kontrola računovodstvenih procedura u okviru kojeg su definisane i implementirane adekvatne strukture i procesi na nivou celokupne organizacije.

Cilj sistema internih kontrola Addiko Bank jeste obezbeđivanje efektivnog i efikasnog poslovanja, adekvatne identifikacije, merenja i ublažavanja rizika, razboritog poslovanja, pouzdanosti finansijskih i nefinansijskih informacija u okviru internog i eksternog izveštavanja i poštovanja zakona, propisa, supervizorskih zahteva i internih pravila i odluka.

Sistem internih kontrola se sastoji od seta pravila, procedura i organizacionih struktura čiji je cilj sledeće:

- obezbeđivanje sprovođenja strategije poslovanja,
- ostvarivanje efektivnih i efikasnih poslovnih procesa,
- očuvanje vrednosti poslovne imovine,
- obezbeđivanje pouzdanosti i integriteta računovodstvenih i upravljačkih podataka,
- obezbeđivanje usklađenosti poslovanja sa svim važećim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Addiko Bank podrazumevaju da sistem internih kontrola osigura blagovremeno, ispravno i jedinstveno evidentiranje svih poslovnih transakcija u računovodstvene svrhe. Implementacija sistema internih kontrola procesa finansijskog izveštavanja je takođe definisana internim pravilima i propisima.

Sistem internih kontrola Addiko Bank u Srbiji se zasniva na procesno orijentisanom pristupu. Addiko Bank sprovodi kontrolne aktivnosti na osnovu procesne dokumentacije koja obuhvata praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući i informacije o toku procesa na osnovu interno definisanih smernica za upravljanje procesima.

Sveukupna efektivnost internih kontrola se prati kontinuirano. Praćenje ključnih rizika spada u svakodnevne aktivnosti Addiko Bank, a sprovode se i periodične procene od strane poslovnih segmenata, funkcija interne kontrole, upravljanja rizicima, kontrole usklađenosti poslovanja i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema internih kontrola i blagovremeno izveštavanje o nedostacima internih kontrola, kao i eskaliranje prema nadležnim subjektima (npr. odborima). O nedostacima internih kontrola, bez obzira da li su utvrđeni od strane određenog poslovnog segmenta, interne revizije ili druge kontrolne funkcije, se obaveštavaju odgovarajući nivoi upravljanja bez odlaganja, radi daljeg odlučivanja i brzog rešavanja.

Interna revizija vrši nezavisne i redovne provere usklađenosti sa zakonskim zahtevima i internim pravilima.

Sistem internih kontrola sam po sebi nije statičan sistem, već se permanentno prilagođava novom okruženju. Implementacija sistema internih kontrola se u osnovi zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Izvršni odbor i leaderski tim aktivno i svesno prihvataju svoju ulogu predvođenja primerom ponašanja kojim se promoviraju visoki standardi etike i integriteta i uspostavlja kultura svesti o rizicima i kontroli u okviru organizacije koja na svim nivoima ističe i ukazuje na značaj internih kontrola.

10. Upravljanje finansijskim rizicima

Sistem Banke za upravljanje rizicima ima za cilj da se putem poštovanja i primene principa, politika i procedura za upravljanje rizicima obezbedi da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju svedu na najmanju moguću meru, da svi aspekti poslovanja budu stabilni i u najmanjoj mogućoj meri osetljivi na negativne interne i eksterne faktore, kao i da profil rizika Banke u svakom trenutku bude takav da zadovoljava zahteve opreznog bankarskog poslovanja.

Strategija za rizike Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateški razvoj i rast uzimajući u obzir procese, metodologije i organizacionu strukturu relevantnu za upravljanje faktorima rizika.

Ona definiše okvir za praćenje, kontrolu i limitiranje rizika kojima se Banka izlaže u svom poslovanju, dok ujedno osigurava adekvatnost internog kapitala, poziciju likvidnosti, poziciju solventnosti i ukupnu profitabilnost. Politike i procedure upravljanja pojedinačnim rizicima se temelje na zahtevima zakonske i podzakonske regulative Narodne banke Srbije, kao i na smernicama, principima i relevantnim aktima Addiko Group.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem za upravljanje rizicima koji je integrisan u sve njene poslovne aktivnosti i koji uvek obezbeđuje da profil rizika Banke bude u skladu sa utvrđenom izjavom o sklonosti ka rizicima i toleranciji prema rizicima (*eng. Risk Appetite Statement - RAS*). Okvir za upravljanje rizicima definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Mere kojima je definisana RAS su kalibrisane uzimajući u obzir Plan poslovanja, Strategiju za rizike i Plan oporavka koji predstavljaju okvir za pravilno unutrašnje upravljanje i kontrolu rizika.

Osim toga, u sklopu strateškog upravljanja rizicima, sprovodi se još jedan od ključnih procesa - proces interne procene adekvatnosti kapitala (*eng. Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP*) radi utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. ICAAP služi kao alat za internu procenu adekvatnosti kapitala u odnosu na rizični profil Banke, te sprovođenje strategije primenjene radi očuvanja adekvatnog internog nivoa kapitala.

Tokom 2023. godine, u upravljanju rizicima (identifikovanje rizika, merenje/procena rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika) aktivno su učestvovali:

- Organi Banke i drugi odbori propisani Zakonom o bankama - Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Kreditni odbor;
- Radna tela Izvršnog odbora Banke - Savetodavno telo za kontrolu rizika i Savetodavno telo za upravljanje operativnim rizikom;
- Organizacioni delovi Banke - Odeljenje kontrole rizika, Sektor za upravljanje kreditnim rizicima, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja, Odeljenje za upravljanje nefinansijskim rizicima i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Ključni rizici kojima je Banka izložena proizlaze iz samog poslovanja, kao i iz tržišnih uslova, a manifestuju se u vidu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, kamatnog rizika, tržišnih rizika, operativnog rizika i ostalih rizika, kao što su rizik ulaganja u pravna lica i osnovna sredstva i rizik zemlje.

10.1. Kreditni rizik

Proces procene i praćenja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog klijenta i grupe povezanih lica se sprovodi u skladu sa usvojenim politikama i procedurama kojima su utvrđena pravila i kriterijumi za odobravanje novih plasmana, definisanje aktivnosti koje se preduzimaju, kao i obaveze i odgovornosti lica uključenih u proces praćenja kreditnog rizika.

Tokom 2023. godine, Banka je analizirala mogući uticaj promena u makroekonomskom okruženju i uslovima poslovanja na poslovanje i kreditnu sposobnost klijenata i u skladu sa rezultatima ove analize sprovodila odgovarajuće korekcije kriterijuma i uslova za odobravanje novih kredita, kao i načina praćenja i strategija izloženosti kod postojećih klijenata, a sve u cilju smanjivanja potencijalnih neželjenih posledica eksternih faktora i održavanja željene sklonosti ka rizicima.

Proces identifikacije, procene, merenja i upravljanja kreditnim rizikom se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i obuhvata ukupan portfolio Banke koji podleže kreditnom riziku.

Metodologija za obezvređenje po MSFI 9 je u 2023. godini dodatno unapređena primenom novih kriterijuma za Fazu 2 i razvojem novog makroekonomskog modela za verovatnoću neizmirenja obaveza (PD). Izvršeno je i ažuriranje modela gubitka usled nastanka neizmirenja obaveza (LGD) i povezanih PD modela.

U 2023. godini, Banka je u potpunosti bila usklađena sa Bazel III standardima u pogledu adekvatnosti kapitala. Na dan 31. decembar 2023, ukupni kapitalni zahtev za kreditni rizik je iznosio 4,9 milijarde dinara, pokazatelj adekvatnosti kapitala je iznosio 28,01%, dok je pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (koji je jednak vrednosti pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala) iznosio isto 28,01%.

10.2. Rizik likvidnosti i kamatni rizik

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti temelji se na merama i kriterijumima propisanim od strane Narodne banke Srbije i fokusiran je na kratkoročnu i strukturalnu likvidnost, uz implementaciju adekvatnog sistema limitiranja i politika i procedura za rano upozorenje usklađenih sa okvirom ICAAP i ILAAP (*eng. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*), kao i principima upravljanja rizikom likvidnosti Addiko Group.

Aktivnosti upravljanja rizikom likvidnosti Banke u toku 2023. godine bile su usmerene na merenje, praćenje i izveštavanje o projekcijama priliva i odliva likvidnosti, rezervi likvidnosti u različitim scenarijima redovnog poslovanja i potencijalnih kriza likvidnosti, kao i na praćenje i redovno izveštavanje organa Banke i ALCO odbora o dinamici kretanja regulatorno propisanih pokazatelja likvidnosti (pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti, pokazatelj pokrića likvidnom aktivom - *eng. Liquidity Coverage Ratio - LCR*), kao i drugih pokazatelja likvidnosti po internoj metodologiji Banke ili Bazel III standardu (*Loan to Local Stable Funding Ratio - LLSFR, Net Stable Funding Ratio - NSFR*).

Tokom 2023. godine, svi pokazatelji likvidnosti, kako regulatorni, tako i indikatori definisani internim aktima, u vezi sa upravljanjem rizikom likvidnosti su bili usklađeni i iznad propisanih limita. Vrednosti pokazatelja likvidnosti propisanih regulativom Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2023. iznose: pokazatelj likvidnosti: 2,90, uži pokazatelj likvidnosti: 2,22 i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR): 245%.

Sistem upravljanja kamatnim rizikom Banke zasniva se na principima propisanim od strane Narodne banke Srbije i Addiko Group, sa fokusom na analizu, merenje, praćenje i izveštavanje o kamatnom riziku iz bankarske knjige. U toku 2023. godine, svi pokazatelji izloženosti Banke kamatnom riziku su bili usklađeni i u okvirima utvrđenih limita definisanih politikama i procedurama Banke u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom.

10.3. Devizni rizik i ostali tržišni rizici

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pokazatelj deviznog rizika, kao odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala, održava tako da ukupna neto otvorena devizna pozicija, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana, ne bude veća od 20% njenog kapitala. U toku cele 2023. godine, Banka je imala usklađen pokazatelj deviznog rizika sa zahtevima Narodne banke Srbije, a na dan 31. decembra 2023. godine, pokazatelj je iznosio 3,92.

Upravljanje tržišnim rizicima Banke je regulisano odgovarajućim politikama kojima se definiše način sprovođenja kriterijuma i mera koje propisuje Narodna banka Srbije i usvojenim principima Addiko Group za kontrolu i upravljanje tržišnim rizicima i koje, na predlog Izvršnog odbora, usvaja Upravni odbor banke. Banka je tokom 2023. godine upravljala i kontinuirano imala usklađen nivo izloženosti cenovnom riziku koji proističe iz ulaganja Banke u dužničke hartije od vrednosti, a izloženost je u najvećem delu generisana ulaganjem Banke u državne hartije od vrednosti Republike Srbije i u kredite stanovništva.

10.4. Rizik izloženosti

Rizik izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica kontrolisan je i praćen formiranjem jedinstvenih baza podataka o povezanim licima, aktivnim praćenjem, kao i u okviru postupka regulatornog izveštavanja.

U toku 2023. godine, Banka nije imala prekoračenja regulatorno propisanih limita izloženosti prema jednom licu, odnosno grupi povezanih lica, a o tome se redovno izveštavalo Savetodavno telo za kontrolu rizika i organi Banke.

10.5. Operativni rizik

Sa ciljem sveobuhvatnog praćenja izloženosti operativnom riziku, sistem upravljanja operativnim rizikom zasniva se na standardnim principima identifikovanja kroz prikupljanje i klasifikovanje podataka o događajima operativnog rizika i gubicima po tom osnovu, primeni i praćenju mera za otklanjanje i ublažavanje i redovnom izveštavanju organa Banke i Savetodavnog tela za upravljanje operativnim rizikom, sa fokusom na blagovremenu analizu uzroka i predlaganje mera za minimizaciju izloženosti banke operativnom riziku.

Tokom 2023. godine, Banka je nastavila da vrši i procenu operativnih rizika koji mogu nastati prilikom uvođenja novih proizvoda i iz aktivnosti koje je poverila trećim licima, kao i procenu sistema rizika i internih kontrola u ključnim procesima banke (*eng. Risk and Control Self-Assessment*).

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik, Banka koristi pristup osnovnog indikatora po kome kapitalni zahtev za operativni rizik Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 910 miliona dinara.

10.6. Adekvatnost sistema upravljanja rizicima

Tokom 2023. godine, sistem upravljanja rizicima je bio adekvatan, imajući u vidu da je u tom periodu:

- Banka je održavala regulatorne i interno definisane pokazatelje izloženosti značajnim rizicima u okvirima propisanih limita i redovno pratila i izveštavala organe upravljanja i radna tela Banke, uključujući i pokazatelje predviđene važećim Planom oporavka;
- Banka je redovno pratila izloženosti prema nekoliko tipova rizika u odnosu na regulatorne i interno postavljene limite i blagovremeno definisala mere za sprečavanje prekoračenja limita;
- Banka je sprovedila ICAAP proces redovno i održavala usklađenost svih izračunatih vrednosti u vezi sa kapitalom sa interno i regulatorno propisanim ograničenjima;
- Banka je izvršila unapređenja svog sistema integrisanog upravljanja rizicima, što je za poslednji finalni rezultat imalo smanjenje u okviru procesa supervizorske procene (*eng. Supervisory Review and Evaluation Process - SREP*) definisano putem preporuka dostavljenih od strane Narodne banke Srbije. Banka je kontinuirano ispunjavala minimalni zahtev za kapitalom i podobnim obavezama (MREL) utvrđen od strane lokalnog regulatora na osnovu rezultata iskazanih u kvartalnim izveštajima, kao i procenta na osnovu SREP dokumenta;
- U okviru kontinuirane primene standarda MSFI 9 za obračun obezvređenja finansijskih sredstava, Banka je uvela nove kriterijume za Fazu 2, primenila nova makroekonomska predviđanja, izvršila preradu i rekalkulaciju rejting modela i ažurirala modele PD i LGD prema MSFI 9;
- Banka je u potpunosti ispunila sve zahteve regulatora u vezi sa primenom privremenog ograničenja ugovorenih promenljivih nominalnih kamatnih stopa na određene stambene kredite (Odluka Narodne banke Srbije o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima).

11. Izgledi

Otklanjanje zastoja u snabdevanju i cena energije koja su predstavljala podršku rastu u prvoj polovini godine, su bila anulirana višim kamatnim stopama i slabostima globalne ekonomije. Stroža monetarna politika, slabije poverenje potrošača i poslovnih subjekta i sve manji uticaj ponovnog otvaranja Kine su predstavljali prepreke za globalnu ekonomiju.

Uticaj rata u Ukrajini na zemlje gde posluje Addiko Group je generalno bio manji nego u ostatku Evrope. Jugoistočna Evropa, kao oblast najveće otpornosti, i zemlje koje su imale relativno bolje rezultate se u velikoj meri preklapaju sa zemljama gde posluje Addiko Group. Razlozi za to jesu višestruki i često specifični za određenu zemlju, ali obuhvataju kombinaciju veće udaljenosti od ratnih dejstava, ograničenih trgovinskih i investicionih veza sa Rusijom i Ukrajinom koje su postojale pre rata, velikog udela obnovljive energije u ukupnoj potrošnji, sposobnosti brzog pronalaženja alternativnih izvora energije kao što je tečni prirodni gas, uspeha u sprovođenju ne-monetarnih mera za ograničavanje inflacije itd.

Iako je rast BDP-a bio ubrzan u Srbiji u drugoj polovini 2023. godine (3,8% u 4. tromesečju), prognoze za 2024. i 2025. su niže i iznose 2% za 2024. i 2,5% za 2025. Nije verovatno da će se dugoročni trendovi na srpskom tržištu radne snage značajno izmeniti. Očekuje se da zaposlenost nastavi da raste dugoročno, po osnovu investicija i ekonomskog rasta, a silazni trend nezaposlenosti će se nastaviti, sa projekcijom od 9% za 2024.

Inflacija pokazuje naznake ublažavanja, sa stopom od 7,6% u decembru i 6,4% u januaru 2024. Očekuje se dalje postupno smanjenje na ciljani koridor do sredine 2024, prevashodno po osnovu sprovedenih strožih monetarnih mera, smanjenja globalnih pritisaka rasta troškova, usporavanja uvezene inflacije i daljeg pada inflatornih očekivanja.

Addiko Group namerava da nastavi ubrzavanje sprovođenja svoje kompetitivne poslovne strategije na tržištima Centralne i Jugoistočne Evrope u 2024, sa fokusom na održivi poslovni rast u segmentima poslovanja sa građanima i malim i srednjim preduzećima, i sa posebnim fokusom na mikro i mala preduzeća i generalnu ambiciju da postane vodeća specijalizovana banka za ove segmente u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi. Obazrivi pristup rizicima od strane Addiko Bank ostaje ključna potpora strategiji generisanja rasta kredita.

U cilju ispunjavanja predviđenih ciljeva, poseban fokus, između ostalog, će biti na sledećim aktivnostima: povećanje kreditnog portfolija sa posebnim fokusom na gotovinske kredite građanima-stanovništvu, umereno širenje obima aktivnosti koje se fokusiraju na mikro i male kompanije, povećanje troškovne efikasnosti optimizacijom organizacije i automatizovanjem određenih procesa rada, povećanje produktivnosti poslovanja putem digitalizacije procesa i implementacija mera i inicijativa predviđenih ESG strategijom kao ključnih aktivnosti Banke ka ostvarivanju poslovne održivosti.

Prethodno navedene mere će biti implementirane uz obezbeđivanje likvidnog i profitabilnog poslovanja i očuvanje statusa stabilne bankarske institucije i poverenja postojećih klijenata, uz privlačenje novih i pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju i razvojnim projektima.

U Beogradu, 26. marta 2024.

Addiko Bank a.d. Beograd

IZVRŠNI ODBOR

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

Vladimir Stanisavljević
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Miloš Nedeljković
Član Izvršnog odbora